

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Ing. Martin Czubek

PŘÍMÉ ZAHRANIČNÍ INVESTICE A JEJICH VLIV NA EKONOMIKU ČR

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Doc. PhDr. JUDr. Ilona Bažantová, CSc.

Katedra: Národního hospodářství

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 11. prosince 2009

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou vypracoval samostatně za použití zdrojů a literatury v ní uvedených.

V Praze dne 11. prosince 2009

Podpis

Poděkování:

Na tomto místě bych rád vyjádřil své poděkování paní Doc. PhDr. JUDr. Iloně Bažantové, CSc. za cenné rady a připomínky udělené při vedení této diplomové práce.

Také tímto děkuji svým rodičům za podporu projevovanou během celé doby mého studia.

Obsah:

Úvod	1
1. Pojem PZI, motivy a kritéria rozhodování investorů.....	3
1.1 Definice přímých zahraničních investic	3
1.2 PZI a jejich vymezení v účtech platební bilance	5
1.3 Kategorie PZI.....	6
1.4 Motivy přímých zahraničních investic	9
1.4.1 PZI motivované hledáním nových či udržením stávajících trhů	10
1.4.2 PZI motivované vyšší efektivností	10
1.4.3 Další strategické motivy pro PZI.....	11
1.5 Kritéria investičního rozhodování	13
1.6 Dynamika vývoje PZI.....	16
2. Vývoj přímých zahraničních investic v České republice	18
2.1 Celková charakteristika vývoje PZI v ČR	18
2.2 PZI v ČR v letech 1993 – 1995.....	21
2.3 PZI v ČR v letech 1996 – 1999.....	23
2.4 PZI v ČR v letech 1998 – 1999.....	25
2.5 PZI v ČR v letech 2000 - 2002	27
2.6 PZI v ČR v letech 2003 - 2004	31
2.7 PZI v ČR v letech 2005 – 2008.....	32
3. Investiční pobídky v České republice.....	34
3.1 Investiční pobídky jako součást hospodářské politiky.....	34
3.1.1 Používané typy investičních pobídek	34
3.1.2 Motivace vlády k pobídkám a jejich soulad s národo-hospodářskými cíli.....	35
3.1.3 Problémy investičních pobídek.....	37
3.2 Vývoj právního rámce poskytování investičních pobídek v ČR	38
3.2.1 Koncept podle usnesení vlády č. 298 z roku 1998	39
3.2.2 Koncept dle zákona č. 72/2000 Sb. před vstupem ČR do EU	42
3.2.3 Koncept dle zákona č. 72/2000 Sb. po vstupu ČR do EU	44
3.3 Současný režim investičních pobídek dle zákona 72/2000 Sb.	46

3.3.1	Pojem a druhy investičních pobídek	46
3.3.2	Podmínky pro získání investičních pobídek	49
3.3.3	Postup při žádosti o udělení investičních pobídek	52
3.3.4	Stanovené míry veřejné podpory	53
3.3.5	Kontrola v rámci zákona o investičních pobídkách	56
3.4	Agentura CzechInvest	57
4.	Vliv přímých zahraničních investic na ekonomiku	61
4.1	Dělení vlivů PZI na ekonomiku	61
4.2	Pozitivní vlivy PZI na ekonomiku	64
4.3	Negativní vlivy PZI na ekonomiku	68
5.	Vliv zákona č. 72/2000 Sb. na zaměstnanost	73
5.1	Přímé investice a zaměstnanost	73
5.2	Členění podle umístění investice	74
5.3	Členění podle země původu investora	76
5.4	Členění podle sektorů zpracovatelského průmyslu	77
5.5	Vliv na celkovou zaměstnanost v ČR	78
5.6	Efektivnost zákona č. 72/2000 Sb.	80
Závěr	83
Seznam tabulek a obrázků	86
Seznam použité literatury	88
Seznam příloh:	93

Úvod

Mezi jedny z kontroverznějších témat dnešní doby stále patří přímé zahraniční investice. Mají své zastánce i odpůrce. Zastánci argumentují zvýšením tlaku na zlepšování investičního prostředí, vytváření nových pracovních míst, zapojení domácích podniků do mezinárodního obchodu, zvyšování produktivity výrobních faktorů či přílivem nejen kapitálu, ale také know-how a nových technologií. Odpůrci upozorňují na levný prodej majetku do zahraničí, na snahu zahraničních investorů zlikvidovat české konkurenty a zaujmout jejich místo či na nešetrné zacházení s přírodou a její devastaci.

Příliv přímých zahraničních investic je spjat s investičními pobídkami, které patří k základním tématům hospodářské politiky. Každý stát se snaží ve své zemi vytvořit takové podmínky pro poskytování investičních pobídek, které budou atraktivní pro přilákání zahraničních investorů a jejich výsledkem pak bude zvýšení konkurenceschopnosti dané ekonomiky v mezinárodním měřítku. Rozhodnutí vlád jednotlivých zemí o poskytování investičních pobídek přináší sebou i některá úskalí: pro stát to znamená řadu závazků a především nákladů, se kterými musí počítat při formulaci své hospodářské politiky. Investiční pobídky mohou velkou měrou zatěžovat státní rozpočet. Každá vláda musí zvažovat, jestli zemi investiční pobídky vyplatí a přinesou předpokládaný užitek.

Na naší politické scéně a mezi ekonomy probíhají rozsáhlé diskuse o smyslu jejich efektivnosti a také vlivu na zaměstnanost. A podobně jako na problém přílivu přímých zahraničních investic, jsou i na investiční pobídky dva různé pohledy. Jedna strana říká, že investiční pobídky poškozují domácí investory a zvyhodňují zahraniční, náklady na jejich poskytování převyšují přínosy pro domácí ekonomiku a zbytečně tím zatěžují státní rozpočet a vliv na trh práce je zanedbatelný. Druhá strana se snaží oponovat tím, že mají kladný vliv na naši ekonomiku, přispívají k naší konkurenceschopnosti, rozšiřují výrobní kapacity, přispívají k růstu hrubého domácího produktu a pozitivně ovlivňují trh práce nově vytvářenými pracovními místy.

Cílem mé diplomové práce je definovat přímé zahraniční investice v České republice, popsat jejich vývoj v ČR, zhodnotit vývoj a nastínit současný stav právní úpravy investičních pobídek, čili „lákadel“ pro zahraniční investory a popsat vliv přímých zahraničních investic na ekonomiku hostitelského státu.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. V první kapitole nejdříve vysvětlím pojem „přímé zahraniční investice“. A jejich vymezení v účtech platební bilance. Dále se pokusím objasnit některé motivy investorů a kritéria pro jejich rozhodování, jak svoji investici umístit.

Druhá kapitola popisuje vývoj a nejdůležitější události ohledně přílivu přímých investičních investic do České republiky.

Podmnožinou přímých zahraničních investic jsou investice podpořené investičními pobídkami. Proto se třetí kapitola zabývá právě investičními pobídkami, konkrétně vývojem právní úpravy investičních pobídek a rozbořem současné právní úpravy zákona č. 72/2000 Sb. v platném a účinném znění včetně vztahů mezi jednotlivými právními předpisy upravujícími danou problematiku. V pojmem investiční pobídky je v ČR neoddělitelně spojována agentura CzechInvest, proto se o ní v na konci této kapitoly také zmíním.

Ve čtvrté kapitole pak ozřejmím a popíši, jaké vlivy mají přímé zahraniční investice na hostitelskou ekonomiku, a to jak kladné tak i záporné vlivy.

V poslední kapitole pak nastíním z několika faktorů vliv právní úpravy v České republice na zaměstnanost prostřednictvím přímých zahraničních investic „přilákaných“ touto právní úpravou k investici do ČR. Také se pokusím zhodnotit efektivnost právní úpravy z pohledu právě zaměstnanosti.

1. Pojem PZI, motivy a kritéria rozhodování investorů

V první části této kapitoly definuji pojem přímé zahraniční investice (PZI) a jejich vymezení v účtech platební bilance. Dále nastíním základní motivy chování zahraničních investorů a nakonec kritéria rozhodování zahraničních investorů a dynamiku vývoje přímých zahraničních investic..

Přímé zahraniční investice mohou být definovány různým způsobem. V této práci použiji definici ze zákona č. 219/1995 Sb. – devizového zákona, ve znění příslušných novel.

1.1 Definice přímých zahraničních investic

Přímou investicí při plnění oznamovací povinnosti podle §5 odst.1 písm. b) zákona č. 219/1995 Sb. je takové vynaložení peněžních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných majetkových práv a jiných majetkových hodnot, jehož účelem je založení, nabytí nebo rozšíření trvalých ekonomických vztahů investujícího tuzemce nebo tuzemců jako osob jednajících ve shodě na podnikání v zahraničí nebo investujícího cizozemce nebo cizozemců jako osob jednajících ve shodě na podnikání v tuzemsku, a to zejména některou z těchto forem:¹

- vznik nebo získání výlučného podílu na podnikání včetně jeho rozšíření,
- účast v nově vzniklém nebo existujícím podnikání, jestliže investor vlastní nebo získá nejméně 10 % podílu na základním kapitálu obchodní společnosti nebo družstva nebo nejméně 10 % podílu na vlastním kapitálu společnosti nebo nejméně 10 % hlasovacích práv nebo jiný podíl na podnikání společnosti přesahující 10 %,

¹ devizový zákon, § 1 písm. i

- další poskytnutí nebo přijetí finančních prostředků nebo jiných peněží ocenitelných majetkových hodnot nebo práv v rámci ekonomických vztahů založených přímou investicí,
- finanční úvěr spojený s dohodou o podílu na rozdělení zisku nebo s výkonem účinného vlivu na řízení podniku,
- užití zisku ze stávající přímé investice do této investice (reinvestice zisku).

Za součást přímé zahraniční investice je považován kromě podílu nerezidentské společnosti na základním kapitálu také reinvestovaný zisk a ostatní kapitál, zahrnující úvěrové vztahy s přímým investorem. Složení přímé investice lze tedy vyjádřit vztahem:²

$$\text{Přímá investice} = \text{základní jmění} + \text{reinvestovaný zisk} + \text{ostatní kapitál}$$

Základní kapitál zahrnuje vklad nerezidenta do základního kapitálu společnosti, vklady v dceřinných společnostech a přidružených podnicích.

Reinvestovaný zisk je podíl přímého investora na zisku (ztrátě), sníženém o vyplacené dividendy. Výpočet reinvestovaného zisku lze vyjádřit vztahem:

Reinvestovaný zisk = zisk běžného roku po zdanění + nerozdělený zisk z předchozích let - ztráta běžného roku - neuhrazená ztráta z předchozích let - dividendy

Ostatní kapitál zahrnuje přijaté a poskytnuté úvěry, včetně dluhových cenných papírů a dodavatelských úvěrů, mezi přímými investory a společnostmi, v nichž mají investoři majetkovou účast. Tyto úvěrové vztahy jsou zachyceny v mezipodnikových pohledávkách a závazcích.

Pro vnější ekonomickou rovnováhu, zvláště u malých otevřených ekonomik, je velmi důležité rozdělit finanční účet, kde se PZI zachycují, na dluhovou a nedluhovou složku. Do nedluhové složky patří pouze ta část PZI, kterou dělíme na investice do

² http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2007_CZ.pdf

základního kapitálu a reinvestovaný zisk. Ostatní kapitál (v podobě dlouhodobých úvěrů) patří mezi dluhovou složku zahraničních investic. (Šindel, 2002, s. 218)

Z časového hlediska jsou přímé zahraniční investice investováním dlouhodobého kapitálu. Z vlastnického hlediska se přímé zahraniční investice týkají převážně kapitálu soukromého, ale vyloučené nejsou ani přímé zahraniční investice státní nebo mezinárodní povahy.

1.2 PZI a jejich vymezení v účtech platební bilance

Nyní si zařadíme položky přímých zahraničních investic v účtech platební bilance. V následující tabulce uvádím základní členění účtů platební bilance.

Tab. č. 1.1: Členění platební bilance

A. Běžný účet	Obchodní bilance Bilance služeb Bilance výnosů Běžné převody
B. Kapitálový účet	
C. Finanční účet	Přímé investice Portfoliové investice Finanční deriváty Ostatní investice
D. Saldo chyb a opomenutí, kursové rozdíly	
E. Změna devizových rezerv	

Pramen: Zpracováno na základě ČNB

<http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/platebni_bilance/platebni_bilance_cleneni.xls> [cit. 2009-12-11]

Ve statistikách platební bilance jsou přímé zahraniční investice součástí finančního účtu spolu s portfoliovými investicemi, finančními deriváty a s ostatními krátkodobými a dlouhodobými investicemi.³

³ V příloze uvádím vývoj finančního účtu platební bilance v miliardách Kč v letech 1993 – 2008.

Pro úplnost doplňme, že fungování zahraniční investice v zemi se také projevuje v pohybu na ostatních účtech platební bilance:

Běžný účet je ovlivňován exportem a importem zboží a služeb v rámci obchodních operací nadnárodních korporací. V detailnější podobě se to projeví na účtech výkonové bilance i bilance výnosů (která se mění dle velikosti transferu zisků do zahraničí).

Kapitálový účet je ovlivňován dodatečnými přímými zahraničními investicemi, stejně tak jako pohyby portfoliových investic, finančních derivátů a dlouhodobého i krátkodobého kapitálu.

1.3 Kategorie PZI

Přímé zahraniční investice rozlišujeme podle formy přílivu na několik druhů, lišících se jak ve způsobu investování, tak v míře investování a v přímých účincích v krátkodobém pohledu. Rozeznáváme: (Šindel, 2000 s. 215)

- investice na zelené louce, tzv. greenfield investment,
- brownfield investment,
- fúze a akvizice (mergers and acquisitions),
- vytváření společných podniků (joint ventures),
- reinvestice.

Investice na zelené louce, tzv. greenfield investment představují výstavbu nových závodů. Jsou charakteristické vysokým počátečním přílivem zahraniční investice, okamžitým vytvořením pracovních míst, přínosem technologické změny, zvýšením konkurence a využíváním služeb místních subdodavatelů. Také bývají zpravidla nositelem nejmodernějších technologií a know-how a přispívají k exportní výkonnosti země. Často se jedná o investice, které jsou umístěny v průmyslových

zónách vybudovaných za pomoci státní podpory. Na druhé straně je ale nutné si uvědomit, že budování nových areálů na zelených loukách může v budoucnu vést ke vzniku nových ekologických zátěží a požadavku opětovné likvidace ekologických škod, které vzniknou právě zastavěním původních zemědělských ploch.

Brownfield investment jsou investice podobné investicím na zelené louce. Investor ovšem nestaví nový závod, ale investice je řešena nákupem či nájmem existujících výrobních ploch. Jedná se o plochy, které ztrácí nebo již před nějakou dobou ztratily svoje původní funkční využití. S nimi je také většinou spojena poměrně značná ekologická zátěž, která se jen těžko odstraňuje. Nicméně tento proces zrychlí realizaci zahraniční investice, což umožňuje urychlení projevu účinků investice na okolí.

Fúze a akvizice (mergers and acquisitions) - Fúze je označení pro splynutí společností, které je podmíněno souhlasem akcionářů. Splynutím buď všechny podniky zaniknou a vzniká nový podnik, nebo jeden podnik existuje dále a ostatní do něj vplynou. Akvizice (převzetí, take-over) představuje převzetí podniku na základě koupě, ať už se jedná o převzetí přátelské či nepřátelské. Tyto investice mají odlišnou počáteční fázi než předešlé formy, jelikož investice je „utracena“ za již existující výrobní kapacity (existující podnik), znamená pouze změnu majitele podniku. Tento faktor nepředurčuje k negativnímu hodnocení dané formy investice (i když není spojen s vytvořením nových pracovních míst, přínosem technologie a zvýšením konkurence), protože pokud se nový zahraniční majitel rozhodne podnik restrukturalizovat, což je při nákupu podniků v transformujících se ekonomikách téměř nezbytné, je nucen zvýšit příliv investic určených pro zvýšení a zefektivnění výrobních kapacit a přínos nových technologií.

Vytváření společných podniků (joint ventures) zahraniční a tuzemskou firmou (nebo mezi zahraničními firmami při PZI do země třetí) je zvláštním typem spolupráce, která přináší výhody pro obě zúčastněné firmy. Pro zahraničního investora snadnější penetraci na tuzemský trh, pro tuzemskou firmu také odbytiště na zahraničním trhu a navíc velmi rychlé převzetí pozitivních externalit plynoucích z této spolupráce.

Důvodem pro spolupráci může být také dosažení úspor z rozsahu, zlepšení pozice na trhu či rozložení rizika mezi více podniky nebo spolupráce podniků při provádění výzkumu či vývoje nového produktu. A to zejména ve finančně náročných oborech jako je automobilový průmysl. Posledním příkladem společného podniku v České republice je projekt TPCA - spolupráce automobilky Toyota a PSA (Citroen, Peugeot) v Kolíně.

Reinvestice jsou to následná investice zisků již etablované zahraniční společnosti do rozšíření a modernizace

Vzhledem k odlišným formám vstupu zahraničních společností na trh hostitelské země je možno si položit otázku, zda příliv přímých zahraničních investic ve formě fúzí a akvizic ovlivňuje ekonomiku stejným způsobem jako příliv přímých zahraničních investic v podobě investic na zelené louce. V případě fúze či akvizice se jedná pouze o změnu vlastníka. Tato forma přímých zahraničních investic v počáteční fázi nemá vliv na zvýšení produkční kapacity země. Toto tvrzení platí zejména v krátkém období, neboť účinky fúzí a akvizic se projevují zejména v delším časovém horizontu. Rozdíly mezi účinky jednotlivých forem přílivu přímých zahraničních investic mohou být shrnuty následovně:

- Investice na zelené louce přinášejí oproti akvizicím více kapitálu. Akvizice mají význam především tehdy, kdy by jinak mělo dojít k ukončení výroby.
- Investice na zelené louce vytvářejí nová pracovní místa. U akvizic tomu může být i naopak, neboť v případě restrukturalizace může docházet ke snižování počtu zaměstnanců, jako například v případě privatizace bankovního sektoru v České republice.
- Akvizice většinou přinášejí méně nových technologií. V určitých případech mohou akvizice vést až k přeměně získané firmy na pouhý montážní závod a ke ztrátě místního výzkumu a vývoje, či jiných specializovaných aktivit. Naproti tomu u investic na zelené louce lze předpokládat, že při stavbě nového podniku bude investor využívat nejefektivnějších, tedy nejmodernějších technologií.
- Akvizice může podpořit koncentraci aktivit do rukou jedné firmy a potlačit tak konkurenci na trhu hostitelské země a může následně vést až monopolním

praktikám. Investice na zelené louce většinou naopak posilují konkurenci na trhu. V nově vzniklých podnicích nacházejí další uplatnění místní malé a střední podniky, neboť se mohou podílet na subdodavatelských procesech.

Nelze jednoznačně prohlásit, že investice na zelené louce přinášejí více pozitiv než fúze a akvizice. Většina výše uvedených negativ, které jsou spojené s přílivem přímých zahraničních investic ve formě fúzí a akvizic, se vztahuje většinou k časovému období těsně po vstupu tohoto kapitálu. Příliv přímých zahraničních investic v podobě fúzí a akvizic je však většinou následován dalšími investicemi, které mohou ve skutečnosti výrazně převýšit původní investice. Původní investice v podobě fúze či akvizice může být v delším časovém horizontu následována transferem nových technologií, zejména v případech, kdy nový vlastník provádí modernizaci výroby. Díky dodatečným investicím a úspěšné restrukturalizaci mohou investice ve formě fúzí a akvizic vytvářet rovněž nové pracovní příležitosti.

1.4 Motivы přímých zahraničních investic

Motivy pro přímé zahraniční investice jsou v první řadě ziskové. Existují však také investice, které se (i přes dlouhodobé ziskové očekávání) nemusí jako ziskově orientované jevit. Investoři, kteří hledají ziskové příležitosti, mají dva hlavní odlišné motivy:⁴

- hledají přístup na nové trhy,
- hledají vyšší efektivnost své produkce.

Příčemž investice je ovlivněna nejen oběma uvedenými strategickými motivy, ale i motivy dalšími.

⁴ Samozřejmě motivů pro PZI je více. Některé si také krátce nastíníme po rozebrání hlavních motivů.

1.4.1 PZI motivované hledáním nových či udržením stávajících trhů

U těchto investic je hlavním motivem mít své produkční kapacity přímo v místě trhu, který chce investor získat. Takový investiční záměr se jeví jako výhodnější než dovážet zboží ze zemí původu investice. Důvody tohoto jednání mohou být snaha ušetřit transportní náklady a přiblížit se kultuře či standardům cílové země. Motivem může být i expanze na geograficky a kulturně blízké trhy nebo snaha dostat se dovnitř celně chráněné oblasti⁵. Celní bariéry mohou být tak vysoké, že investice do zahraničí může být jediným způsobem obsazení trhu.

1.4.2 PZI motivované vyšší efektivností

Přímé zahraniční investice mohou být motivovány vyšší efektivností produkce. To znamená, že společnosti přesouvají své produkční kapacity kvůli nižším cenám výrobních faktorů nebo kvůli jejich vyšší kvalitě. Obecně řečeno, z důvodu vyššího poměru kvality k ceně výrobních faktorů.

Přesun výrobních kapacit do zemí s nižší cenou výrobních faktorů (především pak pracovní síly) souvisí s cyklem výrobku či celého odvětví. V nejvyspělejších ekonomikách, kam jsou soustředěna výzkumná a vývojová centra, se vyvíjejí nové produkty. V první fázi jsou v těchto zemích také produkovány. S postupujícím cyklem výrobku se taková produkce ukazuje stále méně ekonomicky efektivní (např. vysoké náklady výrobních faktorů vzhledem ke klesajícím cenám výrobků).

Proto se tyto výroby postupně přesouvají do méně vyvinutých zemí, přesněji řečeno do zemí s nižšími výrobními náklady, ale s dostatečnou kvalitou faktorů. Takový přesun výrob může proběhnout postupně i do několika zemí. Mezitím se ve vyspělých zemích objevuje nový typ výrobku (či odvětví) a proces přesunů tak neustále pokračuje.

⁵ Mnoho transatlantických investic bylo motivováno touto strategií. Po zavádění jednotných celních tarifů EU ve vztahu k ostatnímu světu a rušení cel uvnitř tohoto celního pásma musely americké korporace přesunout své produkční kapacity do Evropy. A to právě z důvodu, aby si udržely alespoň stávající pozici na trzích. (Paciorek, 1998, s. 133)

Dalším motivem zvyšování efektivnosti může být například hledání nižších výrobních nákladů prostřednictvím kvalitnější a levnější infrastruktury, levnějších subdodavatelů a podobně.

1.4.3 Další strategické motivy pro PZI

Obranné investování

Obranné investování, alespoň v krátkodobém horizontu, není prvotně motivováno za účelem zisku. Jeho účelem je spíše oslabit konkurenta, který již v dané zemi působí nebo se k tomu chystá.

Společnost vstupuje se svou investicí do určité země a na určitý trh ze strachu z růstu tržní síly konkurenčních firem a dále z obav, že se růst tržní síly konkurence projeví i na trzích v ostatních zemích.

Investor tak koupí více výrobních faktorů, než je ekonomicky racionální.

Využití vhodnějších zdravotních, bezpečnostních, daňových a ekologických předpisů

Celá řada zemí využívá skrytých diskriminačních postupů vůči zahraničním exportérům v podobě přísnějších zdravotních a bezpečnostních předpisů ve srovnání s domácími výrobci. Vyhovění těmto předpisům je pro zahraniční firmy spojeno s dodatečnými náklady, které snižují jejich konkurenceschopnost a zisk. Založení zahraniční pobočky firmy je cestou jak tyto dodatečné náklady snížit.

Významným motivátorem pro zahraniční podniky je i míra zdanění příjmů právnických osob a kapitálových výnosů.

Vylepšování firemního image

V procesu globalizace se část firem snaží vybudovat image společnosti, která má svá zastoupení po celém světě. Taková image může pomoci v marketingové prezentaci firmy, protože značně ovlivňuje i chápání značky investora zákazníky.

Následování obchodních partnerů

Jestliže se jedna společnost úspěšně usídí v zemi, ostatní ji následují. Úspěšnost „první vlašťovky“ svědčí o nízkém riziku investice vzhledem k politické situaci, zároveň svědčí i o kvalitě výrobních faktorů a infrastruktury.

Osobní motivace

Lokalizace některých investic může být ovlivněna sympatiemi či antipatiemi k cílové zemi. Motivы jsou různé od kuriózních okolností jako je obliba země vlivnou osobou ve firmě až po podobnou kulturu a jazyk mezi investorskou a cílovou zemí.⁶

Využití komparativní výhody

Komparativní výhody bývají zpravidla považovány za obecnou vlastnost jednotlivých zemí, jejíž existence přetrvává po delší období. Ve skutečnosti se tyto výhody případ od případu liší v závislosti na zájmech jednotlivých skupin zahraničních investorů a i ty, které většina z nich považuje za atraktivní, se rychle mění v čase.

Diverzifikace působnosti

Tato motivace investovat v zahraničí je analogií k teorii diverzifikace portfolia. Firma diverzifikuje své zastoupení na trzích a diverzifikuje umístění svých produkčních kapacit. Činí tak ze stejného důvodu jako diverzifikace portfolia – snaží se systematicky snižovat celkové riziko. Zahraniční obchod je spojen s četnými riziky. Ta mohou být jak ekonomická, tak politická.

Mezi ekonomická rizika zahrnujeme např. nepříznivý vývoj kurzu. Zhodnocení reálného kurzu domácí měny (prostřednictvím poklesu zahraničních cen, růstu domácích cen nebo prostřednictvím zhodnocení nominálního kurzu) může vést ke ztrátě efektivnosti. Otevření pobočky v zahraničí může toto riziko ve značné míře redukovat, neboť je zde větší předpoklad, že výrobní vstupy a výstupy budou realizovány na jednom trhu a placeny v jedné měně.

⁶ Takto byly ovlivněny např. investice amerických firem v Irsku. (Sereghyová, 2001b, s. 6)

Politická rizika představují např. změny v regulaci hospodářství, politické nepokoje či revoluce nebo dokonce vyvlastnění majetku.

Vládní pobídky

Faktory které motivují společnosti pro zakládání poboček v zahraničí před exportem z mateřské společnosti může být mnoho a jsou odvozeny od charakteru podnikání umístění investice a specifickými podmínkami daného státu.

Vzhledem k příznivým dopadům zahraničních investic se vlády jednotlivých zemí snaží ve své hospodářské politice vytvořit takové podmínky, které přilákají zájem potencionálních investorů. Nabízejí investiční pobídky, které v konečné fázi rozhodování o umístění investice mohou sehrát důležitou roli.

Používané vládní pobídky zvyšují rentabilitu investice prostřednictvím nižších nákladů, a to jak investičních, tak i provozních.⁷

1.5 Kritéria investičního rozhodování

Investor, který je motivován k přímé zahraniční investici, musí zvážit, která země (a v konkrétní zemi která lokalita) je pro něj nejvhodnější. Zvažuje to na základě určitých kritérií. Investor hledá takovou lokalitu v cizí zemi, ve které mu jeho podnikatelská aktivita umožní, aby se mu investice v cizím státě vůbec vyplatila.

Dosažení vysoké úrovně přílivu PZI spolu s jejich širším využitím a zapojením do místního ekonomického rozvoje není možné bez spolupráce širokého spektra organizací participujících na složitém procesu získávání a integrace PZI do místní ekonomiky. Má-li být tento proces úspěšný, musí participace probíhat v partnerských a nikoliv byrokratických vztazích. K hlavním „partnerům“ tohoto procesu patří následující subjekty:

- zahraniční investoři,

⁷ Pobídkami mohou být i hrozby. Např. „kdo nebude investovat do určitého projektu, nedostane šanci v dané zemi ekonomicky působit.“ To je však jen případ méně vyspělých zemí a v této práci se nebude rozebírat.

- konsultační společnosti,
- realitní kanceláře,
- ministerské útvary a vládní agentury,
- regionální samospráva a úřady,
- místní samospráva a úřady,
- místní podniky.

Kritérií, které ovlivňují rozhodnutí ve prospěch té které země (popřípadě té které lokality), je mnoho. Nejdůležitější jsou tyto:

Politická stabilita

Forma a způsob vlády, politické uspořádání, otevřenost vůči světu a vztahy s ostatními státy, vnitřní a vnější bezpečnost, vynutitelnost práva apod.

Ekonomická stabilita

Orientace hospodářské politiky, vnitřní měnová stabilita (míra inflace), vnější stabilita (saldo jednotlivých účtů platební bilance, vnější zadlužení), stabilita ve fiskální oblasti (deficit veřejného sektoru a zadlužení), stabilita a regulace bankovního sektoru a kapitálového trhu.

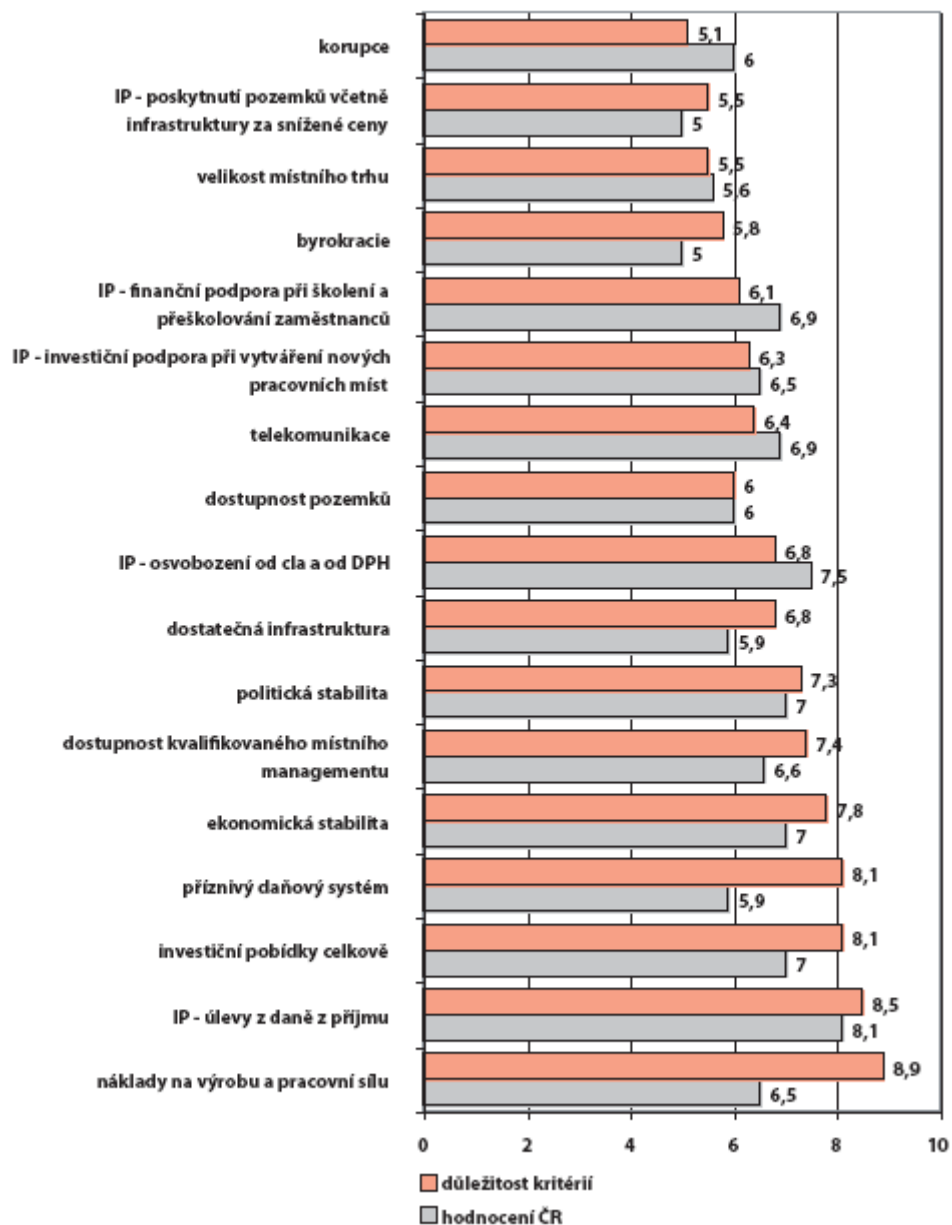
Ekonomické a nákladové charakteristiky

HDP na obyvatele, struktura ekonomiky, otevřenost ekonomiky, kvalita pracovní síly a její cena, infrastruktura, kupní síla obyvatelstva, cena pozemků a energie.

Ostatní charakteristiky

Geografická poloha, následování odběratele, institucionální prostředí apod. Po zhodnocení všech rizik a po zhodnocení všech motivů dojde investiční rozhodování do fáze, kdy je třeba přisoudit jednotlivým kritériím rozhodování určité váhy. Poté investor, s využitím multikriteriální analýzy, určí nejvýhodnější lokalitu. Příkladem přisouzených vah může být výzkum uvedený v následující tabulce:

Tab. č. 1.2: *Porovnání některých očekávání a zkušeností zahraničních investorů v ČR (dle odpovědí od 23 respondentů) 1 – velmi slabé, 10 – vynikající*

Pramen: Královéhradecký kraj < http://www.kr-kralovehradecky.cz/file/uzemni_planovani/studie_prum_zony/manual/manual.pdf > [cit. 2009-12-11]

1.6 Dynamika vývoje PZI

Než přistoupíme k popisu vývoje přímých zahraničních investic do České republiky, popíšeme si dynamiku jejich vývoje. V transformujících se ekonomikách lze velmi zhruba rozlišit a zformovat následující „fáze směřování“ PZI:

První fázi „spontánní“ je obsazování nově vznikajících trhů. Tato fáze je nejmasivnější na počátku ekonomické transformace a probíhá většinou v rámci privatizace podniků v oblasti spotřební – vstupem do podniků schopných efektivně zajišťovat aktuálně nenaplněnou a očekávanou poptávku a v oblasti výrobní – vstupem do mezinárodně uznávaných podniků s reálnou odbytovou perspektivou i na nových trzích

Investoři v této první fázi většinou neočekávají investiční pobídky ani od státu ani od místní samosprávy. Atraktivní investiční příležitosti v této fázi jsou poměrně omezené.

Druhá fáze „náborová“ vstupu PZI je charakterizována úsilím státu a místní správy o využití PZI systematictější způsobem v rámci restrukturalizace lokálních ekonomik. Charakteristická je snaha o směřování PZI zejména do výrobního sektoru. V této fázi hrají investiční pobídky v širokém slova smyslu klíčovou roli.

V třetí fázi „integrační“ začíná nabývat na významu sektor služeb. A to jak pro přímou podporu výroby, tak i v různých formách strategických služeb. Rozvoj služeb a kooperací je zaměřen také ke stabilizaci existujících podniků (např. podpora subdodavatelů).

V rámci druhé a třetí fáze se rovněž začínají rozvíjet logistická centra v zázemích velkých ekonomických center, z nichž se některá následně rozšiřují do více komplexních tzv. integrovaných rozvojových areálů.

Ve čtvrté fázi „interaktivní“ nastává již určitá saturace. Některé PZI typické pro druhou fázi hledají výhodnější podmínky v nových „nízkonákladových zemích“ a těžiště PZI se ještě dále přenáší do oblasti aktivit s vysokou přidanou hodnotou a kvalitou pracovní síly. V tomto směru se také transformují aktivity podniků založených během druhé a třetí fáze.

Spektrum podmínek podmiňujících úspěšné přilákání PZI, jeho priority a kvalita, se pro jednotlivé fáze výrazně liší.

V důsledku orientace hospodářské politiky ČR na počátku ekonomické transformace se první fáze vstupu PZI v ČR protáhla až do období tzv. „balíčků“ v roce 1997-98. Po určitém počátečním zaváhání přistoupila ČR k velmi efektivní podpoře vstupu PZI, což se záhy odrazilo na výrazně zvýšeném přílivu PZI. Již v roce 1999 pak byla ČR podle ukazatele PZI na obyvatele na čele evropských „transformačních“ států. Údaje CzechInvestu o posledních zahraničních investicích naznačují, že ČR se již nachází ve třetí až čtvrté fázi směřování PZI.

2. Vývoj přímých zahraničních investic v České republice

2.1 Celková charakteristika vývoje PZI v ČR

Za uplynulé dvě dekády se význam přílivu PZI zmnohonásobil a stejně tak i pozornost, která jim byla a je věnována. Avšak na počátku devadesátých let zůstaly transformující se země poněkud stranou tohoto procesu. Význam PZI se v České republice podceňoval a o koordinovaném přístupu k investorům a programech na jejich získávání se nedalo příliš hovořit. (Cihelková, Křížková, Kunešová, Martinčík, 2001, s. 37)

Do procesu transformace vstoupila Česká republika s nejlepšími podmínkami ze všech postkomunistických zemí. Nebyla zatížena zahraničním zadlužením ani inflací. Díky tomu domácí úspory v ekonomice byly velmi vysoké, což byl dobrý předpoklad pro investiční růst. Výchozí podmínky transformace však byly do značné míry znehodnoceny v počátečních letech reform. Investiční potenciál nebyl využit především kvůli podnikům ve vlastnictví domácích subjektů. Například v roce 1994 byl, z důvodu podkapitalizovanosti, rozsah investičních aktivit v přepočtu na jednoho zaměstnance u firem s pouze zahraniční majetkovou účastí 4,3x vyšší, než u ryze českých podniků. (Benáček, 2000, s. 9)

Od počátku devadesátých let také měla Česká republika pověst země s kvalifikovanou a levnou pracovní silou a na postkomunistické země ucházející infrastrukturou. Nicméně do projektů, jakým bylo převzetí automobilky Škoda německým koncernem Volkswagen, se zahraniční společnosti v České republice právě nehrnuly. Paul Lewis z Economist Intelligence Unit vysvětluje proč: „Pokud jde o Českou Republiku, je důležité si uvědomit, že od počátku 90. let česká vláda do značné míry věřila v to, že české hospodářství je samo o sobě dostatečně výkonné, aby mohlo uspět v mezinárodní konkurenci. Panovalo přesvědčení, že stačí otevřít trh a vytvořit alespoň naoko rovné podmínky. Jak se ovšem jasně ukázalo, nefungovalo to, a to z jednoho jediného důvodu: České firmy nebyly mimo rámec českého regulovaného

prostředí dostatečně efektivní. Chyběly jim finanční prostředky, marketingová expertiza, zahraniční kontakty a také manažerské schopnosti, které se na Západě vyvíjely 40 let.“ (Lewis, 2001)

Odklad privatizace bankovního sektoru a vlna bankrotů předlužených domácích firem výrazně přispěla k transformační krizi v polovině devadesátých let. Vlivem podnikatelské nedůvěry a obavy z ekonomického vývoje se příliv PZI do České republiky v letech 1996 a 1997 výrazně snížil.

Vývoj v sousedních zemích, především v Polsku a v Maďarsku, však naznačoval, že se ekonomiky postkomunistických zemí, probírající se ze čtyřicetiletého experimentu s leckde téměř stoprocentním státním vlastnictvím a centrálním plánováním, bez přitahování zahraničních investorů neobejdou.⁸

Podle výše zmíněného ekonoma nastala změna v roce 1998 poté, kdy v listopadu 1997 odstoupila vláda tehdejšího premiéra Klause. „Teprve když padla Klausova administrativa a byla jmenovaná prozatímní vláda, začali Češi zavádět některá klíčová politická rozhodnutí, která přivodila změnu. Šlo o zákon o bankrotu, podpůrné programy pro zahraniční investory a začala privatizace bank. To nebylo nic nahodilého a samotné tržní síly by na to nestačily. Šlo o konkrétní rozhodnutí, které vláda prosadila.“ (Lewis, 2001)

Velkou změnou pro investory byl rok 1998, kdy bylo zahájeno poskytování investičních pobídek. V tomto roce došlo k prudké akceleraci PZI. Na zvýšení přílivu do ČR však měla vliv i změna definice PZI, kam se od tohoto roku započítává nejen základní kapitál, ale také reinvestovaný zisk a ostatní kapitál. V roce 2000 byl v ČR přijat zákon 72/2000 Sb. o investičních pobídkách, což vedlo k posílení důvěry zahraničních investorů v institucionální pojetí pobídek poskytovaných Českou republikou.

Další velmi významnou změnou pro PZI bylo u přistoupení ČR k EU v roce 2004.

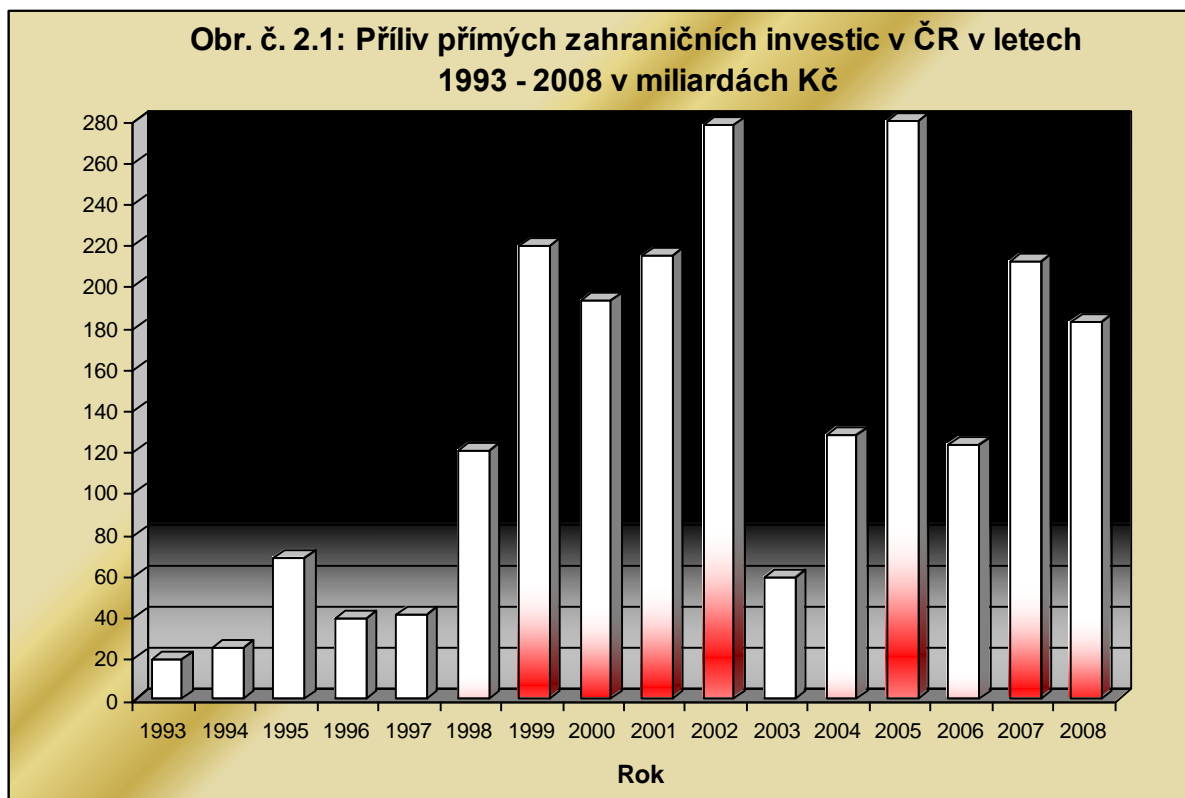
Vývoj přímých zahraničních investic v ČR od roku 1993 je nastíněn v níže uvedené tabulce a grafu.

⁸ například Maďarsko mělo investiční pobídky pro investory už v roce 1995

Tab. č. 2.1: Příliv přímých zahraničních investic v ČR v letech 1993 – 2008
(v miliónech)

Rok	Kč	EUR	USD	Před. rok = 100 %
1993	19 050	559	654	-
1994	24 994	734	869	131,2%
1995	67 993	1 982	2 562	272,0%
1996	38 775	1 140	1 428	57,0%
1997	41 251	1 152	1 300	106,4%
1998	119 969	3 317	3 718	290,8%
1999	218 812	5 933	6 324	182,4%
2000	192 421	5 404	4 986	87,9%
2001	214 585	6 296	5 641	111,5%
2002	277 689	9 012	8 483	129,4%
2003	59 316	1 863	2 101	21,4%
2004	127 844	4 007	4 974	215,5%
2005	279 181	9 374	11 658	218,4%
2006	123 431	4 355	5 459	44,2%
2007	211 944	7 634	10 436	171,7%
2008	182 796	7 329	10 731	86,2%

Pramen: ČNB <http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/pzi/download/pzi_rada.xls> [cit. 2009-12-11] a vlastní výpočet

Pramen: Zpracováno na základě výše uvedené tabulky

2.2 PZI v ČR v letech 1993 – 1995

Většímu přísunu zahraničních investic v roce **1993** zabránil rozpad ČSFR a s ním spojená investorská nejistota ohledně dopadů tohoto rozdělení na ekonomiku ČR. Rozhodování investorů také ovlivnila očekávaná druhá vlna privatizace.

Tab. č. 2.2: Procentní vyjádření podílu vybraných zemí na přílivu a odlivu PZI v ČR za jednotlivé roky 1993 – 2008

Země	Rok															
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Belgie	5	4	1	4	4	1	22	1	3	5	-12	-1	2	0	3	-4
Dánsko	0	1	0	1	0	1	1	2	3	1	-1	-1	0	-1	2	1
Francie	5	9	7	1	8	4	4	5	27	2	32	-4	3	5	1	4
Německo	13	48	22	17	30	26	21	27	23	55	8	15	14	35	12	32
V. Británie	0	4	2	6	15	9	2	3	8	-3	30	0	0	5	-5	-8
Itálie	2	1	0	6	-3	1	1	1	0	1	3	1	0	-1	1	1
Nizozemí	5	1	29	18	10	23	18	21	17	14	-50	40	8	-8	21	14
Rakousko	8	9	3	15	7	11	13	15	5	9	23	9	5	18	11	20
Švédsko	2	2	1	4	7	-2	2	3	0	1	-2	-1	4	-4	3	2
Švýcarsko	2	4	27	4	4	3	6	5	3	3	6	4	1	10	9	4
Kanada	3	0	0	0	0	0	0	3	1	-1	6	-2	0	0	0	0
USA	39	4	4	18	8	14	9	6	4	2	7	10	1	0	4	3
Japonsko	0	1	0	3	1	1	0	1	1	1	16	1	1	3	4	0
Ostatní	16	11	4	3	9	9	3	9	5	8	33	28	60	38	35	31
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

* záporná čísla znamenají odliv PZI

Pramen: ČNB

<http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/pzi/download/pzi_rada.xls> [cit. 2009-11-21]

Investice plynuly především do odvětví spotřebního zboží (Philip Morris odkoupil akcie společnosti Tabák Kutná Hora a norský koncern Rieber & Son se spojil s Vitanou Byšice). V mnohem větší míře než doposud docházelo k přeměně českých podniků na dceřinné společnosti zahraničních firem. Např. britská firma Ferrero

odkoupila Osinek Kostelec, nizozemská firma Unilever Povltavské tukové závody, ABB koupil Elektrotechnické závody Brno.

Největší podíl na přílivu PZI v tomto roce mělo USA, Německo a Rakousko

V roce **1994** byly hlavními investicemi navýšení základního kapitálu ve firmě Škoda Volkswagenem o 350 mil. DEM, investice do podniku Karosa Vysoké Mýto nebo Rakovnických keramických závodů či Frigery Kolín.

PZI směřovaly do odvětví dopravních zařízení, finančního sektoru a stavebnictví. Nejvíce investic zde umístilo Německo, Rakousko a Francie.

Za povšimnutí stojí výrazný vzestup v roce **1995** (PZI v tomto roce vzrostly více než 2,5x oproti stavu z roku 1993). Největší zásluhu na tom má kapitálový vstup švýcarsko-nizozemského konsorcia TelSource do SPT Telecom a splacení poslední částky investice do Škody Mladá Boleslav. PZI byly zaměřeny na dopravu a spoje, dopravní zařízení a strojírenství. Největším investorem bylo Nizozemí, následováno Německem.

Se vzestupem PZI je možné spojit i krok ratingové agentury Standard and Poors, která v roce 1994 zlepšila úvěrové hodnocení ČR z BBB na BBB+. Pro českou ekonomiku a pro zahraniční investory byl rok 1995 významný i z dalších důvodů:

- V únoru 1995, kdy pro nás vstoupila v platnost Evropská dohoda, se Česká republika stala oficiálně přidruženou zemí Evropské unie.
- Co se týče procesu transformace, byla ukončena další fáze měnové a hospodářské stabilizace.
- Česká republika mohla v říjnu 1995 ohlásit částečnou vnější směnitelnost koruny, včetně odstranění některých překážek pohybu kapitálu – díky přílivu (bohužel často jen spekulativních) investic již nehrozilo vyčerpání devizových rezerv země.
- Téhož roku v prosinci ČR rovněž dosáhla plného členství v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

- HDP české ekonomiky dosáhl za rok 1995 růstu 5,9 %, poměrně vysokého čísla, i když v regionu střední a východní Evropy byl překonán jak výkonem ekonomiky polské (7,0 %), tak ekonomiky slovenské (6,7 %).
- Na další zlepšení podnikatelského prostředí opět zareagovala ratingová agentura Standard and Poors a přeřadila Českou republiku z kategorie BBB+ do A.

2.3 PZI v ČR v letech 1996 – 1999

Od roku 1996 se však Česká republika potýká s poklesem ekonomické výkonnosti a nastupující krizí. Prakticky všechny makroekonomické údaje se v následujícím období zhoršují.

Tab. č. 2.3: Vývoj některých makroekonomických ukazatelů ČR v letech 1995 – 2000

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Míra růstu HDP v %	5,9	4,3	-0,8	-1	0,5	3,3
Roční míra inflace v %	9,1	8,8	8,5	10,7	2,1	3,9
Míra nezaměstnanosti v %	2,9	3,3	4,9	7,5	9,4	8,8
Běžný účet plat. bilance v mil. Kč	-36 331	-111 869	-113 037	-40 492	-50 596	-104 877

Pramen: Český statistický úřad <<http://www.czso.cz/>> [cit. 2009-12-11]

K utlumení přílivu zahraničních investic do České republiky přispělo mimo jiné rozšíření flukтуаčního pásma kurzu koruny k 28. únoru 1996. Zároveň však došlo ke zlepšení celkové struktury přílivu zahraničního kapitálu ve prospěch kapitálu dlouhodobého.

Pokles přímých zahraničních investic byl však ovlivněn i jinými faktory. Česká republika zaostala za svými sousedy v přípravě systému investičních pobídek, který by systematicky a účinně působil na přilákání zahraničních investorů. Rovněž investiční projekty, realizované v tomto období, byly menšího rozsahu než v předcházejících letech, s výjimkou mobilního operátora RadioMobilu, jehož vzniku se kromě Českých

radiokomunikací investičně podílel i nizozemský C-Mobil, a investováním firem Agip, Shell a Conoco do českých rafinérií.

V tomto roce převažovaly vklady zahraničních investorů do již existujících podniků. Orientovali se na oblast obchodu a služeb (budování sítě supermarketů), elektrotechnického a chemického průmyslu. Z hlediska původu kapitálu patřily mezi nejvýznamnější investory Nizozemí, USA a Německo.

Pokles přílivu PZI pokračoval i v roce **1997** a opět v něm převažovaly objemově nižší investice. Výsledná výše PZI byla v tomto roce poznamenána politickou nestabilitou po volbách a měnovou krizí.

Ve větší míře se objevují investice na zelené louce, např. výstavba nového závodu firmy Pepsi Cola ČR Praha nebo podniku APM Czech Kouřim. Převažovalo ovšem zakládání společných podniků s nižší kapitálovou účastí, u již fungujících podniků docházelo k výrazným změnám výrobních programů.

K nejúspěšnějším odvětvím, kam bylo investováno, patří energetika. Na nákupu akcií českých energetických podniků se podílely renomované výrobní a distributorské firmy z oboru, a to ze SRN, Nizozemí, Francie, Švédska a Velké Británie. Byl to především vstup britské elektrárenské společnosti National Power částkou 5,3 mld. Kč do Elektráren Opatovice.

K dalšímu důležitému odvětví, kam směřoval zahraniční kapitál, patřilo peněžnictví a pojišťovnictví. Dodatečné zvýšení vkladů do základního kapitálu zaznamenaly banky se zahraniční účastí, jako např. Citibank Praha (americký kapitál), Banka Haná (belgický kapitál) a Volksbank s rakouským kapitálem.

V odvětvové struktuře tedy největší podíl investic vykazuje energetika, dále peněžnictví a pojišťovnictví a obchod.⁹

Pokud jde o pořadí investorských zemí, tak nejvíce investic pocházelo ze SRN, Velké Británie a Nizozemí.

⁹ V příloze uvádím detailně rozepsanou strukturu investic podle sektoru národního hospodářství.

2.4 PZI v ČR v letech 1998 – 1999

Významnou změnu přinesl rok **1998**. Na základě usnesení vlády č. 298/98 z 29. dubna 1998 bylo zahájeno poskytování investičních pobídek investorům. Další změny v legislativě (mimo jiné snížením minimální výše investice z 25 mil. USD na 10 mil. USD¹⁰) byly realizovány usnesením vlády č. 844/98 z 16. prosince 1998. V tomto roce zahájila vláda České republiky dlouho odkládaný prodej některých státních finančních institucí zahraničním investorům. Konkrétně se jednalo o Investiční a poštovní banku, kde podíl získala japonská Nomura, Agrobanku, do níž kapitálově vstoupil americký koncern GE a Českou spořitelnu, jejíž akcie nakoupila Evropská banka pro obnovu a rozvoj. Zahraniční investice ve finančním sektoru dosáhly v tomto roce více než 557 mil. USD. Celkový objem zahraničních investic v ČR se oproti předchozímu roku téměř ztrojnásobil. Další velmi významnou zahraniční investicí bylo navýšení podílu konsorcia TelSource prostřednictvím nizozemské společnosti KPN v SPT Telecom.

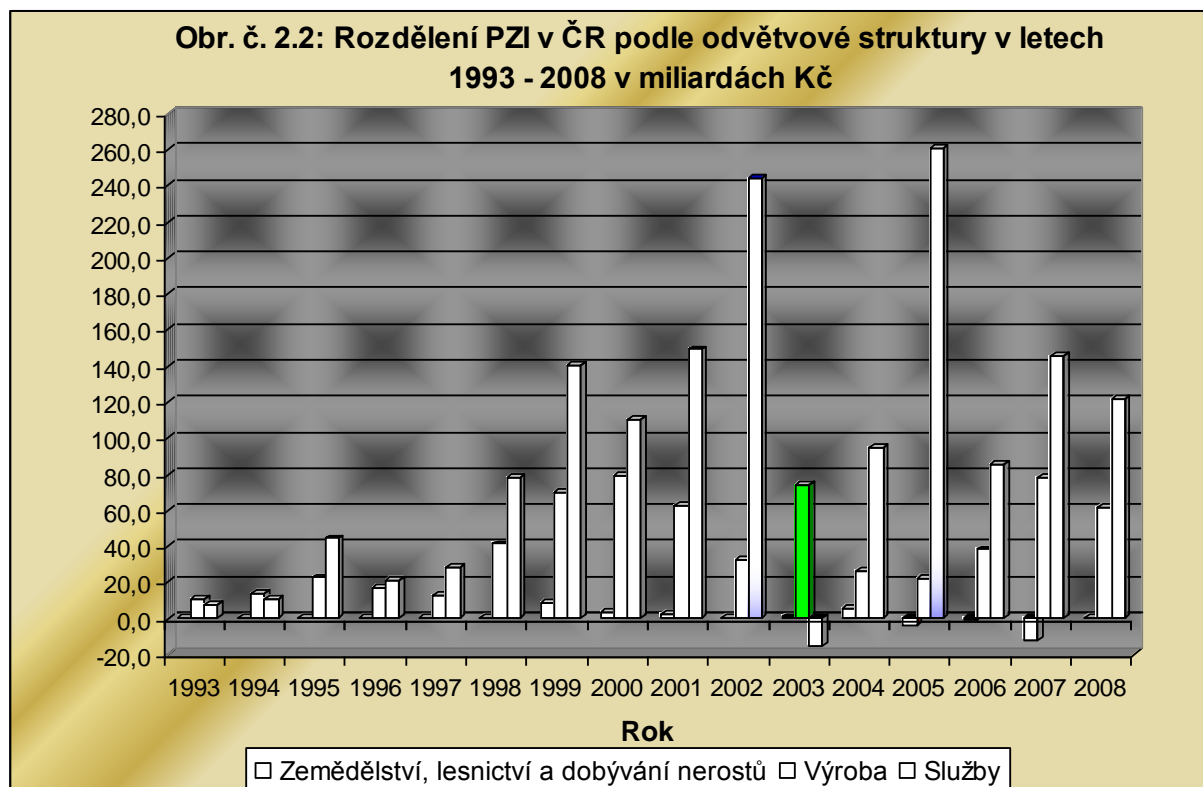
V odvětvové struktuře zaujaly největší podíl zahraničních investic obchod, služby a činnosti v oblasti nemovitostí. Druhým nejvýznamnějším odvětvím, do něhož směřovaly zahraniční investice, bylo peněžnictví a pojišťovnictví. V odvětví obchodu byly objemově největší investice do sítí prodejen Julius Meinl, Makro ČR, Delvita a Tesco Stores.

V teritoriálním členění zůstávají zeměmi s největšími investicemi Německo, USA a Nizozemí.

Avšak i přes pokračující příliv zahraničních investic se nedařilo odstranit velký problém české ekonomiky – vysoký schodek běžného účtu platební bilance. Export českého průmyslu se sice znatelně zvýšil, znehodnotila jej však jeho vysoká dovozní náročnost. (Šindel, 2002, s. 225) Příčinou byla malá ochota firem pod zahraniční kontrolou využívat potenciálních subdodavatelů z řad českých malých a středních podniků. Z tohoto pohledu se zdá, že samy investiční pobídky nepřispívají ke zlepšení běžného účtu platební bilance. Řešením by bylo více zvýhodnit příliv PZI v takové odvětvové struktuře, která by dávala větší šance tuzemským dodavatelům, nebo, jak se

¹⁰ blíže k tomuto tématu ve třetí kapitole

také nyní děje, zvýšit komunikaci mezi zahraničními investory a MSP a zvýšit kvalitu a konkurenceschopnost českých subdodavatelů.¹¹

Pramen: vlastní výpočet na základě údajů z ČNB

<http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/pzi/download/pzi_rada.xls> [cit. 2009-12-11]

Jak si můžeme všimnout z přiloženého grafu, od roku 1998 do roku 2002 převažovaly v odvětvové struktuře PZI převažovat služby, zatímco v předchozích letech nebyly rozdíly v alokaci mezi sektory výrazné.¹² Investice v oblasti služeb byly v této době soustředěny zejména do obchodu, peněžnictví, pojišťovnictví a aktivit v oblasti nemovitostí.

V roce **1999** se oproti předchozímu roku příliv PZI téměř zdvojnásobil a přesáhl tak 6 miliard USD. Česká republika se tak během roku a půl působení investičních pobídek dostala na druhé místo v celé střední Evropě. Za naší republikou tak zůstalo

¹¹ Tímto problémem se zabývá agentura CzechInvest.

¹² kromě roku 1995

daleko Slovensko (330 mil. USD) i Maďarsko (2000 mil. USD, i když tady již byla penetrace PZI vysoká) a překonat ji dokázala jen mnohem větší ekonomika polská (6500 mil. USD). Mimořádně vysoký příliv kapitálu však byl důsledkem nízkých výsledků předchozích dvou let a v roce 2000 se jej zopakovat nepodařilo.

Opět pokračoval příliv kapitálu do tuzemského bankovníctví. Vláda úspěšně prodala dvoutřetinový podíl akcií Československé obchodní banky belgické KBC Bank za více než jednu miliardu USD. Šlo o jednu z nejvýznamnějších zahraničních kapitálových investic v ČR vůbec, kterou do té doby v tuzemsku překonala pouze investice TelSource, které za Telecom zaplatilo 1,4 miliardy USD. Dále investice firmy SAGEM do elektrotechnického odvětví, firmy Celestica, který vyrábí plošné spoje a společnosti Continental zabývající se výrobou pneumatik. Mezi další významné investice patřily akvizice South African Breweries do Plzeňského Prazdroje nebo UPC do Kabelu Plus.

Novým trendem byla také podstatně zvýšená expanze světových obchodních řetězců, které do stavby supermarketů a hypermarketů vložily rovněž přes jednu miliardu USD.

Je třeba také zmínit, že v roce 1999 vstoupil úspěšně v platnost program realizace průmyslových zón, na jejichž budování jen v roce 1999 vynaložil stát 150 miliónů Kč.

V teritoriálním členění postoupila na první místo v přílivu investic Belgie, následována Německem a Nizozemím.

2.5 PZI v ČR v letech 2000 - 2002

Rok **2000** lze z hlediska PZI hodnotit také úspěšně. Nepodařilo se sice překonat úroveň předcházejícího roku, i tak je téměř 5 miliard USD velmi dobrým výsledkem. Významný podíl na vysokém tempu měl stabilní makroekonomický vývoj, privatizační proces a snaha vlády o vytvoření příznivého investičního prostředí.

Legislativní podpora PZI dostala novou podobu 1. května 2000, kdy vstoupil v platnost zákon č. 72/2000 Sb. o investičních pobídkách. Zákon byl již v souladu

s legislativou, platnou v zemích Evropské unie, čímž došlo k vytvoření transparentního prostředí pro zahraniční investory. Pokračovala rovněž podpora rozvoje průmyslových zón, na kterou stát vynaložil přes 400 miliónů Kč.

Struktura zahraničních investic doznává v tomto období postupně určitých změn. Kromě vstupu a rozšíření již existujících kapacit v rámci privatizace se investoři přeorientovávají také na výstavbu závodů na „zelené louce“, čemuž napomáhá zejména výše uvedená podpora rozvoje průmyslových zón ze strany státu. Kromě dosud převažujících odvětví největších přímých zahraničních investic (budování obchodních řetězců, privatizace bank a investice do nemovitostí) se více prosazují i technická výrobní odvětví, a to zejména automobilový a elektrotechnický průmysl.

Největší investicí „na zelené louce“ se stala továrna koncernu Phillips v Hranicích na Moravě, do té doby jedna z největších investic na zelené louce v hodnotě 629 mil. USD, vytvářející 3250 nových pracovních míst. Další velkou investicí bylo rozhodnutí společnosti Matsushita postavit v Pardubicích nový závod na výrobu mobilních telefonů a autorádií pod značkou Panasonic. Celková výše investice dosáhla 235 mil. USD a vytvořeno bylo 1182 nových pracovních míst. Neúspěchem bohužel skončila jednání o investici německého koncernu BMW, který se rozhodl zůstat v Německu.

Restrukturalizace bankovních domů pokračovala prodejem většinového podílu v České spořitelně rakouské Erste Bank, který do státní pokladny přinesl téměř 700 miliónů USD, zatímco plánovaný prodej Komerční banky francouzské Sociétés Générale v hodnotě přibližně 1,2 miliardy USD byl dokončen až v říjnu 2001. Privatizace tuzemského bankovníctví tím byla dovršena a naprostá většina bank v tuzemsku je v rukách zahraničních subjektů.

Z hlediska teritoriální struktury si největší podíl připsaly sousední Německo a Rakousko a díky hranické továrně Phillipsu i Nizozemsko.

Rok **2001** znamenal pro Českou republiku a PZI mírný vzestup. ČNB ve své každoroční zprávě udává číslo 5,5 miliardy USD, což je potěšující hned z několika důvodů:

- Vývoj PZI v ČR vykázal vzestup, zatímco obdobné statistiky u Polska (meziroční pokles o 3 miliardy USD) i Maďarska se vyvíjely opačným směrem.
- Ačkoli se na tomto údaji největší měrou i nadále podílejí investice na zelené louce, hraje zde velkou úlohu i expanze a reinvestovaný zisk společností, které v tuzemsku již působí.
- Analytici hovoří o rostoucí „chuti“ zahraničních firem investovat v tuzemsku. Příliv PZI, očištěný od příjmů z privatizace, dosáhl v roce 2001 téměř 2,7 miliardy USD. Pro srovnání, stejného čísla dosáhl příliv veškerých PZI za roky 1996 – 1997.

Největší počet investorů směřoval do tradičních odvětví nové éry českého průmyslu – výroby automobilů a elektroniky. Z teritoriálního hlediska je zajímavý zvětšující se proud investic z Japonska, které kromě vyspělých technologií přinášejí do ČR i zcela odlišnou podnikatelskou a zaměstnaneckou kulturu. Tyto investice však z valné většiny ještě nejsou ukončené v roce započetí jednání, a proto se zde výrazně rozcházejí čísla o uskutečněných PZI a o přislíbených PZI. (např. v roce 2001 se podle ČNB uskutečnily japonské PZI za 29 mil. USD, CzechInvest uvádí přislíbené investice za toto období okolo 1035 mil. USD.

Privatizace sehrála velkou roli ve druhé polovině roku, kdy se evropská i světová ekonomika potýkala se zpomalením tempa růstu. V tuzemsku to vývoj přímých zahraničních investic neovlivnilo, protože vláda v témž období prodala Komerční banku (1,2 miliardy USD), České radiokomunikace (cca 0,2 miliardy USD) a Vodovody a kanalizace Praha.

Důležitý byl také rozvoj strategických služeb. První „vlastovkou“ byla americká softwarová firma Soltima, která přesunula celý svůj závod včetně výzkumného centra do Brna. V březnu tohoto roku pak oznámila americká firma IBM World Trade Corporation vybudování nového expertního centra v Brně. Celkem má investovat do výstavby 4,1 mil. USD a do rekvalifikace a školení dvou set zaměstnanců 7,5 mil.USD.

Zejména díky zahraničním investorům a spotřebitelské důvěře dosáhl růst HDP české ekonomiky za celý rok 2001 3,6 %. Ekonomika EU dokázala za stejné období vzrůst o pouhých 1,5 %, americká dokonce jen o 1,2 %. Že tento úspěch nebyl ještě

vyšší, způsobil pokles zahraniční poptávky, hlavně v automobilovém průmyslu, který je pro český vývoz jedním z rozhodujících odvětví. Nepotvrdily se naopak skeptické názory některých ekonomů, podle kterých krize USA a EU stáhne výrazně dolů i tuzemskou ekonomiku.

Podle odvětvové klasifikace ekonomických činností se na celkovém přílivu přímých zahraničních investic podílelo nejvíce odvětví peněžnictví a pojišťovnictví, doprava a telekomunikace, strojí průmysl a odvětví obchodu a oprav.

V teritoriálním členění patřily i nadále k největším investorům země Evropské unie – Francie, Německo a Nizozemí.

Rok **2002** je, spolu s rokem 2005, rokem s největším objemem PZI v historii České republiky. Skoro 8,5 mld. USD je o 2 mld. USD více než dosud nejlepším roce 1999. Přes 75 % investic směřovalo do služeb, nejvíce do obchodu a telekomunikací.

Také byla ukončena pilotní fáze programu na podporu zvyšování multiplikačního efektu PZI zapojováním českých subdodavatelů při dodávkách svých výrobků jako polotovarů pro zahraniční PZI, která byla zahájena koncem roku 2000.

Zároveň se začíná struktura investic přesouvat i kvalitativně. To je patrné z výrazného nástupu projektů technologických center a strategických služeb. U těchto projektů jsou sice počáteční investice nižší než u výrobních, ale na druhou stranu zde vytvářejí mnohem více kvalifikovaných pracovních míst, což je při současné míře nezaměstnanosti více než potřebné. Důležitým krokem ke stimulaci přílivu PZI zaměřených právě do oblasti výzkumu a vývoje (oblast strategických služeb a technologických center), bylo přijetí Rámcového programu na podporu strategických služeb a Rámcového programu pro podporu technologických center. Tedy jasný krok k podpoře přílivu PZI s vysokou přidanou hodnotou práce.

Mezi největší investice v tomto roce byl zejména prodej Transgasu německé firmě RWE a odkupem 40 % akcií České spořitelny rakouskou Erste Bank.

Z hlediska odvětvového členění směřoval největší objem zahraničních investic do odvětví dopravy a telekomunikací (a to víc než polovina všech PZI v tomto roce) a peněžnictví a pojišťovnictví.

V teritoriální struktuře byly realizovány nejvýznamnější investice z Německa, Nizozemí a Rakouska.

2.6 PZI v ČR v letech 2003 - 2004

V roce **2003** se meziročně zpomalil příliv kapitálu formou přímých zahraničních investic do České republiky. Tento pokles byl ovlivněn například zpětným odkupem akcií Eurotelu od zahraničního investora a prodej akcií Českého Telecomu z rukou zahraničního přímého investora.

Vývoj byl rovněž ovlivněn absencí významnějších privatizací státních majetkových účastí. Objem prodejů státního majetku v roce 2003 se ve srovnání s předchozími lety výrazně snížil. K největším prodejům patřil doprodej zbývajících akcií Transgasu a prodej Podniku výpočetní techniky.

Největší objem investic směřoval z hlediska odvětvové struktury do zpracovatelského průmyslu a do peněžnictví a pojišťovnictví. Největší pokles vykázalo odvětví dopravy a telekomunikací.

Z hlediska teritoriálního členění měly na celkovém přílivu investic největší podíl investice z Francie, Velké Británie a z Rakouska. Největší pokles investic vykázalo Nizozemí vlivem transakcí právě v oblasti telekomunikací.

V roce **2004** se přímé zahraniční investice oproti roku 2003 zvýšily. Zdaleka nejvýznamnější investicí v tomto roce na „zelené louce“ byla výstavba automobilového závodu společností TPCA Czech (společný podnik automobilek Peugeot, Citroen a Toyota), který v Kolíně zaměstnává 3000 zaměstnanců.

Důležitý byl rovněž nárůst investic s vyšší přidanou hodnotou. V roce 2004 se do této ekonomicky nejcennější oblasti investic rozhodlo v České republice investovat celkem 39 firem, což představuje téměř třetinu z celkového počtu projektů žádajících o poskytnutí investičních pobídek. Přibývá také projektů z náročnějších průmyslových sektorů, například přesného strojírenství.

V tomto roce nebyly realizovány větší příjmy z privatizace státního majetku za účasti zahraničních investorů. Transakce spojená s privatizací významné části státního podílu v Unipetrolu se přesouvá do roku 2005.

V členění podle odvětví se zrealizovalo více investic do tradičních oblastí jako je obchod a opravy, nemovitosti a služby pro podniky a finanční zprostředkování. Z výrobní sféry to bylo odvětví výroby kovů a kovových výrobků a výroba dvoustopých motorových vozidel, přívěsů a návěsů.

Z hlediska teritoriálního členění měly na celkovém přílivu investic největší podíl investice z Nizozemí, Rakouska a Německa. Přes 80 % investic pocházelo ze zemí EU.

2.7 PZI v ČR v letech 2005 – 2008

Rok **2005** byl pro příliv PZI zcela mimořádný, největší v historii České republiky.. V tomto roce došlo k privatizaci Českého Telecomu a jeho dceřiného Eurotelu. Koupila je španělská Telefónica. Výnos činil neuvěřitelných 82,6 mld. Kč. Mezi další významné události patří prodej Unipetrolu polské společnosti PKN Orlen. Zde dosáhl výnos 14,7 mld. Kč.

V odvětvové struktuře se na prvním místě umístila doprava a komunikace, ke přílivu za rok 2005 přesáhl 120 mld. Kč. Druhé místo zaujalo odvětví nemovitostí a služby pro podniky, kde byl příliv investic necelých 35 mld. Kč. Na třetím místě je zpracovatelský průmysl, kam přiteklo 13,4 mld. Kč.

Na prvním místě v teritoriální struktuře PZI je Španělsko, a to hlavně díky výše zmíněnému prodeji Českého Telecomu. Druhé místo obsadilo Nizozemí a třetí místo patří pro tento rok Polsku.

V roce **2006** nebyla realizována žádná výrazná investiční akce, jaké byly v předchozích letech spojeny s procesem privatizace nebo se vstupem strategického partnera. Příliv investičního kapitálu byl tvořen novými investicemi menšího rozsahu a především navyšováním kapitálu ve stávajících podnicích se zahraniční účastí.

Vzrostl objem dividend vyplacených mateřským společenstvem do zahraničí, které v roce 2006 dosáhly 111 mld. Kč, což představuje doposud nejvyšší roční částku zisků repatriovaných do zahraničí. Z tohoto vývoje lze usuzovat na výrazný růst ziskovosti podniků pod zahraničním vlivem.

Odvětvově se nejvíce investovalo do oblasti nemovitostí a do bankovníctví a pojišťovnictví.

V teritoriální struktuře jsou na prvních místech Německo, Lucembursko a Rakousko.

Podobně jako v předchozím roce byl v roce **2007** příliv investičního kapitálu tvořen především navyšováním kapitálu ve stávajících podnicích se zahraniční účastí a novými investicemi menšího rozsahu.

Odvětvová struktura přímých investic v České republice zůstává ve srovnání s předchozím obdobím stabilní. Největší podíl zahraničního kapitálu drží odvětví peněžnictví a pojišťovnictví, následuje odvětví nemovitostí a služeb pro podniky, odvětví obchodu a oprav a výroba motorových vozidel.

Z geografického hlediska se na kapitálu investovaném v tuzemsku podílejí největší měrou Nizozemí, Německo a Rakousko.

Rok **2008** byl velmi významný tím, že se v jeho průběhu odehrála největší přímá zahraniční investice na „zelené louce“ v historii ČR a to výstavba automobilového závodu společností Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o, který v Nošovicích zaměstnává přes 3500 zaměstnanců.

V odvětvově struktuře PZI v ČR je největší podíl zahraničního kapitálu opět v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví a nemovitostí.

Nejvíce PZI k nám dorazilo z Německa a Rakouska.

3. Investiční pobídky v České republice

3.1 Investiční pobídky jako součást hospodářské politiky

Investiční pobídky jsou záměrná opatření vlády, která určitým způsobem pobízí investory k investování na území daného státu. Investiční pobídky se definují jako penězi ocenitelné výhody pro investora, které mají ovlivnit jeho rozhodnutí ve prospěch investování v dané zemi. Mezi investiční pobídky zde nebudu počítat opatření podporující ekonomický vývoj obecně, ani vládní opatření, které ovlivňují i jiné aktivity (např. zkvalitnění právního rámce, plošné snižování daní, opatření ve vzdělávacím systému, dopravní infrastruktura, makroekonomickou politiku atd.), i když tyto faktory také ovlivňují příliv PZI do ekonomiky daného státu.

3.1.1 Používané typy investičních pobídek

Investiční pobídku lze investorovi poskytnout v zásadě dvojnásobným způsobem, a to buď přímou finanční podporou anebo nepřímou, úlevou z požadavků, které má stát na ekonomické subjekty. Nejvíce používané pobídky tedy jsou:

Pobídky přímo poskytující dotaci či příspěvek na:

- investiční výstavbu,
- technologii,
- tvorbu pracovních míst,
- rekvalifikaci pracovní síly,
- nákup pozemků a zavedení infrastruktury,

- úvěrovou politiku – nižší úroky, delší doba splatnosti, garance státu apod.

Pobídky poskytující určitou úlevu:

- daňové úlevy,
- celní úlevy,
- úlevy v předpisech.

3.1.2 Motivace vlády k pobídkám a jejich soulad s národohospodářskými cíli

Jak si ukážeme ve čtvrté kapitole, příchod zahraničního investora do země má na ekonomiku a společnost mnoho rozličných vlivů.

Jestliže vláda dospěje k názoru, že investice přináší do země něco navíc, můžeme to nazvat pozitivní externalitou, (Benáček, 2000, s. 13) protože zmíněné kladné efekty si investor není schopen přivlastnit. Nabízí se tak otázka, zda je možná koupě těchto externalit.

Racionálně uvažující ekonomický subjekt (v našem případě investor) se pochopitelně snaží tuto externalitu prodat někomu, kdo bude mít o nákup zájem. A tímto zájemcem je vláda státu či nějakého regionu. Investor se pochopitelně snaží prodat externalitu co nejlépe, zvláště když má o nákup této externality zájem více oblastí či států.

Na státních orgánech tedy je, aby se rozhodly, zda externalitu koupit, za kolik ji koupit a za jakým účelem. (Paciorek, 1998, s. 143) Zásadní otázkou zůstává, co si vláda od zahraniční investice slibuje. Tedy s jakým cílem hospodářské politiky se hlavně pojí efekty plynoucí z PZI. Nastiňme si, jaké jsou základní cíle hospodářské politiky a jejich spojitost s PZI.

Hospodářská politika státu se řídí cílem rovnoměrného a dynamického vývoje.

Základní národohospodářské cíle jsou: (Samuelson, 1992, s. 83)

- vysoká míra zaměstnanosti a nízká nezaměstnanost,
- stabilní nebo mírně se zvyšující cenová hladina (vnitřní měnová stabilita),
- vysoká a rostoucí úroveň reálného produktu (vyrovnaný hospodářský růst),
- vnější stabilita.

Veřejná instituce se musí rozhodnout, který cíl vlastně svými opatřeními sleduje. Ze základních cílů vyloučíme cíl vnitřní měnové stability, protože tento cíl mohou investiční pobídky ovlivnit pouze vzdáleně.

Rozeberme však další cíle, které mohou, ale nemusejí být ve vzájemném souladu:

Cíl zaměstnanosti

Jestliže zvolíme tento cíl jako primární, budeme podporovat jakékoli investice, které vytvářejí co nejvyšší počet pracovních příležitostí. Používané pobídky a kritéria jejich udělování se budou soustřeďovat na dotace či úlevy, které se týkají počtu vytvořených pracovních míst. Zde je nutno brát v úvahu, že zahraniční investoři, kteří se zabývají výrobou náročnou na počet pracovní síly, si zde dělají jen „montovny“ svých výrobků a jakmile přestanou působit pobídky a náklady na pracovní sílu vzrostou, není pro ně problém přesunout výrobu do země s nižšími náklady.

Cíl vyrovnaného hospodářského růstu

Jestliže zvolíme tento cíl jako primární, budeme podporovat investice náročné na technologie, výzkum a vývoj a kvalifikovanou pracovní sílu. Používané pobídky se budou zčásti týkat kvalifikace pracovní síly, ale důraz bude kladen na daňové a celní úlevy. Jinou formou podpory bude napojení na místní vědecko-technickou základnu. Pozitivní efekty na ekonomiku a trh práce lze očekávat ve střednědobém horizontu.

Cíl zlepšení platební bilance

Tento cíl se pojí s proexportní politikou. Pobídky se snaží přilákat investice, které budou využívat exportního potenciálu země, příkladem mohou být bezcelní zóny.

Při stanovení tohoto cíle můžeme lákat investice jak technologicky náročné, tak i náročné na pracovní sílu nebo na přírodní zdroje.

Pokud používáme při odůvodňování pobídek argumentů hospodářského růstu, zaměstnanosti, transferu technologií či exportní výkonnosti, můžeme pouze přepokládat, že tyto cíle budou kompatibilní. Samozřejmě snem každé vlády je přilákat investici technologicky vyspělou, s vysokou exportní výkonností, která vytvoří množství pracovních příležitostí.

Je vhodné rozlišit dlouhodobé a krátkodobé efekty investice. Zaměstnaností orientované pobídky jsou výhodné spíše v krátkodobém horizontu (a tudíž politicky výhodnější), ale v delším čase se mohou, jak sem již zmínil, ukázat jako handicapující pro hospodářský růst. Naproti tomu pobídky, které mají za cíl hospodářský růst, přilákají investice, jejichž dopad na ekonomiku (zvláště na trh práce) se projeví pravděpodobně až později a spíše nepřímo a to prostřednictvím subdodavatelů a multiplikačních efektů.

3.1.3 Problémy investičních pobídek

Nesmíme ale opomenout ani názor, že investiční pobídky působí v delším časovém horizontu, jak proti hospodářskému růstu, tak proti zaměstnanosti nebo vyrovnané platební bilanci. Proto se také budu zabývat problémy, které jsou s investičními pobídkami spojeny.

Základním problémem používání investičních pobídek je to, že jsou v podstatě neslučitelné se zásadami svobodného trhu. Vynakládání peněz daňových poplatníků na zvýhodnění některých firem, např. dotacemi, daňovými zvýhodněními, daňovými úlevami nebo daňovými prázdninami, vyvolává tržní nerovnováhu. Vláda, která chce podporovat vstup přímých zahraničních investic, si musí uvědomit, že jakýkoli státní intervencionalismus pokřivuje tržní mechanismus cenových signálů.

Pobídky deformují investiční rozhodování a mohou pomáhat investicím, které by se pro svou nízkou rentabilitu či vysokou rizikovost nikdy jinak neuskutečnily. Děje

se tak na úkor jiných, možná lepších investičních rozhodnutí či jakýchkoli jiných využití vzácných zdrojů, které však nebyly veřejnou institucí preferovány, většinou na úkor domácích firem, které nejsou dost velké, aby splnili požadované kritéria investičních pobídek a musí nést daňové břemeno hospodářské politiky.

Dále si vláda musí uvědomit, že systém investičních pobídek bude mít i svůj politicko-legislativní rozměr, kdy se jednotliví žadatelé budou snažit získat na státu výsadu oproti ostatním, zvláště budou-li pobídky udělovány selektivně případ od případu, jako to bylo například v České republice před legislativními úpravami investičních pobídek.

Proto se z hlediska posuzování přijatelnosti investičních pobídek jeví jako lepší ty pobídky, které poskytují úlevy, protože pouze „odklízejí“ překážky ve svobodném ekonomickém rozhodování a konání. Na rozdíl přímých dotací, které rozdělují prostředky státu ve prospěch investora.

Ale investiční pobídky mají i svůj negativní celosvětový dopad. Pobídky mohou být i důvodem vzniku bludného kruhu nerozvinutosti. Pokud by totiž vlády nezasahovaly do rozhodování firem o jejich lokalizaci a dělo by se tak pouze na tržním základě, tak by docházelo k neustálému pomalému, ale rovnoměrnému přesunu zdrojů po celém světě. Avšak schopnost vyspělých zemí přesměřovat zahraniční investice prostřednictvím pobídek z přirozených směrů zpět do rozvinutých tržních ekonomik má za následek rozšíření bludného kruhu v postižených rozvojových ekonomikách, které zůstávají podkapitalizovány.

3.2 Vývoj právního rámce poskytování investičních pobídek v ČR

Nyní se zaměřím konkrétně na systém investičních pobídek v České republice. A to na jeho původní podzákoný režim i současný koncept podle zákona 72/2000 Sb. včetně vývoje změn po jeho novelizacích.

3.2.1 Koncept podle usnesení vlády č. 298 z roku 1998

Poskytování investičních pobídek investorům bylo zahájeno na základě **usnesení vlády č. 298** ze dne 29. dubna 1998 k návrhu investičních pobídek pro investory v České republice.

V tomto usnesení vláda souhlasila s uplatňováním investičních pobídek pro investory uvedených v příloze tohoto usnesení, konkrétně a zjednodušeně:

- Posečkání platby daně z příjmu právnických osob za prvních 5 let.
- Zrychlení daňových odpisů u strojů a zařízení.
- Umístění výroby ve stávajícím svobodném celním pásmu.
- Nulová celní sazba na stroje a zařízení.
- Poskytnutí bezúročných půjček na zřízení nového pracovního místa pro občany ČR až do výše 80 000 Kč na osobu, která bude po splnění stanovených požadavků převedena na dotaci.
- Poskytnutí bezúročných půjček na školení a rekvalifikace až do výše 50 % celkových nákladů, která bude po splnění stanovených požadavků převedena na dotaci.
- Poskytnutí investičně připraveného území za symbolickou cenu.

Tímto krokem byly stanoveny základní podmínky pro investory. Žadatel o investiční pobídky musel investovat „na zelené louce“ minimálně 25 mil. USD.

Tento systém byl v následujících dvou letech na základě získaných zkušeností rozvinut a zdokonalen ve **vládních usneseních č. 398 ze dne 10. června 1998, č. 844 ze dne 16. prosince 1998 a č. 544 ze dne 31. května 1999.**

Ve **vládním usnesení č. 844** vláda souhlasila s uplatněním změn investičních pobídek pro investory v České republice, a to:

- Prodej vhodných pozemků z Pozemkového fondu České republiky a z Fondu národního majetku České republiky za účelem realizace vybrané investice.

- Zvýšení maximální částky na zřízení nového pracovního místa, a to z 80 tis. Kč na 100 tis. Kč na osobu.
- Snížení limitu celkové hodnoty investice z 25 mil. USD na 10 mil. USD, kromě pobídky, která povoluje zřizování svobodných celních pásem.
- Uplatnění všeobecného kritéria pro obdržení jakékoliv investiční pobídky, a to minimálního 40 % podílu investice do strojního zařízení k celkovému podílu investice.
- Investiční pobídky jednotlivým investorům nelze projednávat ani schválit bez potvrzení monitorující instituce (nyní Ministerstvo financí) o jejich sloužitelnosti s působením Evropské dohody.

Ve **vládním usnesení č. 544** vláda zpřesnila kritéria a podmínky pro poskytnutí daňové investiční pobídky u investičních projektů schvalovaných po dni přijetí tohoto usnesení a to tak, že investor je povinen:

- financovat z vlastních zdrojů částku odpovídající minimálně 50 % z investičního limitu, tj. 5 mil. USD; tato povinnost neomezuje výši daňové investiční pobídky,
- vynaložit ekvivalentní hodnotu částce, kterou obdržel ve formě daňové investiční pobídky na pořízení hmotného a nehmotného investičního majetku, případně služeb a jiných dodávek (s výjimkou zásob) spojených s výkonem podnikání společnosti za předpokladu, že tyto služby a jiné dodávky byly pořízeny výhradně od dodavatelů se sídlem v České republice; tato povinnost musí být realizována vždy ve lhůtě do 5 let po poskytnutí příslušné části daňové pobídky,
- profinancovat stanovenou minimální výši investice během 3 až 5 let; konkrétní lhůtu stanoví Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) po dohodě s Ministerstvem financí,
- aby podíl dovezeného staršího (v zahraničí již odepisovaného) zařízení zahrnovaného do limitu investice nepřesáhl 40 % a jeho stáří nebylo více než 3 roky od data výroby,

- uplatňování pouze pohledávek investora po lhůtě splatnosti za českými subjekty při výpočtu dotace na platbu daně z příjmu právnických osob.

Mimo těchto obecných kritérií museli investoři splnit některé specifické podmínky vztahující se k pobídkám, o které měli zájem. Vedle využívání uvedené standardní soustavy investičních pobídek dochází v některých případech (zejména pokud se jedná o možného strategického investora) k individuálnímu jednání představitelů vlády ČR se zahraničním zájemcem.

Z uvedených skutečností vyplývá, že podpora zahraničních investorů se stala nedílnou součástí vládní politiky a opírala se o vyvážený a cílený program. Podobné programy měli i ostatní střeoevropské státy (Slovensko, Maďarsko a Polsko), které vykazují rovněž velmi dobré výsledky.

System investičních pobídek v České republice od samého počátku nabízel stejné podmínky jak pro zahraniční, tak i domácí investory.

Tento postup udělování investičních pobídek (na základě vládních usnesení) byl vhodný pro počáteční fázi užívání pobídek, ne však pro delší časový horizont. Proto byl vypracován zákon, který definuje používané pobídky, kritéria jejich použití i celý proces vyjednávání, udělování a kontroly plnění kritérií.

Schvalování investičních pobídek v předzákoném režimu bylo ukončeno k 30. dubnu 2000.

Podle tohoto režimu byly uděleny investiční pobídky 31 investorům. Nutno upozornit, že investiční pobídky v předzákoném režimu obdrželo celkem 33 firem, avšak jedna ze společností oficiálně oznámila svůj nezájem na pokračování investičními pobídkami podpořeného projektu. Další podpořená společnost se rozhodla přesunout svůj výrobní závod – vlivem nepříznivé hospodářské situace ve svém odvětví – mimo území České republiky. Podobné procento firem odmítá investiční pobídky i v zákonném režimu.

3.2.2 Koncept dle zákona č. 72/2000 Sb. před vstupem ČR do EU

V roce 2000 byl přijat zákon o investičních pobídkách (zákon č. 72/2000 Sb. – **dále jen ZIP**), který nabyl účinnosti 1. května 2000.

Tento zákon ve svém původním znění upravoval všeobecné podmínky pro poskytování investičních pobídek, postup při poskytování investičních pobídek a výkon státní správy s tím související.¹³

V původním znění se investičními pobídkami rozuměly (§ 2 zákona č. 72/2000):

- slevy na daních z příjmů,
- dotace obcím na technické vybavení území, na němž má být umístěna výroba, jakož i převod pozemků ve vlastnictví České republiky pro stavby, jichž se investiční pobídky týkají,
- hmotná podpora vytváření nových pracovních míst,
- hmotná podpora rekvalifikace zaměstnanců.

Potencionální investoři museli splnit následující všeobecné podmínky (§ 2 ZIP):

- pořízení nového výrobního závodu, rozšíření, modernizace stávajícího výrobního závodu za účelem zavedení nové výroby, rozšíření či modernizace stávající výroby,
- vynaložení prostředků do zpracovatelského průmyslu oborů letectví, kosmonautiky, dopravních prostředků a zařízení¹⁴, počítačů, informačních technologií, elektroniky, radiokomunikací, telekomunikací, farmaceutiky, nebo do dalších oborů zpracovatelského průmyslu za podmínky, že část výrobní linky je součástí strojního zařízení stanoveného nařízením vlády¹⁵ a že pořizovací cena této části výrobní linky činí nejméně 50 % celkové pořizovací ceny výrobní linky,
- pořízení strojního zařízení v hodnotě nejméně 40 % celkové hodnoty pořízeného dlouhodobého majetku,

¹³ viz § 1 tohoto zákona

¹⁴ zde je nutné hledat začátek závislosti ekonomiky ČR na automobilovém průmyslu

¹⁵ Nařízení vlády č. 106/2000 s účinností od 1. května 2000, které byl zrušeno nařízením vlády č. 125/2001 s účinností od 14. března 2001, které bylo derogováno nařízením vlády č. 185/2002

- šetrnost výroby, činností, procesů, stavby nebo zařízení k životnímu prostředí,
- pořízení dlouhodobého majetku nejméně v částce 350 mil. Kč, přičemž nejméně částka 145 mil. Kč musí být kryta vlastním kapitálem,
- zaplacení částek na pořízení investičního majetku nejdéle do 3 let od vydání rozhodnutí o příslibu investičních pobídek

V tomto zákoně byla oproti předešlým vládním usnesením stanovena minimální výše investice pro poskytnutí investičních pobídek v korunách místo v amerických dolarech. Při investici realizované v okrese s mírou nezaměstnanosti nejméně o 25% vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti v ČR za uplynulé dvě pololetí se minimální investovaná částka snižovala z 350 mil. Kč na 175 mil. Kč (§ 2 odst. 4 ZIP).

Součástí zákona č. 72/2000 Sb. byla i změna zákona č. 586/1992 Sb. – zákona o daních z příjmů ve znění novel a zákona č. 9/1991 Sb. – zákona o zaměstnanosti ve znění příslušných novelizací.

Investiční pobídky jsou jednou z forem veřejné podpory a jako takové podléhaly rovněž režimu zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, dle kterého bylo udělováno povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Tento úřad stanovoval mj. i přípustnou míru veřejné podpory z hodnoty investičních nákladů vhodných na poskytnutí veřejné podpory a vztahujících se k investičnímu projektu zadavatele. Veřejná podpora udělována formou investičních pobídek tak byla plně kompatibilní s příslušnými předpisy Evropské unie. Bez udělení výjimky Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže nešlo investiční pobídky v režimu zákona o investičních pobídkách udělit.

Zákon byl akceptován Evropskou komisí, čímž došlo k vytvoření transparentního prostředí pro zahraniční investory. Přijetím této právní normy byl vytvořen důvěryhodný právní rámec poskytování investičních pobídek v ČR přehledný jak pro investory, tak i pro zainteresované ústřední orgány státní správy, které se podílejí na správním rozhodnutí MPO o udělení investičních pobídek.

K provedení ZIP byly vydány podzákoné normy, které pro účely tohoto zákona stanovily:

- seznam strojního zařízení tvořícího součást výrobní linky (č. 106/2000 Sb., č. 125/2001 Sb., č. 185/2002 Sb.),
- vzory tiskopisu určeného pro uplatnění záměru získat investiční pobídky (č. 108/2000 Sb., č. 242/2005 Sb.),
- sektory zakázané pro investiční pobídky (č. 250/2004 Sb.) a
- přípustné míry veřejné podpory v regionech soudržnosti ČR (č. 596/2006 Sb.).

ZIP byl novelizován zákony č. 453/2001 Sb., 320/2002 Sb., 19/2004 Sb., 436/2004 Sb., 62/2005 Sb., 443/2005 Sb., 159/2007 Sb. přičemž pouze 3 zákon výrazněji měnily.

Zákon č. 453/2001 Sb., který nabyl účinnosti dne 30. ledna 2002, novelizoval ZIP s cílem zdokonalení jeho systému. Mimo jiné byla upravena snížená hranice pro poskytování pobídek v regionech s vysokou nezaměstnaností (§2 odst. 4 ZIP). Namísto nezaměstnanosti o 25% vyšší oproti průměrné míře nezaměstnanosti a výši investice alespoň 145 mil. Kč bylo nově stanoveno, že jestliže investor investuje v regionu s nezaměstnaností o 50% vyšší než je průměr ČR, hranice pro poskytnutí investičních pobídek se snižuje na 100 mil. Kč (povinnost krytí poloviny částky z vlastního jmění zůstala). Také byly zpřesněny typy investičních pobídek a všeobecné podmínky a proces při jejich poskytování.

3.2.3 Koncept dle zákona č. 72/2000 Sb. po vstupu ČR do EU

Další významná novela ZIP byla provedena zákonem č. 19/2004 Sb. Novela nabyla účinnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost, tj. od 1. května 2004. Novelou se provádí dílčí změny v systému investičních pobídek, které jsou vyvolány vstupem České republiky do Evropské unie a jsou nezbytná s ohledem na přenos kompetencí v oblasti veřejné podpory z Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže na Evropskou komisi. Tuto skutečnost bylo nutné

zohlednit v ZIP tak, aby tento zákon mohl hladce fungovat i po vstupu do Evropské unie.

Novela včleňuje existující evropská pravidla veřejné podpory používaná Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže přímo do Zákona o investičních pobídkách. V souladu s praxí uplatňovanou v členských státech Evropské unie a v souladu s pravidly ES pro oblast veřejné podpory se ZIP stal jedním z národních programů veřejné podpory, který schválila Evropská komise. Na jeho základě je udělená veřejná podpora automaticky považována za kompatibilní veřejnou podporu bez nutnosti individuálního posuzování ze strany Evropské komise.

Dalšími změnami souvisejícími s touto novelou jsou např. snížení limitu minimální investice z 350 milionů Kč na 200 milionů Kč, minimální krytí vlastním kapitálem se snížilo ze 145 milionů Kč na 100 milionů Kč, zavedení dvoustupňového zvýhodnění investic do regionů v vyšší mírou nezaměstnanosti¹⁶, sjednocení doby poskytování slevy na daních na 10 let.

Pobídky byly i nadále dostupné jak jednotlivě, tak i v celém komplexu a byly navrhovány tak, aby byly co nejučinnější v počátečních fázích projektu, kdy jsou úspory v peněžních tocích nejžádanější.

Poslední podstatnou novelou ZIP účinnou od 2. 7. 2007 je zákon **č. 159/2007 Sb.**, který připravilo Ministerstvo průmyslu a obchodu spolu s agenturou Czechinvest. Jejím cílem by měla být jednak větší dostupnost pobídek po menší (především tuzemské) firmy a dále také směřování pobídek převážně do technicky náročnějších výrobních. Novela snížila minimální výši investic, potřebnou pro udělení investičních pobídek. Naopak byla zvýšena podmínka podílu pořízení strojů na alespoň 60% z celkové investice a stanoven, že strojní zařízení nesmí být starší než 2 roky. Nově bylo také stanoveno, že pokud investice nesměřují do technologicky náročných sektorů, lze udělit pobídky nejvýše do 75% z maxima přípustné veřejné podpory. Byly zkráceny i lhůty potřebné pro vyřízení investičních pobídek, takže rozhodnutí může být dosaženo do 3 měsíců. Jednou z významných změn, směřujících k celkovému omezení

¹⁶ v okresech s mírou nezaměstnanosti za poslední dvě pololetí o 25% vyšší než průměr v ČR je to snížení minimální investované částky na 150 mil. Kč, pro okresy s mírou nezaměstnanosti za poslední dvě pololetí vyšší o 50% než je průměr ČR zůstala zachována minimální výše investované částky na 100 mil. Kč

poskytovaných investičních pobídek, bylo také zkrácení doby poskytování slev na ani a to z nejvýše 10 na maximálně 5 let.

3.3 Současný režim investičních pobídek dle zákona 72/2000 Sb.

3.3.1 Pojem a druhy investičních pobídek

Zákon č. 72/2000 Sb. o investičních pobídkách ve znění všech výše uvedených novelizací platný od 2. července 2007 upravuje podle § 1 ZIP v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropských společenství¹⁷ všeobecné podmínky pro poskytování investičních pobídek, postup při poskytování investičních pobídek a výkon státní správy s tím související za účelem podpory hospodářského rozvoje a vytváření pracovních míst na území České republiky.

Investičními pobídkami se v souladu s § 1 odst. 2 ZIP rozumí:

- slevy na daních z příjmů podle zvláštního právního předpisu,¹⁸
- převod technicky vybaveného území za zvýhodněnou cenu,
- hmotná podpora vytváření nových pracovních míst podle zvláštního právního předpisu,¹⁹
- hmotná podpora rekvalifikace nebo školení zaměstnanců podle zvláštního právního předpisu,²⁰
- převod pozemků podle zvláštního právního předpisu,²¹ evidovaných v katastru nemovitostí²² jako zemědělské pozemky a převod ostatních druhů pozemků, a to

¹⁷ Nařízení Komise č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách).

¹⁸ § 35a a 35b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 72/2000 Sb.

¹⁹ § 111 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

²⁰ § 111 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

²¹ § 17 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění zákona č. 183/1993 Sb.

za ceny zjištěné podle zvláštního právního předpisu²³ účinného ke dni uzavření smlouvy o převodu. Zvláštní zákony omezující převody pozemků ve vlastnictví České republiky tím nejsou dotčeny.

Daňová pobídka

Ústřední pobídkou je sleva na dani z příjmu pro již existující nebo nově založené společnosti až po dobu pěti let (§ 35a, odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb.), přičemž prvním zdaňovacím obdobím, za které lze slevu na dani uplatnit, je zdaňovací období, ve kterém poplatník splnil všeobecné podmínky podle ZIP a zvláštní podmínky stanovené v § 35a odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., nejpozději však zdaňovací období, ve kterém uplynuly 3 roky od vydání rozhodnutí o příslibu investičních pobídek podle § 5 ZIP. V případě, že byla lhůta pro splnění všeobecných podmínek prodloužena podle § 2 odst. 2 písm. f ZIP, posunuje se počátek pro uplatnění slevy na dani z příjmů, nejdéle však o 2 roky.

Období poskytování slevy na dani z příjmů je jednotné jak pro nové tak i stávající právní subjekty. Jedná se o úplnou slevu na dani z příjmů pro nový právní subjekt (§ 35a zákona o dani z příjmů) a o částečnou slevu na dani z příjmů pro stávající právní subjekt (§ 35b zákona o dani z příjmů).

Hmotná podpora na vytváření pracovních míst a hmotná podpora rekvalifikace nebo školení zaměstnanců²⁴

Investiční pobídky jsou popsány v zákoně č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti jako nástroj aktivní politiky zaměstnanosti, kterým se u zaměstnavatele, kterému bylo vydáno rozhodnutí o příslibu investiční pobídky podle ZIP hmotně podporuje:

- vytváření nových pracovních míst,
- rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců.

²² § 2 odst. 3 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²³ § 11 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku).

²⁴ podle § 111 zákona č. 435/2004 o zaměstnanosti a nařízení vlády č. 515/2004 ze dne 21. září 2004

V § 111 odst. 12 zákona o zaměstnanosti se, co se týče výše poskytované podpory, odkazuje na nařízení vlády č. 515/2004.

V § 1 odst. 1 výše zmíněného nařízení vlády se postulují, že výše hmotné podpory zaměstnavateli na vytváření nových pracovních míst v rámci investičních pobídek činí 50 000 Kč na jedno nové pracovní místo zřízené v územní oblasti s mírou nezaměstnanosti nejméně o 50 % vyšší, než je průměrná míra nezaměstnanosti v České republice.

V § 2 odst. 1 tohoto nařízení je pak výše hmotné podpory rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek v územní oblasti s mírou nezaměstnanosti nejméně o 50 % vyšší, než je průměrná míra nezaměstnanosti v České republice, 35 % z nákladů na rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců.

Průměrnou mírou nezaměstnanosti se pro účely tohoto nařízení v § 4 tohoto nařízení rozumí průměrná míra nezaměstnanosti za 2 pololetí předcházející datu, kdy zaměstnavatel předložil záměr získat investiční pobídky.

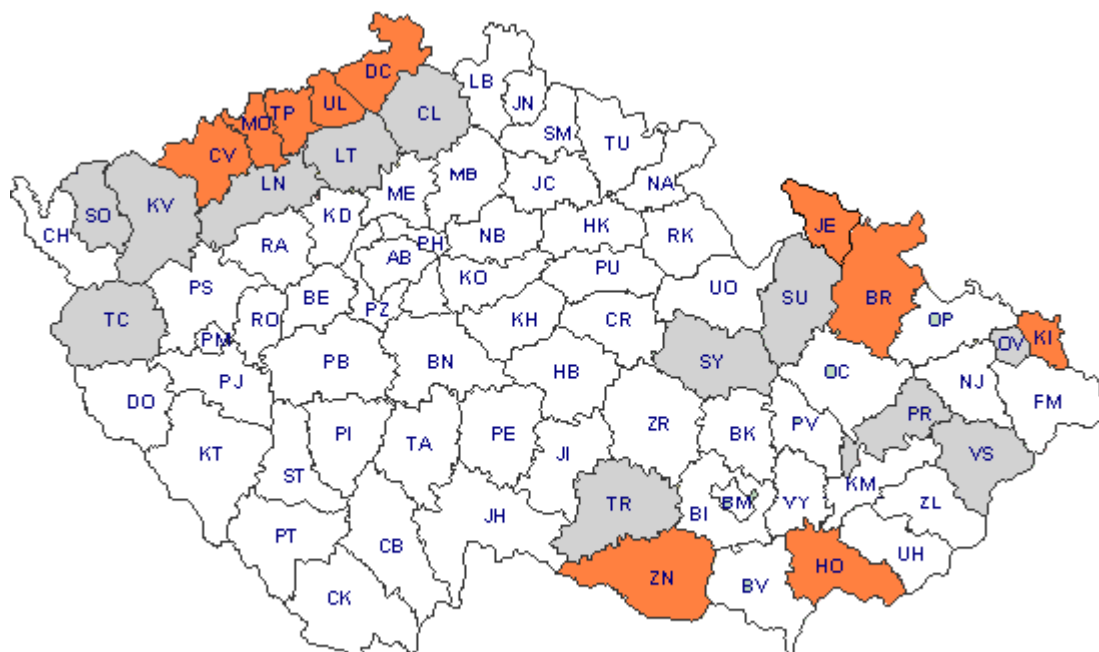
Tab. č. 3.1: Kritéria udělování a výše hmotné podpory na tvorbu pracovních míst a hmotné podpory na rekvalifikaci pracovníků

Typ regionu	Míra nezaměstnanosti	Hmotná podpora na jedno pracovní místo	Hmotná podpora na školení a rekvalifikaci
A	více než 50% nad průměrem	50.000 Kč	35%
B	méně než 50% a více než 25% nad průměrem	žádná	žádná
C	méně než 25% nad průměrem	žádná	žádná

Pramen: CzechInvest <<http://www.czechinvest.org/data/files/resume-investicni-pobidky-pro-zpracovatelsky-prumysl-42-cz.pdf>> [cit. 2009-12-11]

Mapa zobrazující současnou skladbu hmotných podpor na vytváření pracovních míst se aktualizuje každých šest měsíců, v lednu a v červenci.

**Obr. č. 3.1: Hmotná podpora na pracovní místa a na rekvalifikaci dle regionů
(platnost od 1. července 2009 do 31. prosince 2009)**

Pramen: CzechInvest <<http://www.czechinvest.org/data/files/resume-investicni-pobidky-pro-zpracovatelsky-prumysl-42-cz.pdf>> [cit. 2009-12-11]

Podpora formou nabídky investičně připravených pozemků za zvýhodněnou cenu

Je možné realizovat zvýhodněný převod pozemku nebo pozemku vybaveného infrastrukturou vlastněného státem, nebo jeho organizačními složkami (nejčastěji Pozemkovým fondem ČR) či obcemi, a to v závislosti na souhlasu vlastníků pozemku s takovýmto zvýhodněným převodem. Veřejnou podporou se zde rozumí rozdíl mezi kupní cenou a tržní cenou pozemku.

3.3.2 Podmínky pro získání investičních pobídek

Tyto investiční pobídky lze podle § 2 odst. 1 ZIP fyzické nebo právnické osobě poskytnout, pokud prokáže, že může splnit všeobecné podmínky stanovené ZIP a zvláštní podmínky stanovené zvláštními právními předpisy.

Všeobecnými podmínkami jsou:

- zavedení nové výroby nebo rozšíření stávající výroby,
- vynaložení prostředků do oborů zpracovatelského průmyslu; za zpracovatelský průmysl se nepovažuje dobývání nerostných surovin, výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody, stavebnictví, opravy motorových vozidel, obchod a ostatní služby, doprava a zemědělství,
- pořízení strojního zařízení za tržní cenu, určeného pro výrobní účely a vyrobeného ne více než 2 roky před pořízením; hodnota tohoto strojního zařízení musí tvořit nejméně 60 % celkové hodnoty pořízeného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- šetrnost výroby, činností, procesů, stavby nebo zařízení k životnímu prostředí,
- pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku podle nejméně v částce 100 mil. Kč, přičemž nejméně částka 50 mil. Kč musí být financována z vlastního kapitálu právnické osoby nebo vlastními prostředky fyzické osoby; za splnění této podmínky se nepovažuje vynaložení investičních prostředků vytvořených ze zisku dosaženého z investiční akce posuzované pro účely poskytnutí veřejné podpory,
- splnění podmínek nejdéle do 3 let od vydání rozhodnutí o příslib; v odůvodněných případech může Ministerstvo průmyslu a obchodu na žádost tuto lhůtu prodloužit nejdéle o 2 roky,
- zahájení stavebních prací a pořizování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v rámci investiční akce je možné nejdříve ode dne vydání potvrzení o možnosti splnit všeobecné podmínky (§ 4 odst. 1 ZIP).

Z § 5 a 6 ZIP vyplývá, že by celá investiční akce měla být realizována ve správním obvodu obce s pověřeným obecním úřadem nebo ve správních obvodech obcí s pověřeným obecním úřadem, kde je v době předložení záměru míra nezaměstnanosti nejméně o 25 % vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti v České republice uvedená ve statistických údajích Ministerstva práce a sociálních věcí za uplynulá dvě pololetí, Ministerstvo průmyslu a obchodu sníží částku uvedenou v § 2 odst. 2 písm. e (na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku) na částku 60 mil. Kč;

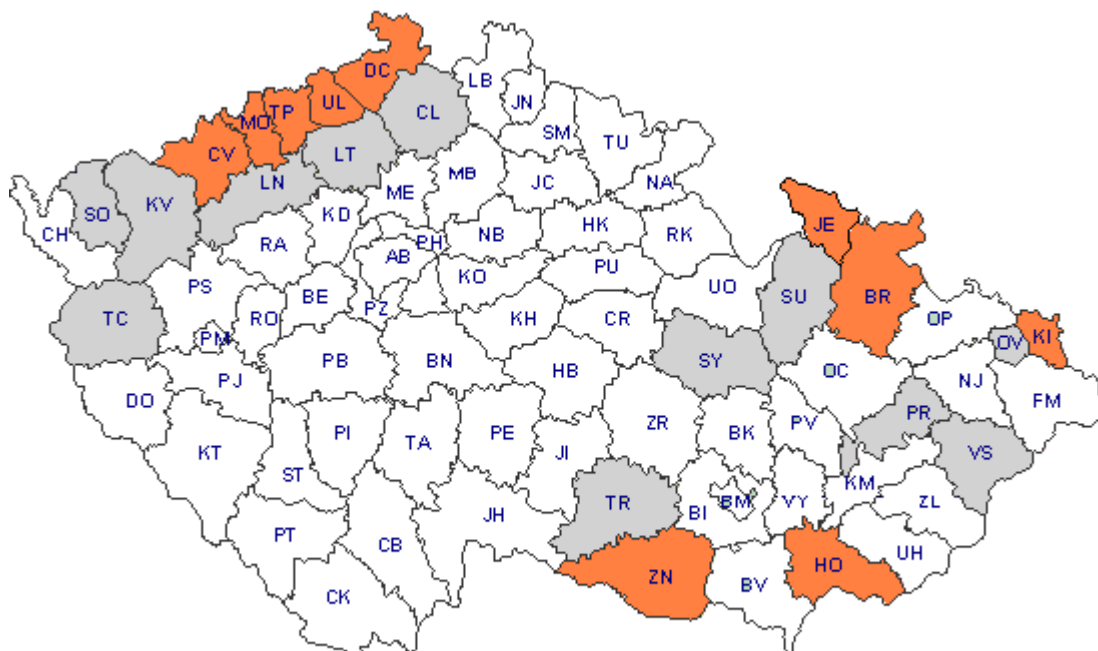
polovina této částky musí být kryta vlastním kapitálem právnické osoby nebo vlastními prostředky fyzické osoby.

Tab. č. 3.2: Minimální výše investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku investora

Typ regionu	Míra nezaměstnanosti	Minimální výše do dlouhodobého hmot. a nehmot. majetku
A	více než 50% nad průměrem	50.mil. Kč
B	méně než 50% a více než 25% nad průměrem	60.mil. Kč
C	méně než 25% nad průměrem	100.mil. Kč

Pramen: CzechInvest <<http://www.czechinvest.org/data/files/resume-investicni-pobidky-pro-zpracovatelsky-prumysl-42-cz.pdf>> [cit. 2009-12-11]

Obr. č. 3.2: Minimální výše investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku investora (platnost od 1. července 2009 do 31. prosince 2009)

Pramen: CzechInvest <<http://www.czechinvest.org/data/files/resume-investicni-pobidky-pro-zpracovatelsky-prumysl-42-cz.pdf>> [cit. 2009-12-11]

Podobně při míře nezaměstnanosti nejméně o 50 % vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti MPO sníží částku na 50 mil. Kč; přičemž nejméně polovina této částky musí být kryta vlastním kapitálem právnické osoby nebo vlastními prostředky fyzické osoby.

3.3.3 Postup při žádosti o udělení investičních pobídek

Dále je v zákoně 72/2000 Sb. popsán postup investora pro získání investičních pobídek:

Žadatel podle § 3 odst. 1 ZIP předloží záměr získat investiční pobídky podle § 1 odst. 2 ZIP organizaci zřízené MPO (Czechinvest). Tento záměr předloží na tiskopisu, jehož vzor stanoví Vyhláška MPO č. 242/2005 a žadatel v něm uvede a připojí všechny náležitosti podle § 3 odst. 2, 3 a 4 ZIP. Od data předložení žadatel může zahájit investiční činnost.

Czechinvest podle § 4 odst. 1 vypracuje k předloženému záměru získat investiční pobídky posudek a předloží jej spolu se záměrem žadatele MPO nejdéle do 30 dní od obdržení záměru. Vyplyne-li z posudku, že žadatel může splnit všeobecné a zvláštní podmínky pro poskytnutí investičních pobídek, vydá žadateli potvrzení o tom, že žadatel může splnit všeobecné a zvláštní podmínky pro poskytnutí investičních pobídek, a připojí k posudku návrh na poskytnutí příslušných investičních pobídek; v návrhu uvede, které investiční pobídky by mohly být poskytnuty, jejich výši a podmínky jejich uplatnění. V opačném případě připojí k posudku návrh na odmítnutí záměru žadatele.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) - odbor trhu práce, Ministerstvo financí (MF) - odbor podpory podnikání a Ministerstvo životního prostředí – (MŽP) - odbor strategií, každé ve své působnosti, posoudí předpoklady splnění všeobecných a zvláštních podmínek pro poskytnutí investičních pobídek a do 30 dnů od doručení podkladů podle vydají stanoviska, ve kterých vyjádří souhlas nebo nesouhlas s poskytnutím investičních pobídek. Obec, na jejímž katastrálním území bude uskutečněna výstavba a umístěno strojní zařízení, se na základě žádosti MPO vyjádří k poskytnutí investiční pobídky podle § 1 odst. 2 písm. b ZIP do 30 dnů od obdržení

žádosti. Pokud nebylo ve lhůtě uvedené ve větě první vydáno nesouhlasné stanovisko, má se za to, že bylo vydáno souhlasné stanovisko. (§ 4 odst. 2 ZIP)

MPO - odbor podpory investování do 30 dnů od uplynutí lhůty podle § 4 odst. 2 ZIP vydá nabídku na poskytnutí investičních pobídek v členění podle jednotlivých druhů pobídek, jejich hodnoty vyjádřené v orientační výši, včetně podmínek, za kterých lze investiční pobídky čerpat, nebo vydá rozhodnutí, kterým předložený záměr zamítne. MPO nemůže vydat nabídku na poskytnutí investičních pobídek, pokud ministerstva podle předchozího odstavce vydala nesouhlasná stanoviska. Nabídku na poskytnutí investičních pobídek nebo rozhodnutí, kterým předložený záměr zamítne, zašle MPO prostřednictvím Czechinvestu žadateli a kopii nabídky zašle ministerstvům, která se k žádosti vyjádřila. (§ 4 odst. 3 ZIP)

Na základě nabídky zájemce o investiční pobídky předloží MPO prostřednictvím Czechinvestu nejpozději do 3 měsíců od jejího doručení žádost o příslib investičních pobídek (§ 5 odst. 1 ZIP), která musí obsahovat náležitosti uvedené v § 5 odst. 2 ZIP.

MPO vydá rozhodnutí o příslibu investičních pobídek do 30 dnů od doručení žádosti o příslib investičních pobídek. (§ 5 odst. 3 ZIP), ve kterém uvede údaje podle § 5 odst. 4 ZIP.

3.3.4 Stanovené míry veřejné podpory

Vzhledem k tomu, že investiční pobídky jsou formou veřejné podpory, postupuje se při jejich udělování na základě ZIP v souladu s příslušnými pravidly EU platnými pro oblast veřejné podpory, konkrétně navazují na Nařízení Komise č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách).

Přípustnou mírou veřejné podpory stanoví ZIP v § 6 jako podíl výše veřejné podpory poskytnuté formou investičních pobídek, s výjimkou investiční pobídky podle § 1 odst. 2 písm. d), na nákladech, které mohou být podpořeny, vyjádřený v procentech. Přípustnou hodnotou veřejné podpory je absolutní částka vypočtená z předpokládaných

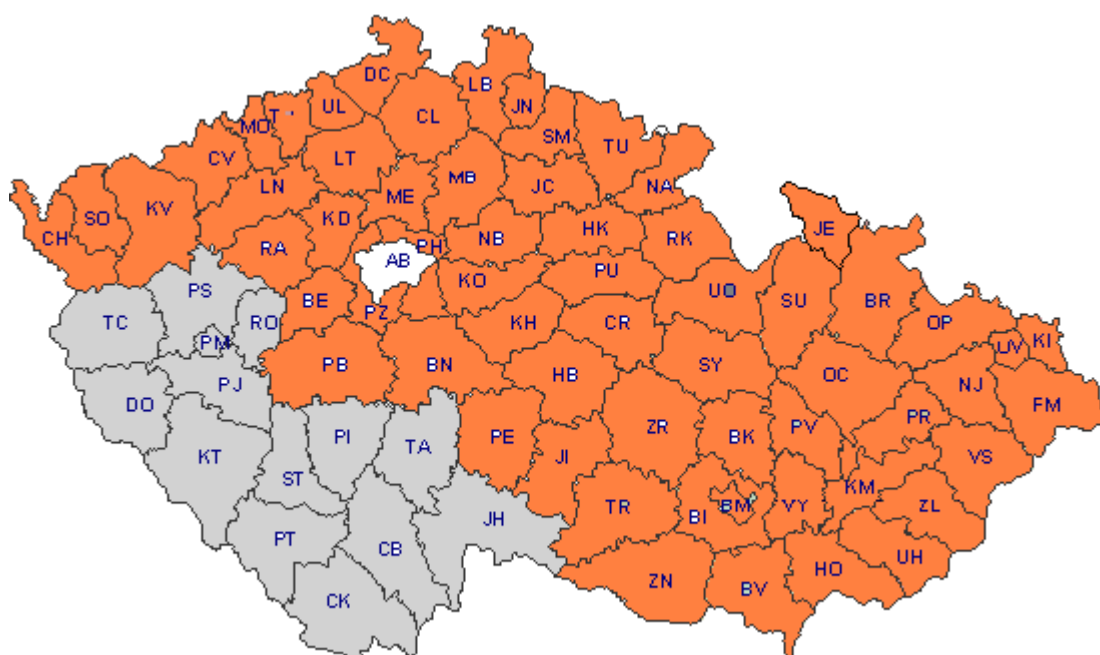
nákladů, které mohou být podpořeny podle § 6a odst. 1 ZIP, uvedených v záměru podle § 3 ZIP s ohledem na stanovenou přípustnou míru veřejné podpory.

Tab. č. 3.3: Přípustná míra veřejné podpory v jednotlivých regionech ČR

Region	Veřejná podpora (v %)
Moravskoslezsko	40
Střední Čechy	40
Severozápad	40
Střední Morava	40
Severovýchod	40
Jihovýchod	40
Jihozápad	36 (2007 - 2010) 30 (2011 - 2013)
Praha	0

Pramen: CzechInvest <<http://www.czechinvest.org/data/files/resume-investicni-pobidky-pro-zpracovatelsky-prumysl-42-cz.pdf>> [cit. 2009-12-11]

Obr. č. 3.3: Přípustná míra veřejné podpory v jednotlivých regionech ČR

Pramen: CzechInvest <<http://www.czechinvest.org/data/files/resume-investicni-pobidky-pro-zpracovatelsky-prumysl-42-cz.pdf>> [cit. 2009-12-11]

Přípustné míry veřejné podpory v jednotlivých regionech²⁵ České republiky, které nemohou být překročeny, stanoví Nařízení vlády č. 596/2006 Sb., kterým se stanoví přípustná míra veřejné podpory v regionech soudržnosti České republiky, a to v § 1 odst. 1.

Pokud investiční akci uskutečňuje malý nebo střední podnikatel, navyšuje se přípustná míra veřejné podpory o 20 % u malých podnikatelů a o 10 % u středních podnikatelů.

Přípustná míra veřejné podpory pro investiční akci, u které hodnota nákladů, které mohou být podpořeny, přepočtená kurzem Evropské centrální banky vyhlášeným ke dni vydání rozhodnutí o příslibu investičních pobídek, přesahuje 50 mil. EUR, činí pro tu část nákladů, které mohou být podpořeny a jež přesahují 50 mil. EUR a nepřesahují 100 mil. EUR, 50 % hodnoty přípustné míry veřejné podpory v jednotlivých regionech soudržnosti České republiky stanovené podle § 1 odst. 1 Nařízení vlády č. 596/2006 Sb.

V případě, že má být poskytnuta veřejná podpora vztahující se k té části nákladů, které mohou být podpořeny a které přepočteny kurzem Evropské centrální banky vyhlášeným ke dni oznámení veřejné podpory Komisi Evropských společenství přesahují 100 mil. EUR, může být tato veřejná podpora udělena pouze po jejím předchozím schválení Komisí Evropských společenství..

Přípustná míra veřejné podpory pro investiční akci, u které hodnota nákladů, které mohou být podpořeny, přepočtená kurzem Evropské centrální banky vyhlášeným ke dni oznámení veřejné podpory Komisi, přesahuje 100 mil. EUR, činí pro tu část nákladů, které mohou být podpořeny a jež přesahují 100 mil. EUR, 34 % hodnoty přípustné míry veřejné podpory v jednotlivých regionech soudržnosti České republiky stanovené podle § 1 odst. 1 Nařízení vlády č. 596/2006 Sb.

Přípustná míra veřejné podpory pro investiční akci realizovanou v převážné míře v oboru, který nespadá pod kód DG, DK, DL nebo DM odvětvové klasifikace ekonomických činností vydané Českým statistickým úřadem²⁶, činí 75 % hodnoty

²⁵ které jsou specifikovány v § 15 zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje

²⁶ což je chemický a farmaceutický průmysl, výroba strojů a zařízení, výroba elektrických a optických přístrojů a výroba dopravních prostředků

přípustné míry veřejné podpory v jednotlivých regionech soudržnosti České republiky stanovené podle tohoto nařízení.

3.3.5 Kontrola v rámci zákona o investičních pobídkách

V § 7 ZIP je pak popsána kontrola uplatňování investičních pobídek a vyvozování důsledků za porušení podmínek, za kterých byly investiční pobídky poskytnuty.

Kontrolní proces v systému poskytování investičních pobídek je velmi důležitý, jelikož na základě zjištěných výsledků zajišťuje celkové zvýšení jeho efektivnosti. Kontrola sleduje dosažené konkrétní výsledky a porovnává je s výchozími podmínkami. Podle § 7 odst. 2 ZIP se kontrolou uplatňování investičních pobídek rozumí kontrola splnění:

- všeobecných podmínek podle § 2 odst. 2 ZIP,
- zvláštních podmínek stanovených zvláštními právními předpisy (zákonem o daních z příjmů, zákonem o zaměstnanosti aj.)
- podmínek, jež jsou investorovi uloženy v Rozhodnutí o příslibu investičních pobídek

Kontrola přísluší různým subjektům podle toho, o jaký druh pobídky a splnění jakých podmínek se jedná (§ 7 odst. 3 ZIP). V případě hmotné podpory vytvoření nových pracovních míst a školení a rekvalifikace nových zaměstnanců náleží kontrola MPSV, zachování takto vytvořených pracovních míst pak kontroluje místně příslušný úřad práce. Sleva na daních a obecné podmínky související s pořizováním majetku, stejně tak jako podmínka, že alespoň 25% celkové hodnoty investice musí být financováno prostředky, v nichž není obsažen žádný prvek veřejné podpory spadá do kontrolní působnosti MF a územním finančním orgánům. MŽP se podílí na kontrole v oblasti šetrnosti investiční akce k životnímu prostředí. Zbývající podmínky a náležitosti pak kontroluje MPO.

Kontrolu, jež provádí MPO a MF jsou tyto orgány povinny provést nejpozději do tří let od vydání rozhodnutí o příslibu, jiné podmínky jsou kontrolovány ve lhůtách kratších či naopak delších.

V případě, že provedená kontrola zjistí nesoulad se stanovenými podmínkami, není-li placení částek na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku zahájeno do 24 měsíců ode dne doručení Rozhodnutí o příslibu investičních pobídek nebo výroba není zahájena do 3 let, pozbývá Rozhodnutí o příslibu platnosti a vše co bylo formou pobídky získáno, musí investor vrátit, a to včetně příslušného penále nebo dalších sankcí podle zvláštních právních předpisů, nejméně však ve výši úroků stanovených Komisí v době vydání rozhodnutí. Totéž platí, zjistí-li se při kontrole, že nejsou plněny všeobecné podmínky stanovené v § 2. Zjistí-li se nesplnění zvláštních podmínek, postupuje se podle zvláštního právního předpisu.²⁷

3.4 Agentura CzechInvest

Tato agentura zde byla již několikrát zmiňována, ale bylo by určitě hrubou chybou, kdyby se v této kapitole věnované investičním pobídkách v ČR neobjevila alespoň stručná charakteristika, historie a význam agentury CzechInvest.

CzechInvest byl založen v listopadu 1992 pod názvem Česká agentura pro zahraniční investice CzechInvest. Od svého založení posilovala prostřednictvím svých služeb a rozvojových programů konkurenceschopnost české ekonomiky, a to především prostřednictvím podpory přílivu přímých zahraničních investic. Svým klientům, respektive zahraničním investorům poskytovala potřebné informace a poradenství a zprostředkovávala nezbytné kontakty. Hlavní smyslem práce CzechInvestu bylo až do poloviny roku 2003 propagovat Českou republiku jako ideální lokalitu pro přímé zahraniční investice a pomáhat potenciálním investorům s realizací jejich projektů v oblasti výroby, výzkumu a sdílených služeb. Veškeré služby CzechInvestu jsou českým i zahraničním subjektům poskytovány bezplatně.

²⁷ § 5 odst. 5 Zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů

Od začátku roku 2003 se CzechInvest začal připravovat na novou roli – roli rozvojové agentury, která bude zastřešovat podporu podnikání ve zpracovatelském průmyslu.

Rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu o sloučení CzechInvestu s dalšími dvěma agenturami – Agenturou pro rozvoj podnikání a CzechIndustry – vedlo ve druhé polovině roku k velkým změnám v jeho struktuře. Byla zahájena příprava na sloučení, ať už po technické stránce (potřebné prostory), tak po personální (nové členění, vznik nových divizí a odborů, náborů). Především ale bylo třeba zajistit obsah nových činností, které se vedle původního poslání měly stát pro další práci CzechInvestu klíčovými – podpora malého a středního podnikání a implementace Operačního programu Průmysl a podnikání.

Všechny tyto přípravy vyvrcholily 2. ledna 2004 vznikem nové Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest, a to podle zákona č. 47/2002 Sb. o podpoře malého a středního podnikání ve znění zákona č. 1/2004 Sb. Ten ve svém § 4a odst. 1 zřizuje Agenturu pro podporu podnikání a investic CzechInvest jako státní příspěvkovou organizace se sídlem v Praze. Agentura má právo hospodařit s majetkem státu. Agentura je podřízena Ministerstvu průmyslu a obchodu.

Zákon č. 1/2004 Sb. v článku II. také stanoví, že Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest zřízená tímto zákonem je právním nástupcem České agentury pro zahraniční investice CzechInvest, státní příspěvkové organizace, která se zrušuje dnem účinnosti tohoto zákona. Dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest stává příslušnou hospodařit s veškerým majetkem státu, s nímž byla k uvedenému dni příslušná hospodařit Česká agentura pro zahraniční investice CzechInvest. Státní příspěvkové organizace Agentura pro rozvoj podnikání a Agentura pro rozvoj průmyslu České republiky CzechIndustry se ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona zrušují. Právo hospodařit s majetkem státu, jakož i další práva a povinnosti včetně pracovněprávních nebo jiných obdobných vztahů státních příspěvkových organizací uvedených ve větě první přecházejí dnem účinnosti tohoto zákona na Agenturu pro podporu podnikání a investic CzechInvest.

V souvislosti s novými aktivitami zejména na poli podpory domácích podnikatelů a také vzhledem k neustále se zvyšujícím nárokům na kvalitu

poskytovaných služeb se agentura CzechInvest v roce 2004 rozhodla vybudovat a zavést vlastní systém managementu jakosti podle požadavků normy ISO 9001:2000.

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest je tedy státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, která posiluje konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center.

V rámci zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a Evropskou unií CzechInvest zastřešuje celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu, a to jak z prostředků EU, tak ze státního rozpočtu. CzechInvest dále propaguje Českou republiku v zahraničí jako lokalitu vhodnou pro umístění mobilních investic, je výhradní organizací, která smí nadřízeným orgánům předkládat žádosti o investiční pobídky, a podporuje české firmy, které mají zájem zapojit se do dodavatelských řetězců nadnárodních společností. Prostřednictvím svých služeb a rozvojových programů tak CzechInvest přispívá k rozvoji domácích firem, českých a zahraničních investorů i celkového podnikatelského prostředí.

K dosažení svých cílů obstarává CzechInvest následující služby:

- informace o možnostech podpory pro malé a střední podnikatele,
- implementace dotačních programů financovaných EU a státem,
- formální poradenství k projektům,
- správa databáze podnikatelských nemovitostí,
- podpora subdodavatelů – správa databáze českých dodavatelských firem,
- pomoc při realizaci investičních projektů,
- zprostředkování státní investiční podpory,
- AfterCare – služby pro zahraniční investory, kteří již působí v České republice, podpora při reinvesticích.

Agentura CzechInvest založila na začátku roku 2004 síť třinácti regionálních kanceláří ve všech krajských městech. Důvodem jejich vzniku bylo rozšíření nabídky služeb. Regionální kanceláře agentury CzechInvest poskytují informace o službách agentury a možnostech podpory podnikání ze strukturálních fondů EU, pomáhají firmám, které mají zájem realizovat svou investici v daném regionu a spolupracují se

zástupci místní správy a samosprávy, školami a dalšími regionálními institucemi při hledání příležitostí rozvoje podnikatelského prostředí regionu.

CzechInvest se během své existence podílel na více než 771 investičních projektech v celkové hodnotě 542 miliard korun. Díky těmto investicím by mělo postupně vzniknout přes 153 tisíc přímých pracovních míst. V oblasti průmyslu u nás nejčastěji investují firmy z Německa (20 %), z České republiky (17 %). Kromě tradičních sektorů jako jsou automobilový, strojírenský, chemický a elektrotechnický průmysl se stále častěji objevují investice do inovací a moderních odvětví (mikroelektronika, přesné strojírenství).²⁸

²⁸ V příloze uvádím jednotlivé firmy, které získaly investiční pobídky od dubna 1998.

4. Vliv přímých zahraničních investic na ekonomiku

V této kapitole se budu zabývat dělením vlivů PZI, a to jak vlivů pozitivních, tak i negativně ovlivňujících ekonomiku ČR.

4.1 Dělení vlivů PZI na ekonomiku

Při posuzování vlivu přímých zahraničních investic na ekonomiku je třeba vzít primárně v úvahu o jaký charakter ekonomiky se jedná. Jedná-li se o vyspělou západní ekonomiku s dostatečnou kapitálovou zásobou, kvalitní infrastrukturou a s odvětvími průmyslu, která disponují moderní technologií, či zda jde například o rozvojovou zemi, která může nabídnout pouze levnou a nekvalifikovanou pracovní sílu. Jinými slovy, vliv přímých zahraničních investic je v každé fázi vývoje a vyspělosti ekonomiky odlišný, působí na jiné oblasti, v různé intenzitě a s rozdílnými efekty.

Obecně lze efekty spojené s působením přímých zahraničních investic v ekonomice rozdělit na přímé a nepřímé (spillovers, spinoffs).²⁹ Do první kategorie patří zejména efekty přímo vázané na příliv PZI jako například: (Mišun, Tomšík, 2002, s. 251)

Pozitivní efekty

- vytvoření nových pracovních míst,
- daňové příjmy,
- růst produktivity práce,
- stimulace hospodářského růstu,
- dostupnost moderních technologií a manažerských dovedností,

²⁹ Také se můžou dělit na makroekonomické a mikroekonomické, krátkodobé a dlouhodobé, pozitivní a negativní.

- lepší přístup k finančním zdrojům,
- změna struktury vývozu a dovozu.

Negativní efekty

- tlak na zhodnocení kurzu domácí měny,
- vynucený růst peněžní zásoby a s ním spojené inflační tlaky,
- růst deficitu zahraničního obchodu v souvislosti s růstem dovozu nových technologií,
- zvyšování deficitu běžného účtu platební bilance v důsledku repatriace zisků nadnárodními společnostmi.

Do nepřímých efektů patří vedlejší efekty (externality), které nemají explicitně vyjádřenou vazbu na příliv PZI, jsou jakýmsi derivátem přímých efektů. Mezi takové lze řadit: (Benáček, 2002, s. 12)

Pozitivní efekty (spillovers)

- vytvoření vazeb domácích podniků se zahraničím,
- jejich začlenění do subdodavatelských řetězců nadnárodních společností,
- transfer know-how, výsledků výzkumu a vývoje a řízení a organizace výroby a prodeje,
- zlepšení institucionálního prostředí.

Negativní efekty (spinoffs)

- vznik duální ekonomiky.

Většinu nepřímých efektů přílivu PZI nelze realizovat prostřednictvím trhu, jelikož jde o externality, za jejichž vznik nikdo neplatí ani nedostává zapláceno. Jde

tedy o podobné principy, se kterými se lze setkat v teorii veřejných statků a služeb. Nepřímé efekty PZI se tím pádem stávají jistým typem „veřejného zájmu“ a tak jejich existenci musí zajistit stát.³⁰ Projevem těchto státních zásahů do ekonomiky pak není nic jiného než systém investičních pobídek. Stát tak vhodnou formou investičních pobídek poskytovaných zahraničním investorům působí na ekonomiku jistě mnohem efektivněji než pomocí přímých regulací a zásahů. Ne všechny externality, které přímé zahraniční investování přináší, jsou však pozitivní (např. výše zmíněný vznik duální ekonomiky). Pro stát tak plyne riziko podpory negativních nepřímých efektů PZI a kontraproduktivnosti systému investičních pobídek.

Dalším způsobem, jak chápat efekty způsobené přímými zahraničními investicemi, je jejich rozdělení z makro a mikroekonomického pohledu. Pomocí makroekonomického pohledu bývá často zjišťována spojitost mezi přímými zahraničními investicemi a ekonomickým růstem. Závěrem bývá často tvrzení, že zvýšená ekonomická integrace mezi zeměmi světa vede ke zvýšení míry ekonomického růstu v dlouhém období.

Zatímco makroekonomický pohled zkoumá vliv PZI na celou ekonomiku a pracuje s agregátními daty, mikroekonomický pohled řeší dopad PZI na jednotlivé firmy. Domácí firmy, které působí v odvětví bez výrazné konkurence, mohou při výrobě používat neefektivní kombinaci vstupů. Vstup zahraničních investorů do tohoto odvětví znamená zpravidla výrazné zvýšení konkurence, která tlačí na restrukturalizaci výroby domácích podniků a přispívá tak k alokační efektivitě zdrojů. Zde však hrozí riziko toho, že domácí firmy tlak nezvládnou a uvolní tak své místo na trhu zahraniční společnosti. Obdobným způsobem jako v případě alokační efektivity zdrojů lze pomocí tlaků zahraničních investorů dosáhnout i technické resp. technologické efektivity. Domácí firma se snaží co nejvíce zvýšit svou technologickou úroveň, aby obstála na trhu, ať už jako rival, či jako dodavatel zahraniční společnosti. I zde však hrozí riziko nezvládnutí konkurenčního tlaku. Transfer technologií pomocí přímých zahraničních investic je daleko rychlejší než jakoukoliv jinou formou (např. nákupy licencí, patentů a know-how). Technologie a znalosti, které používá zahraniční investor, jsou často velmi rychle, zejména díky mobilitě pracovní síly, přeneseny do celého odvětví.

³⁰ Toto téma je zpracováno v předchozí kapitole o investičních pobídkách.

Ať už jsou efekty z přílivu přímých zahraničních investic do ekonomiky zkoumány z makro či mikroekonomického pohledu, děleny na přímé a nepřímé nebo na efekty krátkodobé a dlouhodobé, mají jedno společné. Jejich vliv na ekonomiku země je buď pozitivní nebo negativní (samozřejmě, že v některých případech může být vliv i nejednoznačný).

4.2 Pozitivní vlivy PZI na ekonomiku

O pozitivním vlivu PZI na ekonomiku nelze pochybovat. Už jenom proto, kolik států nabízí různé formy investičních pobídek, aby přilákaly zahraniční investory. Přímé zahraniční investice s sebou přinášejí řadu jedinečných, jiným způsobem těžko dosažitelných, pozitivních dopadů. Česká republika a okolní transformující se země disponují relativně moderní výrobní základnou, vzdělanou a levnou pracovní silou a kvalitní infrastrukturou. Také díky těmto komparativním výhodám sem „přitéká“ zahraniční kapitál a přináší sem následující pozitivita:

Kapitál

Přímé zahraniční investice se zasloužily, zejména v počátcích transformace, o přísun potřebného objemu kapitálu nutného k nastartování tržního hospodářství. PZI tak nahradily nedostatečné množství domácích úspor, které by měly sloužit pro krytí investic. Investiční aktivita je motorem hospodářského růstu ve smyslu makroekonomickém, kdy investice zvyšují současný produkt. Je ale i motorem růstu dlouhodobého, růstu potenciaálního produktu.

Pozdější, následné efekty z PZI lze charakterizovat úlohou pozitivního příkladu k další investiční činnosti, a to jak místních (tzv. Crowding-in efekt, o kterém je další odstavec), tak i dalších zahraničních investorů. Tento jev je vlastně následování firmy do země, kam přesídlil její odběratel.³¹

³¹ Zde je také zajímavý jev, tzv. koncept kritické masy. (Benáček, 2000, s. 18) Konceptem kritické masy rozumíme, že hlavní pozitivní přínosy z PZI (především nepřímé efekty) pro hostitelskou zemi se dějí až po naplnění určité úrovně PZI v ekonomice. Poté se v podstatě již nedá rozlišit příčina a následek příchodu zahraničních investorů, tzn., že zahraniční investoři jdou do země právě proto, že se tam již nějací předchůdci etablovali. Toto můžeme v ČR pozorovat například u japonských investic v automobilovém průmyslu.

Multiplikační efekt (Crowding-in efekt)

Crowding-in efekt znamená, že zahraniční investice vyvolá následnou investiční aktivitu domácích firem. Vstupem zahraničního investora na trh se vytváří další příležitosti i pro potenciální dodavatele z řad domácích podniků. Pokud se jim podaří stát se součástí dodavatelského řetězce, ekonomický efekt z přítomnosti zahraničního investora se násobí. Ekonomika neprofituje jen z produkce zahraniční firmy, ale i z produkce domácích firem. Multiplikační efekt se netýká pouze produkce, ale také zaměstnanosti. Petr Hájek z agentury CzechInvest o multiplikačním efektu na zaměstnanost tvrdí: „Závisí samozřejmě na charakteru výroby a rozsahu investice. Ze zkušeností s obdobnými investicemi ve státech Evropské unie vyplývá, že na jedno nově zřízené místo vznikne zhruba jedno pracovní místo nepřímé.“ (Hájek, 2003, s. 48)

Technologie a manažerské dovednosti

S tokem přímých zahraničních investic do ekonomiky dochází také k toku moderních technologií, výrobních postupů a know-how. Zahraniční investoři často zakládají výzkumná pracoviště, podporují technický a technologický pokrok a zvyšují tak efektivitu výroby. V případě střední Evropy se většinou jedná, díky přemístění výroby ze západních zemí, o transfer nejmodernějších technologií. Nehrozí zde tak nebezpečí, jako v některých méně rozvinutých ekonomikách, které spočívá v přílivu zastaralých technologií, které nemusí splňovat ekologické a technické normy. Významný je také přesun manažerských dovedností, zejména z nadnárodních společností. Ty zaměstnávají vysoce kvalifikované odborníky po celém světě a ti tak přenášejí své znalosti a dovednosti do dceřiných společností, ve kterých působí.

Sociálně kulturní efekty

Dopady přímých zahraničních investic ve společenské a kulturní oblasti mají přímou souvislost s dopady ekonomickými.

V případě ekonomického rozvoje země díky přímé zahraniční investici je dopad ve společenské rovině pozitivní. Hlavní směry kladných dopadů jsou zejména:

- vyšší životní standard díky růstu důchodů,

- menší sociální problémy díky poklesu nezaměstnanosti,
- větší sociální stabilita.

Zahraniční investoři přinášejí do země také jiné kulturní a společenské návyky a postoje. Reakce může být značně odlišná, záleží na postoji pozorovatele.

Zatímco pro jedny mohou být nové ideje a odlišné kulturní postoje značným přínosem a šancí stát se součástí multikulturního světa. Pro druhé to znamená ohrožení vlastní kultury a společenského systému. Přesun odvětvové či regionální ekonomické významnosti, očekávání změn, urbanizace, rozpad tradičního pohledu na ekonomiku státu, prolínání kultur a národností, nové produkty a prodejní metody, nové manažerské postupy – to vše může být hodnoceno společností kladně i záporně, se všemi důsledky, které z toho pro konkrétní stát vyplývají.

Stabilizace bankovního sektoru a celé ekonomiky

Přímé zahraniční investice do sektoru peněžnictví a pojišťovnictví pomáhají stabilizovat bankovní sektor. Renomované zahraniční bankovní instituce aplikují standardní nabídky svých finančních produktů a vytvářejí tak tlak na racionalizaci a stabilizaci tohoto sektoru.

K celkové stabilizaci ekonomiky přispívají zahraniční investoři také zásluhou investic do zpracovatelského průmyslu. Jednak zde vznikají výrobky s vyšší přidanou hodnotou, ale především diversifikují výrobní základnu a činí tak ekonomiku méně citlivou náhlým změnám poptávky v jednotlivých průmyslových odvětvích.

Růst kvalifikace a produktivity pracovní síly

Spolu se zahraničním finančním kapitálem přichází zpravidla do hostitelské země také vysoce kvalifikovaný lidský kapitál. Jedná se především o management podniku či technologické poradce. S nimi přicházejí nové zkušenosti jako jsou poznatky v oblasti výzkumu a vývoje, potřebný know-how nebo nové způsoby řízení výroby a prodeje. To pochopitelně stimuluje lokální zaměstnance ke zvyšování kvalifikace, a to na všech pracovních úrovních.

Přímé zahraniční investice tak nepřímo vedou ke zvyšování kvalifikace a jazykové vybavenosti pracovní síly hostitelské země. Růst kvalifikace a přísun nových technologií pak vede nesporně k růstu produktivity práce. To potvrzuje i skutečnost, že ve všech zemích střední a východní Evropy jsou produktivnější zaměstnanci společností se zahraniční majetkovou účastí. (Neumaier, 2002, s. 44) Například v České republice byla podle studie ministerstva průmyslu produktivita v roce 2002 v celém zpracovatelském průmyslu 472 500 Kč na jednoho zaměstnance, ale v samotných pobídnutých firmách 868 000 Kč na zaměstnance.

Zlepšení platební bilance

V oblasti platební bilance ovlivňují PZI jak běžný, tak kapitálový účet. Běžný účet mohou pozitivně ovlivnit jak výrobou kvalitnějších substitutů dovozů a tím nahradit importované zboží domácím, tak zvýšeným exportem kvalitních a konkurenceschopných produktů posílit export a zlepšit tím saldo obchodní bilance. Na straně finančního účtu může příliv zahraničních investic vést k přebytku a přispět tím k nedluhovému krytí případného schodku na běžném účtu.

Dalším pozitivem PZI je menší fluktuace oproti investicím portfoliovým. PZI jsou méně likvidní aktiva, a proto je jejich přesun obtížnější i v současném světě, kdy se snižuje omezení pohybu kapitálu. Relativní stálost PZI pomáhá stabilizovat měnu v době turbulencí kapitálových přesunů.

Rozvoj infrastruktury

PZI mohou nepochybně také přispívat k rozvoji dopravní, technické či sociální infrastruktury. Může to být infrastruktura vybudovaná před příchodem investora jako součást investiční pobídky (dopravní, energetické, telekomunikační, kanalizační a jiné sítě) nebo infrastruktura vybudovaná samotným investorem.

Rozvíjení konkurenčního prostředí

Nelze opomenout ani vliv přímých zahraničních investic na vytváření „zdravého“ konkurenčního prostředí produkováním kvalitnějších a často i levnějších

výrobků nebo poskytováním levnějších a kvalitnějších služeb, čímž získává nejenom spotřebitel, ale i ekonomika samotná.

Ostatní vlivy

Zahraníční investoři vedle výše zmíněných efektů přinášejí i další pozitivní vlivy pro hostitelskou ekonomiku. Daně z příjmů právnických osob (pokud nejsou od ní osvobozeny) placené zahraničními společnostmi se stávají významným příjmem do státního rozpočtu. Dceřiné společnosti nadnárodních firem mají daleko lepší přístup na zahraniční trhy. Nejmodernější technologie, které s PZI do ekonomiky proudí, zpravidla splňují ta nejpřísnější ekologická pravidla a často je i pozitivně mění a přispívají tak ke zkvalitňování životního prostředí. Zahraniční investice také pomáhají v řadě případů zlepšovat institucionální a podnikatelské prostředí dané země apod.

Vstupem zahraničního kapitálu do domácích firem došlo také ke změně vlastnictví, způsobu řízení a celkového pohledu na podnikání. V této souvislosti je třeba zmínit i fakt, že zahraniční společnosti mají obecně lepší podmínky při získávání bankovních úvěrů a tedy i dalšího kapitálu k rozvoji ekonomiky.

4.3 Negativní vlivy PZI na ekonomiku

Nic však není ideální a tak je i příliv přímých zahraničních investic spojen s celou řadou více či méně negativních dopadů na hostitelskou ekonomiku. Jedná se pak zejména o tyto problémy:

Vznik duální ekonomiky

Podstata duální ekonomiky tkví v rozdělení ekonomických subjektů na prosperující podniky se zahraniční účastí a na domácí většinou státem vlastněné krachující společnosti. Tento negativní jev je typický pro všechny tranzitivní ekonomiky, Českou republiku nevyjímaje. Zde je tento problém evidován již od roku 1993. (Benáček, 2000, s. 19) Většina z krachujících podniků jsou bývalé státní korporace se stále nevyřešenými vlastnickými právy s nedostatečnou kapitálovou

vybaveností, které usilují o mimořádné státní dotace na další činnost. Navíc jsou tyto podniky většinou umístěny v problémových regionech s málo kvalifikovanou pracovní silou a vysokou nezaměstnaností. Propast mezi těmito podniky a prosperujícími společnostmi s velkou mírou zahraničních investic se neustále prohlubuje. Domácí podniky, místo aby prošly celkovou restrukturalizací, řeší tento problém produkcí výrobků s nižší kvalitou. To vede k nepříznivé diferenciaci výrobků, oslabení pozice na trhu a ztrátě schopnosti přejímat moderní technologie.

Výraz duální ekonomika se začal používat na případu zemí třetího světa, kde rozdíly mezi zahraničními a domácími firmami byly skutečně propastné. Nicméně podobný výraz se používá i pro méně vyvinuté ekonomiky s vysokou dynamikou přílivu PZI. (Benáček, 2000, s. 20)

Škodlivá daňová konkurence

Daňová konkurence nevzniká důsledkem přílivu přímých zahraničních investic, nýbrž vzniká v důsledku snahy o tento příliv ve formě investičních pobídek. Jednotlivé státy v regionu střední a východní Evropy se snaží nalákat zahraniční investory výrazným snížením daně z příjmu a ostatními fiskálními zvýhodněními. Dochází tak ke zmíněné daňové konkurenci. Její podstata spočívá v možnosti pohybu zdanitelného subjektu mezi jednotlivými zeměmi s různou mírou zdanění.

Nebezpečná pro další ekonomický rozvoj většiny zemí je ale především škodlivá forma daňové konkurence. Za tu bývají označovány daňové ráje a preferenční daňové režimy. Ty umožňují skrytí zisku nerezidentních podnikatelských subjektů. Škodlivá daňová konkurence tak má na ekonomiku dva negativní dopady. První se skrývá v daňovém úniku pro státní rozpočet země, ve které investor reálně působí, ale neodvádí daň. Druhý negativní dopad spočívá v nulové ekonomické aktivitě investora v zemi, ve které zdanil svůj zisk.

Snížení nebo osvobození od daně ještě neznamená škodlivou formu daňové konkurence. Ta nastává až tehdy, je-li umožněno zahraničnímu investorovi využít tohoto výhodného zdanění bez vykazování ekonomické aktivity.

Růst deficitu zahraničního obchodu vlivem repatriace zisků

Negativní dopad existence přímých zahraničních investic v ekonomice, který lze očekávat v zemích střední a východní Evropy již nyní nebo v blízké budoucnosti, je repatriace zisků zahraničních společností. Tento jev zasáhne spíše ekonomiky, které již úspěšně dokončily z velké části privatizaci a roste tak podíl zahraničních investic na zelené louce.

Jakkoliv je přímá zahraniční investice prospěšná a výjimečná událost pro transformující se ekonomiku, je to stále jen investice. A každý investor pochopitelně od své investice očekává její budoucí zhodnocení. Bylo by tedy naivní si myslet, že zahraniční investoři vkládající svůj kapitál do hostitelské země nebudou v budoucnosti odčerpávat zisky, které tato investice přinese. To koneckonců dokládá vývoj v Irsku, Slovinsku a v Maďarsku. (Dvořák, 2002, str. 52)

Po ukončení privatizace v polovině devadesátých let začal v Maďarsku vážně vzrůstat odliv výnosů z přímých zahraničních investic, který zatěžoval také platební bilanci. Díky dokončené privatizaci a klesajícímu zájmu zahraničních investorů o investice na zelené louce byl tento odliv stále méně kompenzován přílivem PZI. V roce 2001 dosáhl celkový odliv výnosů z Maďarska dokonce 862 miliónů EUR, zatímco příliv přesáhl pouhou miliardu EUR, což bylo nejméně za předcházejících dvanáct let. Pokud se ještě přidá 358 miliónů EUR maďarských přímých investic do zahraničí, pak celkový odliv převyšuje celkový příliv a toky přímých zahraničních investic tak negativně působí na platební bilanci země.

České republice bude v průběhu několika příštích let tento vývoj také hrozit. Již dnes je patrná tendence k nárůstu odlivu výnosů z přímých investic. V návaznosti na životní cyklus investic je patrné zvyšování výnosů a změna ve struktuře rozdělení zisku ve prospěch výplaty dividend a směrem k poklesu objemu reinvestovaného zisku.

Vysoké výplaty dividend se projevují v poklesu stavu přímých zahraničních investic, neboť do vlastního kapitálu společnosti se zahrnují i fondy vytvořené ze zisku. Přes zvyšující se objem úvěrů čerpaných od přímého zahraničního investora byla výše placených úroků stabilní vlivem nízkých úrokových sazeb a skutečnosti, že část úvěrů v rámci úvěrových vztahů s přímým investorem není úročena.

Importní náročnost investic

Tento negativní aspekt přímých zahraničních investic je zpravidla spojen s investicemi do obchodu, především do vytváření obchodních řetězců. Zahraniční investoři působící v této oblasti jsou často napojeni převážně na zahraniční dodavatele. To má na hostitelskou ekonomiku dvojitý negativní dopad. Kromě vytlačování domácích potenciálních dodavatelů se i zhoršuje obchodní bilance země díky vysoké importní náročnosti těchto obchodních sítí.

Vysoká importní náročnost se však nevyskytuje jen v obchodních řetězcích nadnárodních firem, ale také například u investic do výrobní sféry v podobě dovozu hi-tech komponent. Zde však jde pouze o krátkodobý negativní vliv importů, neboť tyto technologie v budoucnu významně participují na zvyšování exportů.

V České republice se tuzemští dodavatelé podílejí převážně na dodávkách stavebních prací, jak při budování zcela nového investičního projektu tak při rozšiřování výrobní kapacity. Naopak na dodávkách technologického vybavení se čeští subdodavatelé nepodílejí téměř nikdy. Největší importní náročnost však vykazují zmíněné nadnárodní obchodní sítě působící na českém území. Prioritou vlády v oblasti investičních pobídek by tak měla být podpora českých subdodavatelů a zahraničních investic s vhodně diferencovanou odvětvovou strukturou, které zvyšují exportní schopnost a zároveň nezvyšují importní náročnost.

Negativní působení na měnovou politiku

Přímé zahraniční investice mohou také negativně ovlivňovat měnovou politiku a směnný kurs cílové země. Masivní příliv investic vyvolává zájem o domácí měnu a tím i posilování směnného kursu. Centrální banka pak musí intervenovat v neprospěch domácí měny, aby nedocházelo k potížím vyplývajícím z jejího zhodnocení.

Růst cenové hladiny nebo nezaměstnanosti

Možným negativním vlivem PZI může být i jejich negativní dopad na cenovou hladinu a zaměstnanost. Růst mezd v zahraničních firmách vyvolává tlaky na růst mezd v domácích firmách, ve kterých ale není mzdový růst doprovázen růstem produktivity. To pak může vést k růstu cenové hladiny nebo nezaměstnanosti a k poklesu

konkurenceschopnosti domácích výrobců. Inflační tlaky může způsobit i vynucený růst peněžní zásoby způsobený nadměrným přílivem PZI. Následná sterilizace zvyšuje úrokové sazby a působí na ekonomiku restriktivně. (Benáček, 2000, s. 21)

Dovoz zastaralých technologií

Určité riziko PZI je spojováno i s dovozem méně kvalitních či zastaralých technologií. Tento problém je částečně řešen Zákonem o investičních pobídkách, kde je jednoznačně uvedeno, které technologie a v jakém stáří se mohou dovážet do České republiky, aby bylo možno poskytnout investiční pobídku. Problémem ale zůstávají technologie dovezené zahraničními investory, kteří o investiční pobídky nežádají.

Vytěsňování domácích firem (Crowding-out efekt)

Mnohokrát uváděným argumentem v neprospěch přímých zahraničních investic je tvrzení, že PZI vytěsňují domácí investice. Pokud zahraniční investoři vytlačí neefektivní výrobce, je to pouze ku prospěchu domácí ekonomiky. Na druhé straně ale může docházet k záměrnému vytlačování domácích firem z nejrůznějších důvodů. Nejčastěji to bývá konkurenční boj o domácí trh. Děje se tak zpravidla cenovou válkou nebo převzetím firmy a její následnou likvidací tzv. hostile takeovers. (Benáček, 2000, s. 21) V makroekonomickém pohledu to znamená, že i přes růst zahraničních investic celkové investice nerostou nebo dokonce klesají. Zásadním faktorem, zda má PZI crowding-in či crowding-out efekt je vztah zahraničních firem a domácích subjektů. Záleží na tom, jestli si konkurují, spolupracují spolu nebo jestli fungují na sobě nezávisle.

Zda skutečně dochází k vytěsňování se pokusili zjistit autoři studie (Mišun, Tomšík, 2002) „Přímé zahraniční investice ve střední Evropě: Vytěsňují nebo vtahují domácí investice?“. Pro svou analýzu zvolili Českou republiku, Maďarsko a Polsko. Došli k závěru, že existuje relativně silný efekt vtahování domácích investic zahraničními investicemi v České republice a Maďarsku a naopak vytěsňující efekt v Polsku.

5. Vliv zákona č. 72/2000 Sb. na zaměstnanost

5.1 Přímé investice a zaměstnanost

Jedním z nejdiskutovanějších vlivů PZI na ekonomiku hostitelské země efekt přílivu zahraničních investic na tvorbu nových pracovních míst (spolu se zvyšováním kvalifikace, kultury práce, aj.).

PZI vytváří pracovní místa v hostitelské ekonomice přímo nebo nepřímo. Zahraniční investoři zaměstnávají pracovníky přímo ve svých provozech. Dále však ovlivňují zaměstnanost, která je vytvořena v podnicích svých dodavatelů, subdodavatelů nebo firmách dodávajících nejrůznější služby. Jde samozřejmě o domácí i další zahraniční firmy.

Jedná se o investice, které jsou určitým způsobem spojeny s původní PZI, ta totiž vytváří poptávku po jejich výrobcích a službách. PZI nepřímo ovlivňují zaměstnanost rovněž zvýšením důchodu svých zaměstnanců (oproti domácím firmám), kteří pak vytváří dodatečnou poptávku po dalších výrobcích a službách. Příliv PZI má tedy v hostitelské ekonomice jak přímý, tak nepřímý vliv na tvorbu zaměstnanosti.

Pozitivní účinek však může být zastíněn ztrátou řady pracovních míst způsobenou specifickým chováním PZI. Tyto účinky mohou být způsobeny rovněž přímo či nepřímo. Pokud PZI vstupuje do hostitelské ekonomiky prostřednictvím akvizice, může to vést k podstatnému snížení zaměstnanosti (nejen v dané firmě, ale i v podnicích na ní napojených) díky restrukturalizaci a zefektivnění výroby zahraničním investorem. Navíc za určitých podmínek může dojít i k vytlačení konkurenčních firem z trhu a tak k nárůstu nezaměstnanosti v zemi. Může dojít rovněž k snížení zaměstnanosti u místních firem, a to díky snaze o zvyšování jejich konkurenceschopnosti redukcí mzdových nákladů.

Spojitosť mezi pobídnutými projekty a nárůstem zaměstnanosti je podle mnoha studií prokazatelná³². Avšak to, zda-li je stávající systém efektivní, rozděluje nejen

³² např. <http://www.czechinvest.org/data/files/kralovehradecky-kraj-204.pdf>

odbornou ale i širokou veřejnost. Množství pracovních míst je často klíčovým argumentem nejen pro obhajobu samotného dílčího projektu, ale především pro obhajování celého systému investičních pobídek. Cílem této kapitoly je zhodnocení investičních pobídek ve vztahu k trhu práce.

5.2 Členění podle umístění investice

Jaké počty nových pracovních míst v jednotlivých krajích ČR investoři přislíbili vytvořit na základě získání investiční pobídky ve zpracovatelském průmyslu nám dokládá následující tabulka.

Tab. č. 5.1: Předpokládaný počet vytvořených míst ve zpracovatelském průmyslu u společností podpořených investičními pobídkami dle krajů umístění investice

Kraj	Rok												Celkový součet
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009*	
Hl. město Praha	0	0	500	0	828	0	0	0	18	0	0	0	1346
Jihočeský	0	0	116	882	260	0	140	75	2576	169	300	0	4518
Jihomoravský	0	852	1629	209	45	0	326	417	2904	1592	1631	110	9715
Karlovarský	0	0	0	130	60	0	442	0	448	100	360	0	1540
Královéhradecký	245	0	715	1292	481	0	0	2240	200	252	993	0	6418
Liberecký	0	265	150	123	936	190	543	295	950	259	268	275	4254
Moravskoslezský	227	167	0	1164	368	366	638	1024	4586	821	7065	414	16839
Olomoucký	340	620	3573	550	1006	326	50	572	380	1106	681	125	9329
Pardubický	0	1205	0	3112	655	28	0	214	2286	580	1049	3273	12402
Plzeňský	0	0	1570	365	0	613	750	782	1373	182	951	32	6618
Středočeský	797	871	727	2545	734	4668	3945	1147	1486	730	1448	3370	22467
Ústecký	0	410	692	1028	2224	2869	736	1264	4783	1478	1885	225	17594
Vysočina	0	0	562	1567	0	475	342	828	1285	0	201	350	5610
Zlínský	0	100	0	242	34	0	477	382	413	122	200	40	2010
Celkový součet	1609	4490	10234	13209	7629	9534	8389	9240	23688	7391	17032	8214	120659

* do 5. listopadu 2009

Pramen: Zpracováno na základě údajů z Czechinvest

<<http://www.czechinvest.org/data/files/3-udulene-investicni-pobidky-investment-incentives-granted-1438-cz.xls>> [cit. 2009-12-11]

Je patrné, že ve sledovaném období bylo vytvořeno celkem 120 659 nových pracovních míst. Nejvíce nových pracovních míst v podpořených PZI vzniklo ve

Středočeském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji, naopak nejméně v Praze, Karlovarském a Zlínském kraji.

Nejvíce nových pracovních míst se investoři zavázali vytvořit v roce 2006 (kde se podařilo získat 4 investory nad 1000 pracovních míst) a to s velkým odstupem na druhý neúspěšnější rok 2008.

Zajímavé je také porovnání s mírou nezaměstnanosti v jednotlivých krajích, abychom mohli říci, jak investiční pobídky motivovali investory k investicím do strukturálně postižených krajů s vysokou mírou nezaměstnanosti.

Tab. č. 5.2: Míra nezaměstnanosti v ČR dle krajů

Kraj	Rok										
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hl. město Praha	3,3	4,0	4,2	3,9	3,6	4,2	3,9	3,5	2,8	2,4	1,9
Jihočeský	4,9	6,2	5,8	5,6	5,0	5,2	5,7	5,0	5,1	3,3	2,6
Jihomoravský	5,1	8,0	8,3	8,5	7,6	8,0	8,3	8,1	8,0	5,4	4,4
Karlovarský	6,8	8,1	8,4	7,4	7,5	6,4	9,4	10,9	10,2	8,2	7,6
Královéhradecký	5,0	7,0	6,1	6,1	4,2	5,8	6,6	4,8	5,4	4,2	3,9
Liberecký	6,9	8,2	6,2	6,2	4,7	6,1	6,4	6,5	7,7	6,1	4,6
Moravskoslezský	10,1	13,0	14,3	14,3	13,3	14,7	14,5	13,9	12,0	8,5	7,4
Olomoucký	7,2	10,6	12,8	10,4	9,6	9,6	12,0	10,0	8,2	6,3	5,9
Pardubický	6,0	8,0	8,3	6,4	7,2	7,6	7,0	5,6	5,5	4,4	3,6
Plzeňský	5,4	6,8	6,2	5,8	4,7	5,3	5,8	5,1	4,6	3,7	3,6
Středočeský kraj	5,4	8,0	7,5	6,7	4,9	5,2	5,4	5,2	4,5	3,4	2,6
Ústecký kraj	11,7	15,4	16,0	13,3	12,7	13,0	14,5	14,5	13,7	9,9	7,9
Vysočina	5,8	8,7	6,8	6,1	5,1	5,3	6,8	6,8	5,3	4,6	3,3
Zlínský kraj	6,4	8,6	8,1	8,5	7,9	7,5	7,4	9,4	7,0	5,5	3,8
ČR celkem	6,5	8,7	8,8	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4

Pramen: Zpracováno na základě údajů z CSÚ

<[http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/FA00348CAD/\\$File/310309166.xls](http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/FA00348CAD/$File/310309166.xls)>

[cit. 2009-12-11]

Je zde patrný paradox ohledně největšího počtu nově vytvořených pracovních míst ve Středočeském kraji, kde míra nezaměstnanosti je jedna z nejnižších a kde je podpora tvorby pracovních míst kontraproduktivní. Zároveň například v Karlovarském kraji, který má jednu s nejvyšších mír nezaměstnanosti z krajů v ČR, je počet nově vytvořených míst jeden z nejmenších. Nicméně další kraje s největším počtem vytvořených míst pomocí pobídek už jsou kraje s vysokou mírou nezaměstnanosti a zde

se z hlediska regionální politiky jeví podpora zaměstnanosti pomocí investičních pobídek jako efektivní.

5.3 Členění podle země původu investora

Tab. č. 5.3: Předpokládaný počet vytvořených míst ve zpracovatelském průmyslu u společnostech podpořených investičními pobídkami dle země původu žadatele

Země původu žadatele	Rok												Celkový součet
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009*	
Belgie	0	0	195	273	0	0	617	294	105	169	246	0	1899
Česká republika	0	40	1050	580	318	941	320	1085	2939	1595	2329	826	12023
Čína	0	0	0	0	0	0	0	0	300	200	200	0	700
Dánsko	0	0	0	0	0	0	0	200	568	14	0	0	782
Francie	0	965	0	1676	0	0	1500	100	958	280	737	125	6341
Itálie	227	100	470	91	0	69	28	45	370	0	154	59	1613
Izrael	0	0	0	0	0	0	0	0	300	0	0	0	300
Japonsko	537	0	1440	2487	1326	1049	2629	441	3912	455	450	0	14726
Kanada	0	812	0	0	34	0	0	0	120	0	0	0	966
Korea	0	0	0	0	0	0	0	0	1545	466	5204	99	7314
Kypr	0	0	12	0	0	0	52	0	0	0	46	32	142
Lucembursko	0	0	1983	30	550	0	0	40	58	0	824	70	3555
Mexiko	0	0	0	0	1361	0	0	0	0	0	0	0	1361
Německo	845	1135	1418	4977	2536	2846	1834	4684	7997	1826	2848	139	33085
Nizozemí	0	150	3450	2444	703	3932	80	518	989	380	2022	6457	21125
Polsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	88	0	88
Portugalsko	0	0	0	0	0	0	0	0	56	0	0	0	56
Rakousko	0	0	0	0	70	140	50	398	430	0	260	82	1430
Slovensko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	25
Španělsko	0	0	116	0	0	0	410	280	561	254	0	285	1906
Švédsko	0	0	0	0	200	0	0	78	84	372	30	0	764
Švýcarsko	0	0	0	200	435	184	64	106	947	0	439	0	2375
Tchaj-wan	0	0	0	0	0	0	0	0	280	603	600	0	1483
USA	0	188	100	192	37	63	615	248	874	777	325	40	3459
Velká Británie	0	1100	0	259	60	310	190	723	295	0	205	0	3142
Celkový součet	1609	4490	10234	13209	7629	9534	8389	9240	23688	7391	17032	8214	120659

* do 5. listopadu 2009

Pramen: Zpracováno na základě údajů z Czechinvest <<http://www.czechinvest.org/data/files/3-udulene-investicni-pobidky-investment-incentives-granted-1438-cz.xls>> [cit. 2009-12-11]

Zhodnocení zemí, ze kterých pochází investoři zavazující se na našem území k vytvoření nových pracovních míst popisuje předcházející tabulka.

Z údajů z této tabulky lze konstatovat, že Německo má v posledních deseti letech dominující postavení mezi investujícími zeměmi a nejsilněji ovlivňuje náš pracovní trh. V roce 2006 se dokonce německé firmy zavázaly vytvořit osm tisíc pracovních míst, což je nejvíc, kolik jich v jednom roce společnosti z jedné země vytvořily. Na druhém a třetím místě jsou investice z Nizozemí a Japonska. Poměrně zajímavé je čtvrté místo společností z České republiky, které vytvořily skoro stejně pracovních míst jako velmi medializované investice z Japonska.

5.4 Členění podle sektorů zpracovatelského průmyslu

Tab. č. 5.4: Předpokládaný počet vytvořených míst ve zpracovatelském průmyslu u společností podpořených investičními pobídkami dle sektorů ekonomiky

Sektor	Rok												Celkový součet
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009*	
dřevozpracující	0	0	279	141	0	140	52	85	250	530	251	0	1728
elektronický + elektrotechnický	245	3272	6413	3550	1394	1661	690	932	4061	1025	1068	6482	30793
gumárenský + plastikařský	0	0	631	300	147	0	863	195	1676	1018	1809	41	6680
chemický + farmaceutický	0	0	30	64	153	215	82	447	474	182	1504	16	3167
koksování a zpracování ropy	0	0	0	40	0	0	0	0	0	0	25	0	65
kovozpracující	0	0	0	0	0	0	48	27	441	84	505	0	1105
ostatní	0	226	197	556	0	307	1102	504	1366	446	398	339	5441
papírenský	0	0	0	65	55	68	0	159	183	6	0	0	536
potravinářský	0	0	550	130	120	0	0	75	573	508	449	355	2760
sklářský	0	0	195	99	0	0	0	0	0	0	0	0	294
strojírenský	0	0	256	226	1093	1369	386	1459	3811	1432	1798	338	12168
textilní	340	350	273	30	105	0	0	0	558	179	60	40	1935
výroba doprav. prostředků	1024	642	1410	8008	4562	5774	5166	5357	10295	1981	9165	603	53987
Celkový součet	1609	4490	10234	13209	7629	9534	8389	9240	23688	7391	17032	8214	120659

* do 5. listopadu 2009

Pramen: Zpracováno na základě údajů z Czechinvest <<http://www.czechinvest.org/data/files/3-udulene-investicni-pobidky-investment-incentives-granted-1438-cz.xls>> [cit. 2009-12-11]

Předchozí tabulka zobrazuje počet přislíbených pracovních míst z hlediska sektorů ekonomiky.

Z tabulky je zřejmé, že ve sledovaném období bylo nejvíce nových pracovních míst přislíbeno v sektoru výroby dopravních prostředků, a to skoro polovina všech míst. V tomto sektoru bylo nejvíce přislíbených pracovních míst skoro v každém roce od roku 1998. Druhým nejvýznamnějším sektorem je elektronický a elektrotechnický průmysl.

5.5 Vliv na celkovou zaměstnanost v ČR

Dále jsem srovnal počet nově vytvořených pracovních míst podle ZIP s počtem zaměstnaných v České republice.

Tab. č. 5.5: Počet nově vytvořených pracovních míst pobídnutými PZI v letech 1998 - 2008

Rok	Počet nových míst pobídnutých firem	Počet nových míst kumulativně	Počet zaměstnaných ve zprac. průmyslu	Počet zaměstnaných v ČR	Počet nezaměstnaných v ČR
1998	1 609	1 609	1 340 831	4 865 737	335 728
1999	4 490	6 099	1 307 843	4 764 099	454 109
2000	10 234	16 333	1 281 526	4 731 603	454 512
2001	13 209	29 542	1 310 429	4 727 692	418 266
2002	7 629	37 171	1 318 239	4 764 915	374 150
2003	9 534	46 705	1 294 270	4 733 182	399 147
2004	8 389	55 094	1 274 239	4 706 627	425 877
2005	9 240	64 334	1 296 094	4 764 016	410 154
2006	23 688	88 022	1 361 507	4 828 065	371 293
2007	7 391	95 413	1 405 543	4 921 993	276 334
2008	17 032	112 445	1 432 853	5 002 497	229 832

Prameny: ČSU <<http://www.czso.cz>> [cit. 2009-12-11], CzechInvest <<http://www.czechinvest.cz>> [cit. 2009-12-11] a vlastní doplnění

Počet nově vytvořených pracovních míst pobídnutými společnostmi ve zpracovatelském průmyslu vystoupal kumulativně za období let 1998 až 2008 do

hodnoty přesahující 112 tisíc přímých pracovních míst. Tato nová pracovní místa vytvářejí určitý potenciál pro snížení nezaměstnanosti České republiky. Za předpokladu, že veškerá nová pracovní místa by byla zaplněna z řad nezaměstnaných, je možné vypočítat alternativní nezaměstnanost České republiky a rozdíl mezi skutečnou a alternativní nezaměstnaností, který by byl v případě, že by neexistovaly pobídnuté společnosti.

Tab. č. 5.6: Vliv pobídkových firem na nezaměstnanost v ČR (v %)

Rok	Skutečná míra nezaměstnanosti ČR	Alternativní míra nezaměstnanosti	Rozdíl
1998	6,45	6,49	0,03
1999	8,70	8,82	0,12
2000	8,76	9,08	0,31
2001	8,13	8,70	0,57
2002	7,28	8,00	0,72
2003	7,78	8,69	0,91
2004	8,30	9,37	1,07
2005	7,93	9,17	1,24
2006	7,14	8,83	1,69
2007	5,32	7,15	1,84
2008	4,39	6,54	2,15

Prameny: ČSU

<[http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/t/FE003C64CC/\\$File/ts401a01.xls](http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/t/FE003C64CC/$File/ts401a01.xls)> [cit. 2009-12-11] a vlastní doplnění

Významný vliv na trh práce má, jak jsem se již několikrát zmínil, také vytváření nových nepřímých pracovních míst v důsledku investičních pobídek. Jestliže budeme brát v úvahu odhad, že vznik jednoho přímého pracovního místa vytvoří jedno nepřímé pracovní místo, pak to znamená, že za období let 1998 až 2008 by se mělo vytvořit kumulativně dalších 112 tisíc nepřímých pracovních míst. Rozdíl mezi skutečnou mírou nezaměstnanosti v České republice a její alternativní mírou vyjádřený v předchozí tabulce by se pak násobil dvěma.

5.6 Efektivnost zákona č. 72/2000 Sb.

Vyplatí se ale podpora společností ve zpracovatelském průmyslu nebo je podpora podle ZIP pro stát prodělečná?

Posoudit výhodnost investičních pobídek z hlediska porovnání nákladů investičních pobídek a alternativních nákladů státu na nezaměstnané se pokusím v následujících řádcích na velmi zjednodušeném modelu, i když výsledek může být zavádějící, protože jak je výše popsáno, není to zdaleka jediný efekt pobídnutých investic.

Nalézt konkrétní číslo o tom, kolik stojí stát průměrný nezaměstnaný není lehké. Přesto z propočtů MPSV vyplývá, že náklady veřejných financí na jednoho průměrného nezaměstnaného (nezaměstnaný, který před ztrátou zaměstnání pracoval zhruba za 12 tis. hrubého měsíčně) se pohybují v podmínkách roku 2005 na úrovni 118 300 Kč ročně.

Při vytváření modelu pro porovnání efektivnosti investičních pobídek z hlediska jejich dopadu na ovlivnění nezaměstnanosti jsem vycházel z následujících předpokladů:

- průměrnou výši ročních nákladů na nezaměstnaného z roku 2005 jsem atrahoval na celé období let 1998 – 2009, po které jsou v ČR poskytovány investiční pobídky,
- výše alternativních nákladů na nezaměstnané v jednotlivých letech jsou sumace za roky od roku investice až do roku 2009 (například pro investice za rok 1998 jsem vynásobil náklady veřejných financí na jednoho nezaměstnaného 12-ti lety),
- počítal jsem s tím, že podpořené společnosti využijí maximální možnou výši veřejné podpory
- započítal jsem i podporu pro investory, kteří se nezavázali k vytvoření nových pracovních míst

Tab. č. 5.7: Porovnání maximální výše možné veřejné podpory s kumulativními náklady státu za potenciálně nezaměstnané (v miliónech Kč)

Rok	Maximální výše veřejné podpory	Alternativní náklady na nezaměstnané
1998	3 018	2 284
1999	8 468	5 843
2000	14 692	12 107
2001	20 627	14 064
2002	15 355	7 220
2003	10 232	7 895
2004	15 478	5 955
2005	15 831	5 465
2006	44 086	11 209
2007	10 404	2 623
2008	22 899	4 030
2009	4 225	972
Celkem	185 316	79 666

Prameny: vlastní propoččet na základě dat z CzechInvestu a MPSV

Z tabulky vyplývá, že maximální výše investičních pobídek od roku 1998 dosahuje celkem přes 185 mld. Kč. Pokud by všichni zaměstnanci podpořených společností byli po celou dobu nezaměstnaní, stáli by stát na nákladech veřejných financí necelých 80 mld. Kč. Pokud připustíme výše zmíněný multiplikační efekt a přičteme i zaměstnané v dodavatelských společnostech, dostaneme alternativní náklady veřejných financí 160 mld. Kč.

Tedy i v případě, že bych bral jako jediný efekt podpořených společností vytvoření nových pracovních míst, mohu konstatovat, že náklady státu nejsou v příkrém rozporu s tím, kolik by stát stáli potencionálně nezaměstnaní bez existence těchto firem.³³

Nicméně pokud se na problém podívám z hlediska toho, kolik stojí vytvoření jednoho pracovního místa v těchto společnostech, dojdou v podstatně pesimističtějšímu výsledku. Vytvoření jednoho pracovního místa vyjde v průměru na 1,5 mil. Kč. Při výše uvedených ročních nákladech na nezaměstnaného tak dojdou k výsledku, že aby se z tohoto pohledu pobídka státu vyplatila, musela by společnost zaměstnávat příslibený

³³ Tento model je konzervativní, což vyplývá z jeho předpokladů. Také musíme mít na paměti, že účel investičních pobídek není jen ve vytváření pracovních míst.

počet zaměstnanců zhruba 12,5 roku. S multiplifikátorem pak přes 6 let. Nicméně většina společností, které byly pobídnuty před více než 6-ti lety v ČR stále zůstává.

Závěr

Příliv přímých zahraničních investic znamenal pro Českou republiku bezesporu výraznou podporu po dobu její transformace na tržní hospodářství. Se vstupem zahraničních investorů přichází celá řada pozitivních efektů. Jejich investice nahradily nedostatečné domácí úspory a přispěly tak ke kapitalizaci ekonomiky. Zahraniční společnosti přetvořily vlastnickou strukturu strategicky významných podniků, změnily organizační uspořádání, zavedly nové metody řízení a přispěly k celkové stabilizaci a zkvalitnění podnikatelské sféry. Přímé zahraniční investice se také výrazně zasloužily o modernizaci výrobní základny, transfer nových technologií a manažerských dovedností.

Díky tzv. multiplikačnímu efektu přímých zahraničních investic (crowding-in efektu) došlo také, prostřednictvím zapojení domácích firem do výrobního procesu zahraničních společností, k nárůstu produkce a vytvoření dodatečných pracovních míst přímých i nepřímých. Jedná se většinou o produkci s vyšší přidanou hodnotou, která je schopna konkurovat zahraničním výrobkům a tak se i významně podílí na exportu dané země.

V ČR také došlo ke vstupu zahraničních společností do největších finančních institucí. To mělo za následek přístup k nejnovějším finančním produktům, poskytování potřebného kapitálu domácím firmám a celkovou stabilizaci bankovního sektoru. Investice ze zahraničí jsou většinou určeny do různých segmentů trhu a přispívají tak k diverzifikaci výrobní základny a tím k větší odolnosti a stabilitě celé ekonomiky (i když v ČR je hlavním segmentem, do kterého vstupují PZI, automobilové odvětví). Nesporný je i vliv PZI na pracovní sílu hostitelské země. Nové technologie vyžadují nové znalosti a vytvářejí tlak na zvyšování kvalifikace lidského kapitálu. Spojení moderních technologií a takto vybavené pracovní síly vede ke zvýšené produktivitě práce. Zahraniční investoři v řadě případů přispívají ke zlepšování životního prostředí, infrastruktury a celkového institucionálního zázemí.

Přímé zahraniční investice pochopitelně nepřinášejí jen výhody. Jejich vliv bývá často nejednoznačný a v některých případech i čistě negativní. Takovým případem je vznik duální ekonomiky. Tento jev provází všechny tranzitivní ekonomiky a spočívá

v jejich rozdělení na prosperující podniky s účastí zahraničního kapitálu a na krachující podkapitalizované domácí firmy. Budoucím ohrožením vnější rovnováhy České republiky, se kterým se lze již nyní setkat, je repatriace zisků z přímých zahraničních investic. Dalším negativním dopadem PZI na vnější rovnováhu země je vysoká importní náročnost zahraničních investic. I přes vzrůstající podíl zahraničních společností na exportu nedochází k dostatečnému snižování schodku obchodní bilance, právě díky vysokému podílu importů na produkci těchto firem.

Přímé zahraniční investice jsou v krátkém období a v situaci, v jaké se nachází Česká republika, nepostradatelným a nenahraditelným faktorem úspěšného rozvoje a integrace země mezi vyspělé ekonomiky a „stojí za to“, aby je Česká republika stimulovala. Sporný je však jejich účinek v dlouhodobém horizontu. Proto je pro PZI důležité hlavně kvalita (vhodná struktura), nikoli kvantita. Názory typu: „Čím více, tím lépe“, zde nejsou na místě.

System investičních pobídek pro zpracovatelský průmysl byl vytvořen jako reakce na vývoj v okolních státech, kde byl zaveden již dříve s jasnou snahou, aby se Česká republika stala konkurenceschopná pro zahraniční investory. Ve svém důsledku tato situace znamená, že když takovýto systém je zaveden ve všech státech, tak investiční pobídky nepředstavují výhodu při přilákání investorů a investoři si vybírají zemi podle jiných kritérií. Pobídky tak znamenají určitý standart, bez kterého by zahraniční investor nebyl ochoten o dané zemi ani uvažovat.

Možná by bylo namístě se zabývat i otázkou proč když je Česká republika a všechny okolní země členem Evropské unie, není otázka investičních pobídek pro zpracovatelský průmysl řešena na celoevropské úrovni a není vytvářena jasná iniciativa k redukci investičních pobídek v rámci celé EU.

Investiční pobídky podle zákona 72/2000 Sb. způsobují, že vedle sebe fungují subjekty, pro které platí různá pravidla. Stát zde určuje, která odvětví jsou perspektivní a těm uděluje zvýhodnění. Česká republika se rozhodla postavit blahobyt na zpracovatelském průmyslu a zaměstnávání občanů v montážních závodech. To bylo opodstatněné v době přijetí tohoto zákona, ale nyní je podle mého názoru opodstatněnost tohoto zákona v jeho dosavadní podobě značně menší.

Vládní autority proto musí korigovat podmínky pro pobídnuté společnosti, možná i změnit priority na jiný segment hospodářství než je zpracovatelský průmysl, a

tím ovlivňovat vhodnou strukturu přílivu přímých zahraničních investic, aby byl maximálně využit potenciál, který napomáhá ekonomickému růstu.

Další nebezpečí přímých zahraničních investic tkví paradoxně v jejich dosavadním ekonomickém přínosu. Vlády zemí, do nichž proudí pravidelně velký objem PZI, jako je v posledních letech Česká republika, mohou nabýt dojmu neomezeného trvání tohoto jevu. Tento předpoklad zahrnou do svých makroekonomických strategií a ve chvíli nevyhnutelného poklesu přílivu PZI a zvýšení míry repatriace zisků se dostanou do velkých potíží zejména s krytím běžného účtu platební bilance.

Fenomén přímých zahraničních investic a hlavně státní podpora přímých investic ve zpracovatelském průmyslu má své výhody i nevýhody, které vlivem složitosti celé problematiky nelze chápat odděleně a spoléhat se tak na samospasitelnost právní úpravy v ČR, nýbrž PZI a pobídky hodnotit s ohledem na všechny ostatní aspekty – nejen – ekonomického rozvoje v ČR, ale i v EU.

Seznam tabulek a obrázků

Tabulky:

Tab. č. 1.1: Členění platební bilance

Tab. č. 1.2: Porovnání některých očekávání a zkušeností zahraničních investorů v ČR (dle odpovědí od 23 respondentů) 1 – velmi slabé, 10 - vynikající

Tab. č. 2.1: Příliv přímých zahraničních investic v ČR v letech 1993 – 2008 (v milionech)

Tab. č. 2.2: Procentní vyjádření podílu vybraných zemí na přílivu a odlivu PZI v ČR za jednotlivé roky 1993 – 2008

Tab. č. 2.3: Vývoj některých makroekonomických ukazatelů ČR v letech 1995 – 2000

Tab. č. 3.1: Kritéria udělování a výše hmotné podpory na tvorbu pracovních míst a hmotné podpory na rekvalifikaci pracovníků

Tab. č. 3.2: Minimální výše investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku investora

Tab. č. 3.3: Přípustná míra veřejné podpory v jednotlivých regionech ČR

Tab. č. 5.1: Předpokládaný počet vytvořených míst ve zpracovatelském průmyslu u společností podpořených investičními pobídkami dle krajů umístění investice

Tab. č. 5.2: Míra nezaměstnanosti v ČR dle krajů

Tab. č. 5.3: Předpokládaný počet vytvořených míst ve zpracovatelském průmyslu u společností podpořených investičními pobídkami dle země původu žadatele

Tab. č. 5.4: Předpokládaný počet vytvořených míst ve zpracovatelském průmyslu u společností podpořených investičními pobídkami dle sektorů ekonomiky

Tab. č. 5.5: Počet nově vytvořených pracovních míst pobídnutými PZI v letech 1998 - 2008

Tab. č. 5.6: Vliv pobídkových firem na nezaměstnanost v ČR (v %)

Tab. č. 5.7: Porovnání maximální výše možné veřejné podpory s kumulativními náklady státu za potenciálně nezaměstnané (v miliónech Kč)

Obrázky:

Obr. č. 2.1: Příliv přímých zahraničních investic v ČR v letech 1993 - 2008 v miliardách Kč

Obr. č. 2.2: Rozdělení PZI v ČR podle odvětvové struktury v letech 1993 - 2008 v miliardách Kč

Obr. č. 3.1: Hmotná podpora na pracovní místa a na rekvalifikaci dle regionů (platnost od 1. července 2009 do 31. prosince 2009)

Obr. č. 3.2: Minimální výše investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku investora (platnost od 1. července 2009 do 31. prosince 2009)

Obr. č. 3.3: Přípustná míra veřejné podpory v jednotlivých regionech ČR

Seznam použité literatury

Publikace:

Benáček, V. Přímé zahraniční investice v České republice. Politická ekonomie, 2000, ISSN 0032-3233

Cihelková, E., Křížková, J., Kunešová, H., Martinčík, D. Světová ekonomika. Nové jezy a perspektivy, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-311-6

Holman, R. Makroekonomie: středně pokročilý kurz, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-764-2

Mankiw, N. G. Zásady Ekonomie, 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2000, ISBN 80-7169-891-1

Mišun, J., Tomšík, V. Přímé zahraniční investice ve střední Evropě: Vytěsňují nebo vtahují domácí investice? Politická ekonomie, 2002, ISSN 0032-3233

Paciorek, H. J. Role státu a přímých zahraničních investic v industrializaci Irska: lekce pro ČR. Současná Evropa a Česká republika, 1998, ISSN 1211-4073

Samuelson P. A., Nordhaus, W. A. Ekonomie. 1. vydání. Praha: Svoboda, 1992, ISBN 80-205-0192-4

Šindel, J. Vliv přímých zahraničních investic na obchodní bilanci ČR. Acta Oeconomica Pragensia, 2002, ISSN 0572-3043

Zamazalová, M. Úloha přímých zahraničních investic v procesu přibližování k EU. Acta Oeconomica Pragensia, 2000, ISSN 0572-3043

Dvořáček, J. Společné a nadnárodní podniky, Praha: Oeconomica, 2006, ISBN 80-45-1029-4

Kincl, M. Investiční pobídky jako forma veřejné podpory. Praha: Linde, 2003, ISBN 80-86131-48-3

Srholec, M. Přímé zahraniční investice v České republice, Praha: Linde, 2004, ISBN 80-86131-52-1

Zákony a vládní usnesení:

Zákon č. 219/1995 Sb. Devizový zákon ve znění příslušných novel

Zákon č. 215/2004 Sb. O úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje ve znění novely č. 109/2009 Sb.

Zákon č. 72/2000 Sb. O investičních pobídkách ve znění zákona č. 453/2001 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 19/2004 Sb., č. 436/2004 Sb., č. 62/2005 Sb., č. 443/2005 Sb. a č. 159/2007 Sb.

Zákon č. 586/1992 Sb. O daních z příjmů ve znění příslušných novel

Zákon č. 435/2004 Sb. O zaměstnanosti ve znění příslušných novel

Vládní usnesení č. 298/1998, č. 398/1998, č. 844/1998, č. 544/1999, č. 964/1999, č. 346/2000, č. 447/2000, č. 234/2001, č. 381/2001, č. 708/2001, č. 204/2002, č. 331/2002, č. 469/2003, č. 1238/2003, č. 310/2004, č. 515/2004, č. 566/2004, č. 578/2004, č. 719/2004, č. 790/2004, č. 1034/2004, č. 515/2004, č. 295/2005, č. 850/2005

Nářízení vlády č. 106/2000 Sb., č. 108/2000 Sb., č. 125/2001 Sb., č. 185/2002 Sb., 250/2004 Sb., 515/2004 Sb., 242/2005 Sb.

Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č.250/2004 a č. 242/2005

Internetové zdroje:

CzechInvest [online]. [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW:

<<http://www.czechinvest.cz>>

CzechTrade [online]. [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW:

<<http://www.czechtrade.cz>>

Česká národní banka (ČNB) [online]. [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW:

<<http://www.cnb.cz>>

Český statistický úřad [online]. [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW:

<<http://www.czso.cz>>

Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW:

<http://www.mpo.cz>

- Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.mpsv.cz>>
- Královéhradecký kraj [online]. [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.kr-kralovehradecky.cz/>>
- Kalínská E. Přímé zahraniční investice a jejich úloha v regionu střední a východní Evropy [online]. Praha: Institut integrace České republiky do evropské a světové ekonomiky při Fakultě mezinárodních vztahů VŠE (IČRE), 2001 [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://nb.vse.cz/icre/wp/2001/wp-2001-0054.pdf>>
- Lewis, P. Zahraniční investoři v ČR. BBC [online]. 2001 [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.bbc.co.uk/czech/lupacr/150.shtml#top>>
- Mišun, J., Srholec, M., Tomšík, V. Přímé zahraniční investice v ČR, Polsku a Maďarsku [online]. Praha: Newton Holding, a. s., oddělení analýz, 2000 [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/0010_Prime_zahranicni_investice.pdf>
- Mišun, J., Srholec, M., Tomšík, V. Různé pohledy na přímé zahraniční investice [online]. Praha: Newton Holding, a. s., oddělení analýz, 2001a [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/0104_Ruzne_pohledy_na_prime_zahranicni_investice.pdf>
- Mišun, J., Srholec, M., Tomšík, V. Přímé zahraniční investice a udržitelnost vnější rovnováhy České republiky [online]. Praha: Newton Holding, a. s., oddělení analýz, 2001b [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/0107_PZI_a_vn_j__rovno_v_ha__R.pdf>
- Mišun, J., Srholec, M., Tomšík, V. Reinvestované zisk nabývá na důležitosti. Měli by investoři reagovat na deficit běžného účtu? [online]. Praha: Newton Holding, a. s., oddělení analýz, 2002 [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/bce22632e62a72281fbec41fbda6431f.pdf>>

Mišun, J., Srholec, M., Tomšík, V. Investiční pobídky a jejich efektivnost – výzvy a pasti hospodářské politiky vůči přímým zahraničním investicím [online]. Praha: Newton Holding, a. s., oddělení analýz, 2003a [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/0f361c505e45b73681260e6809016999.pdf>>

Mišun, J., Srholec, M., Tomšík, V. Investiční pobídky v České republice [online]. Praha: Newton Holding, a. s., oddělení analýz, 2003b [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/2065ad3cf9eacfac94c367f711a3aebb.pdf>>

Plojhar, M., Srholec, M., Tomšík, V. Podniky pod zahraniční kontrolou [online]. Praha: Newton Holding, a. s., oddělení analýz, 2003a [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/17244875306e358a6a80a589f6cd0551.pdf>>

Plojhar, M., Srholec, M., Tomšík, V. Příliv přímých zahraničních investic do zemí střední a východní Evropy: Vývoj proti globálním trendům? [online]. Praha: Newton Holding, a. s., oddělení analýz, 2003b [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/6ea96a7e13631ec1bfb5843e7eaeab64.pdf>>

Plojhar, M., Srholec, M., Tomšík, V. Přímé zahraniční investice a měnové krize [online]. Praha: Newton Holding, a. s., oddělení analýz, 2003c [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/4712b06398eb469dbd07eda85f0fcf1.pdf>>

Plojhar, M., Srholec, M., Tomšík, V. Strategie a vazby nadnárodních společností [online]. Praha: Newton Holding, a. s., oddělení analýz, 2003d [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/69dafb04b18e220b793e12e4312f6cd3.pdf>>

Plojhar, M., Srholec, M., Tomšík, V. Efekty přímých zahraničních investic na platební bilanci [online]. Praha: Newton Holding, a. s., oddělení analýz, 2003e [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW:

<<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/14377f4be27be9e5d86b0f00797708e2.pdf>>

Sereghyová, J. Vybrané makroekonomické a mikroekonomické aspekty přímých zahraničních investic realizovaných ve zpracovatelském průmyslu středoevropských transformačních zemí [online]. Praha: IČRE, 2001a [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://nb.vse.cz/icre/wp/2001/wp-2001-0032.pdf>>

Sereghyová, J. Zkušenosti Irska s využitím přímých zahraničních investic při restrukturalizaci ekonomiky [online]. Praha: IČRE, 2001b [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://nb.vse.cz/icre/wp/2001/wp-2001-0036.pdf>>

Sereghyová, J. Méně známé stereotypy chování zahraničních investorů v transformačních zemích, komparace výkonnosti jejich podniků s výkonností domácích podniků a vybrané koncepční otázky zahraničně-investiční politiky ČR [online]. Praha: IČRE, 2001c [citované 2009-12-11]. Dostupné na WWW: <<http://nb.vse.cz/icre/wp/2001/wp-2001-0044.pdf>>

Seznam příloh:

Příloha č. 1:

Vývoj finančního účtu platební bilance ČR v letech 1993 – 2008 v miliardách Kč

Příloha č. 2:

Příliv PZI do ČR podle sektorů v letech 1993 – 2008 v miliardách Kč

Příloha č. 3:

Udělené investiční pobídky od dubna 1998 do srpna 2009

Příloha č. 1: Vývoj finančního účtu platební bilance ČR v letech 1993 - 2008
(zaokrouhлено v miliardách Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Přímé investice	16	22	67	35	40	116	216	191	208	271	54	102	280	90	179	150
v zahraničí	-3	-3	-1	-4	-1	-4	-3	-2	-6	-7	-6	-26	0	-33	-33	-32
zákl. kap. a reinv. zisk	-3	-3	-1	-4	-1	-3	-3	-1	-6	-5	-3	-20	-4	-34	-26	-30
ostatní kapitál						-2	-1	0	0	-1	-3	-6	5	1	-6	-2
zahraniční v tuzemsku	19	25	68	39	41	120	219	192	215	278	59	128	279	123	212	183
zákl. kap. a reinv. zisk	19	25	68	39	41	88	193	172	186	270	59	121	262	130	192	176
ostatní kapitál						32	26	21	29	8	0	6	17	-6	20	7
Portfoliové investice	47	25	36	20	34	35	-48	-68	35	-47	-36	53	-81	-27	-57	-9
Aktiva	-7	-1	-9	-1	-6	-1	-66	-87	4	-76	-84	-70	-82	-68	-99	-4
maj. cenné papíry	-7	-1	-9	-1	0	4	-49	-44	9	-8	6	-36	-35	-44	-66	-11
dluhové cenné papíry					-6	-5	-17	-42	-5	-68	-90	-34	-47	-25	-33	7
Pasíva	53	26	45	21	40	35	17	18	30	29	48	123	1	42	41	-5
maj. cenné papíry	33	14	33	16	14	35	4	24	23	-9	30	20	-36	6	-6	-21
dluhové cenné papíry	21	12	12	5	27	0	13	-5	7	38	18	104	37	36	47	17
Finanční deriváty								-1	-3	-4	4	-3	-3	-6	1	-14
Aktiva								-5	-9	-15	7	-16	-3	-11	-16	36
Pasíva								3	6	11	-3	12	0	5	17	-50
Ostatní investice	25	51	115	59	-41	-56	-61	27	-67	128	135	26	-41	35	3	24
Aktiva	-84	-70	-66	-65	-143	-47	-91	36	-46	133	67	-31	-114	-31	-142	-84
Dlouhodobá	13	12	1	-11	-11	-24	-24	21	1	29	1	20	-16	-6	-46	-68
ČNB												0	0		0	
Obchodní banky	-1	0	-3	-14	-12	-27	-26	14	-4	5	-1	1	-25	-11	-45	-69
Vláda	8	8	3	1	1	1	1	3	7	25	6	23	14	5	-1	0
ostatní sektory	6	4	1	2	0	2	1	4	-1	-2	-4	-3	-6	0	0	1
Krátkodobá	-97	-82	-67	-54	-132	-22	-67	15	-47	104	66	-51	-98	-25	-96	-17
Obchodní banky	2	-4	-2	-49	-122	-22	-64	22	-46	122	45	-34	-87	25	-88	28
Vláda	-97	-76	-60						0	-2	2	0	0			
ostatní sektory	-2	-1	-5	-5	-10	-1	-4	-7	-2	-16	19	-17	-11	-50	-8	-44
Pasíva	109	120	181	124	102	-9	30	-9	-21	-5	68	56	74	66	145	108
Dlouhodobá	10	20	88	95	24	-40	-1	-26	-4	3	26	37	49	69	30	35
ČNB	1	-32	1		0	0	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obchodní banky	-2	11	60	47	-15	-14	-7	-32	-7	-8	-5	-1	0	13	29	18
Vláda	-3	-5	-12	-7	-12	-12	-6	-2	-5	-2	10	10	21	10	3	8
ostatní sektory	14	46	39	56	51	-13	14	7	8	12	21	28	28	46	-1	9
Krátkodobá	99	101	93	29	78	30	32	17	-17	-8	42	20	25	-2	115	73
ČNB	2	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	-4	-1	0
Obchodní banky	2	14	28	31	67	24	37	-4	-36	-4	38	-15	15	2	89	55
Vláda	92	87	56	-1	0	0	0									
ostatní sektory	3	2	9	-1	11	6	-5	21	19	-4	4	34	5	0	26	18
Finanční účet celkem	88	97	218	114	34	94	107	148	173	348	157	177	155	92	126	151

Pramen: ČNB

<http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/platebni_bilance/BOP_CS.XLS> [cit. 2009-12-11]

Příloha č. 2: Příliv PZI do ČR podle sektorů v letech 1993–2008
(v miliardách Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Odvětví bez zprac. průmyslu																
Zemědělství, lesnictví a rybolov	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	1	0	0
Dobývání nerostů	0	1	1	0	0	1	9	3	1	1	1	3	-4	-2	-12	1
Elektřina, plyn, voda	1	3	1	4	12	8	12	8	10	13	7	7	10	-1	-5	9
Stavebnictví	2	3	2	3	1	2	1	4	3	6	4	0	2	3	1	0
Obchod, pohostinství a ubytování	1	1	4	8	4	27	51	21	27	8	18	19	9	29	26	23
Doprava a telekomunikace	0	0	36	5	0	11	7	10	31	144	-82	7	138	-3	16	6
Peněžnictví a pojišťovnictví	4	4	2	1	9	18	52	36	60	48	25	20	54	14	47	45
Nemovitosti a služby pro podniky	0	0	0	0	1	11	15	29	17	12	12	42	52	33	57	32
Školství	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdravotní a sociální činnosti	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Ostatní služby	0	0	0	0	0	1	4	2	0	12	-1	-1	-5	10	5	5
Celkem odvětví bez zprac. prům.	8	12	45	21	28	79	149	113	152	245	-15	102	257	85	134	122
Zpracovatelský průmysl																
Výroba potravin, nápojů a tabáku	7	2	3	2	3	4	12	7	9	3	3	0	3	4	7	9
Textil, oděvy, výroba koženého zboží	0	0	0	1	0	3	2	3	4	-1	0	0	-1	1	2	1
Dřevařský a papírenský průmysl	0	0	0	2	3	3	7	2	6	2	1	7	4	2	1	3
Rafinace ropy, chemické výrobky	1	1	2	9	2	2	14	12	4	8	2	7	8	13	8	20
Ostatní nekovové minerální výrobky	1	2	5	2	1	6	11	4	6	2	2	0	5	-6	11	7
Kovy, kovové výrobky	0	0	0	0	3	10	6	10	3	7	19	13	2	7	16	3
Stroje, přístroje a zařízení	2	8	12	2	1	11	16	41	31	11	47	-1	0	17	32	17
Zpracování druhotných surovin	0	0	0	0	1	3	2	1	0	1	0	0	0	1	2	0
Celkem za zprac. průmysl	11	13	23	17	13	41	69	79	63	33	74	26	22	38	78	61
Celkem	19	25	68	39	41	120	219	192	215	278	59	128	279	123	212	183

Pramen: zpracováno na základě dat z ČNB

<http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/pzi/download/pzi_rada.xls> [cit. 2009-12-11]

Příloha č. 3: Udělené investiční pobídky od dubna 1998 do srpna 2009

	Společnost	Zkratka země původu	Sektor	Investice mil. USD	Nová prac. místa	Získané investiční pobídky					Rok
						Daně	Prac. místa	Rekv. alifika ce	Poze mky	Infras truktu ra	
						(T)	(J)	(R)	(L)	(I)	
1	Hayes Lemmerz Alukola, s.r.o.	Itálie	automobilový	26	227	T	J	R			1998
2	AEG components s.r.o.	Německo	elektro	25	245	T		R			1998
3	Showa Aluminium Czech, s.r.o.	Japonsko	automobilový	26	197	T	J	R			1998
4	Toray Textiles Central Europe	Japonsko	textilní	48	340	T	J	R			1998
5	ŠKODA AUTO a.s.	Německo	automobilový	552	600	T		R			1998
6	PEGAS – DS a.s.	ČR	textilní	22	40	T	J	R			1999
7	HELLA AUTOTECHNIK NOVA	Německo	automobilový	35	110	T	J	R			1999
8	AVX Czech Republic s.r.o.	Velká Británie	elektro	54	1 100			R			1999
9	VERTEX FABRICS, s.r.o.	Německo	ostatní	27	105	T	J	R			1999
10	EGRES a.s.	Itálie	ostatní	16	100	T	J	R			1999
11	Lucas Varity s.r.o.	Francie	automobilový	43	265	T	J	R			1999
12	Flextronics International s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
13	Celestica Ráječko, s.r.o.	Kanada	elektro	59	812	T	J	R			1999
14	Celestica Kladno, s.r.o.	Francie	elektro	10	700	T	J	R	L		1999
15	SCHOELLER LITVÍNOV k.s.	Německo	textilní	43	310						1999
16	Barco Manufacturing s.r.o.	Nizozemí	elektro	14	150	T	J	R			1999
17	GZ Recordable s.r.o.	USA	ostatní	14	21	T		R			1999
18	Continental výroba pneumatik	Německo	automobilový	99	100	T					1999
19	SAINT GOBAIN ORSILA s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
20	AUTOPAL s.r.o.	USA	automobilový	66	167	T	J	R			1999
21	EPCOS s.r.o.	Německo	elektro	43	510	T					1999
22	AKUMA, a.s.	Lucembursko	automobilový	23	460	T		R			2000
23	Invensys Appliance Controls	Lucembursko	elektro	17	323	T	J	R			2000
24	MITAS a.s.	ČR	automobilový	58	500	T					2000
25	Glaverbel Czech a.s.	Belgie	sklářský	56	20	T	J	R			2000
26	Panasonic AVC Networks	Japonsko	elektro	73	1 440	T		R			2000
27	LG. Philips Displays CR	Nizozemí	elektro	202	3 250		J	R	L	I	2000
28	Tyco Electronic Czech s.r.o.	Lucembursko	elektro	35	1 200	T	J				2000
29	Parker Hannifin Industrial	Německo	automobilový	10	300	T	J	R			2000
30	Kostelecké uzeniny a.s.	ČR	potravinářský	11	550	T		R			2000
31	AUTOBATERIE, spol. s r.o.	Německo	automobilový	18	150	T		R			2000
32	CONTA, s.r.o.	Itálie	ostatní	43	197	T	J	R		I	2000
33	VISCOFAN CZ s.r.o.	Španělsko	guma + plasty	11	116	T					2000
34	Rodenstock ČR s.r.o.	Německo	chemie + farmacie	12	30	T					2000
35	KRONOSPAN CR	Kypr	dřevozpracující	41	12	T					2000
36	OTIS Escalators s.r.o.	Německo	strojírenský	11	156	T	J	R			2000
37	Saar Gummi Czech s.r.o.	Německo	guma + plasty	22	515	T					2000
38	Pittsburgh Corning CR	Belgie	sklářský	22	175	T	J	R	L		2000
39	Precision Castparts CZ	USA	strojírenský	19	100	T					2000
40	ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s.	ČR	ropný	191	0	T					2000
41	Nová Mosilana, a.s.	Itálie	textilní	11	273	T					2000
42	DANZER BOHEMIA	Německo	dřevozpracující	19	267	T					2000
43	Danone a.s.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
44	Infineon Technologies	Nizozemí	elektro	14	200	T					2000
45	TRUSTFIN - VANGUARD	USA	strojírenský	17	192	T	J				2001
46	Dura Automotive CZ, s.r.o.	Německo	automobilový	18	200	T					2001
47	DAIHO (CZECH) s.r.o.	Japonsko	guma + plasty	17	300	T					2001
48	Aisan Bitron Czech s.r.o.	Japonsko	automobilový	19	170	T	J	R			2001
49	RAKO a.s.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
50	FOXCONN CZ s.r.o.	Nizozemí	elektro	79	1 930	T					2001
51	Karlovarské minerální vody	Nizozemí	potravinářský	10	130	T					2001
52	LOGIT, s.r.o.	Lucembursko	textilní	6	30	T	J	R			2001
53	Siemens Autom. systémy	Německo	automobilový	36	432	T	J	R			2001
54	PROWELL s.r.o.	Německo	papírenský	21	65	T					2001
55	ONTEX CZ, s.r.o.	Belgie	ostatní	15	123	T					2001
56	ESAB VAMBERK, s.r.o.	Nizozemí	strojírenský	12	34	T					2001
57	AGC Automotive Czech	ČR	sklářský	33	88	T	J				2001

58	Panasonic Systems	Japonsko	elektro	235	1 182	T				2001
59	Continental Teves CR	Německo	automobilový	61	670	T				2001
60	Lovochemie, a.s.	ČR	chemie + farmacie	35	0	T				2001
61	KARSIT s.r.o.	ČR	automobilový	12	310	T				2001
62	CHEMOPETROL, a.s.	ČR	ropný	219	40	T		R		2001
63	Bekaert Petrovice, s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.								
64	Collins & Aikman Automotive	Belgie	automobilový	6	150	T	J	R		2001
65	KOSTAL CR, spol s r.o.	Německo	automobilový	25	886	T				2001
66	VELVETA a.s.	ČR	textilní	10	0	T				2001
67	VALEO VÝMĚNÍKY TEPLA	Francie	automobilový	20	397	T				2001
68	Magnesium Elektron Recycling	Velká Británie	chemie + farmacie	11	64	T	J	R	I	2001
69	FUJIKOKI CZECH s.r.o.	Japonsko	automobilový	10	110	T	J	R		2001
70	METAL Ústí n. L., a.s.	Německo	automobilový	17	75	T				2001
71	Timken Česká Republika s.r.o.	Nizozemí	automobilový	19	350	T	J	R		2001
72	TG Safety Systems Czech	Japonsko	automobilový	14	100	T	J	R	I	2001
73	SETUZA a.s.	ČR	potravinářský	10	0	T				2001
74	OSRAM Bruntál spol. s r.o.	Německo	elektro	23	438	T	J	R		2001
75	CEBALSOL s.r.o.	Německo	ostatní	36	150	T	J	R	I	2001
76	METAL PROGRES Strakonice	Francie	automobilový	51	402	T				2001
77	Aluczech s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.								
78	Holzwerke WIMMER s.r.o.	Německo	dřevozpracující	39	82	T				2001
79	BOSCH DIESEL s.r.o.	Německo	automobilový	237	1 485	T				2001
80	VALEO AUTOKLIMATIZACE	Francie	automobilový	51	877	T				2001
81	INDET SAFETY SYSTEMS	Japonsko	automobilový	13	50	T	J	R		2001
82	SENIOR, spol. s r.o.	Švýcarsko	automobilový	9	200	T	J	R		2001
83	Federal-Mogul Friction Products	Velká Británie	automobilový	16	195	T		R		2001
84	Schwan Cosmetics CR, s.r.o.	Německo	ostatní	15	200	T			I	2001
85	VITRABLOK, a.s.	Itálie	sklářský	5	11	T	J	R		2001
86	Dura Automotive Systems CZ	Německo	automobilový	14	294	T	J	R		2001
87	JUTA a.s.	ČR	ostatní	22	83	T				2001
88	PLOMA, a.s.	ČR	dřevozpracující	9	59	T	J			2001
89	Mitsubishi Electric Automotive	Japonsko	automobilový	36	235	T	J	R		2001
90	MEYSTER CZ, s.r.o.	Itálie	automobilový	10	80	T				2001
91	KOITO CZECH s.r.o.	Japonsko	automobilový	70	340	T	J	R	I	2001
92	Jihlavské sklárny BOHEMIA	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.								
93	Nemak Europe s.r.o.	Mexiko	automobilový	317	1 361	T	J	R		2002
94	SAI Automotive Bohemia s.r.o.	Německo	automobilový	20	110	T				2002
95	ROHDE & SCHWARZ	Německo	elektro	16	260	T				2002
96	Saint – Gobain Vertex, a.s.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.								
97	RUBENA a.s.	ČR	guma + plasty	16	46	T				2002
98	MUBEÁ - HZP s.r.o.	Švýcarsko	automobilový	10	55	T	J	R		2002
99	UNILEVER ČR, spol. s r.o.	Nizozemí	potravinářský	14	30	T				2002
100	MAFRA, a.s.	Německo	papírenský	160	55	T	J	R		2002
101	PULS investiční s.r.o.	Německo	elektro	14	500	T	J	R		2002
102	Mölnlycke Health Care Klinipro	Švédsko	chemie + farmacie	11	150	T	J	R	I	2002
103	VEBA, textilní závody a.s.	ČR	textilní	11	0	T				2002
104	F.X.MEILLER Slaný s.r.o.	ČR	automobilový	10	80	T	J	R		2002
105	EPCOS s.r.o.	Německo	elektro	11	634	T		R	I	2002
106	SANDVIK CHOMUTOV	Švédsko	strojírenský	9	50	T	J	R		2002
107	Automotive Lighting s.r.o.	Rakousko	automobilový	24	0	T				2002
108	KAUČUK, a.s.	ČR	chemie + farmacie	32	0	T				2002
109	RECTICEL Interiors CZ s.r.o.	Nizozemí	automobilový	10	35	T				2002
110	INVOS, spol. s r.o.	Kanada	guma + plasty	13	67		J	R		2002
111	El.Powersteering Components	Japonsko	automobilový	14	120	T	J	R		2002
112	Kimberly - Clark, s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.								
113	Rieter CZ a.s.	Švýcarsko	automobilový	28	380	T				2002
114	AIR PRODUCTS spol. s r.o.	USA	chemie + farmacie	24	3	T				2002
115	PEGAS - NT a.s.	ČR	textilní	32	45	T	J			2002
116	DENSO MANUFACTURING	Japonsko	automobilový	255	936	T				2002
117	Wiegél CZ žárové zinkování	Německo	strojírenský	11	160	T				2002
118	Visteon-Nichirin-Czech, s.r.o.	USA	guma + plasty	5	34	T	J	R		2002
119	TRCZ s.r.o.	Japonsko	automobilový	43	270	T	J	R		2002
120	Schwarz Müller s.r.o.	Rakousko	automobilový	10	70	T				2002
121	RONAL CR s.r.o.	Lucembursko	automobilový	50	550	T				2002
122	LINDE TECHNOPLYN a.s.	Německo	chemie + farmacie	13	0	T				2002

123	IRCR Manufacturing s.r.o.	Nizozemí	automobilový	42	578	T	J	R			2002
124	Nejdecká česárna vlny, a.s.	Velká Británie	textilní	16	60	T					2002
125	SKV s.r.o.	Německo	strojírenský	19	800	T					2002
126	HK Konstrukce s.r.o.	Nizozemí	strojírenský	7	60	T	J	R			2002
127	"HP – Pelzer k.s."	Německo	automobilový	7	17	T	J				2002
128	TOS VARNSDORF a.s.	ČR	strojírenský	10	23	T					2002
129	WALMARK, a.s.	ČR	potravinářský	8	90		J	R			2002
130	ARROW International CR	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
131	DONALDSON CR	Nizozemí	ostatní	7	150	T	J	R			2003
132	Zexel Valeo Compressor	Japonsko	automobilový	53	475	T					2003
133	VDO Česká Republika, s.r.o.	Německo	automobilový	179	1 900	T					2003
134	Trafil Czech, s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
135	Takada Industries CR	Japonsko	automobilový	5	60	T	J	R			2003
136	Zlín Precision s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
137	Baxter BioScience s.r.o.	Švýcarsko	chemie + farmacie	56	184	T	J	R			2003
138	IDEAL AUTOMOTIVE Bor	Německo	automobilový	16	300	T					2003
139	IVG Colbachini CZ s.r.o.	Itálie	strojírenský	9	69	T	J	R			2003
140	Meopta - optika, a.s.	USA	elektro	8	126		J	R			2003
141	VERTEX GLASS MAT, s.r.o.	Německo	automobilový	11	28	T	J				2003
142	Fehrer Bohemia s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
143	Black & Decker (Czech)	Nizozemí	strojírenský	44	1 300	T	J	R		I	2003
144	Frantschach Pulp & Paper	Nizozemí	papírenský	21	0	T					2003
145	FIC CZ s.r.o.	Nizozemí	elektro	14	1 300	T					2003
146	Sumikei Czech s.r.o.	Japonsko	automobilový	17	100	T					2003
147	Aisan Bitron Louny s.r.o.	Japonsko	automobilový	23	72	T	J	R			2003
148	Aoyama Automotive Fasteners	Japonsko	automobilový	25	39	T	J	R			2003
149	Vesuvius Solar Crucible, s.r.o.	Velká Británie	ostatní	8	47	T	J	R			2003
150	KS Katalog - Servis, s.r.o.	Německo	papírenský	10	68	T					2003
151	První Elektro, a.s	ČR	elektro	4	35	T	J	R			2003
152	EPISPOL, a.s.	ČR	chemie + farmacie	28	31	T					2003
153	TI Automotive AC s.r.o.	Velká Británie	automobilový	16	263	T					2003
154	Mayr-Melnhof Säge Paskov	Rakousko	dřevozpracující	44	140	T	J	R		I	2003
155	Koyo Steering Systems Czech	Japonsko	automobilový	22	245	T					2003
156	PEGUFORM PLASTIC, s.r.o.	ČR	automobilový	50	702	T					2003
157	Eaton Industries s.r.o.	Nizozemí	automobilový	48	1 182	T	J	R		I	2003
158	Kovona Systém, a.s.	ČR	ostatní	7	110	T	J	R			2003
159	Miele technika s.r.o.	Německo	elektro	19	200	T	J	R			2003
160	Behr Czech s.r.o.	Německo	automobilový	33	350	T					2003
161	LIPLASTEC s.r.o.	Japonsko	automobilový	12	58	T					2003
162	Aisin Europe Manufacturing	Belgie	automobilový	26	140	T					2004
163	Futaba Czech s.r.o.	Japonsko	automobilový	49	230	T					2004
164	Lonza Biotec s.r.o.	Nizozemí	chemie + farmacie	45	80	T	J	R			2004
165	Technocrane s.r.o.	Německo	elektro	13	70	T					2004
166	ESSA CZECH, spol. s r.o.	Španělsko	automobilový	23	125	T					2004
167	TG Safety Systems Czech	Japonsko	automobilový	30	350		J	R			2004
168	Shimano Czech Republic	Japonsko	ostatní	62	410		J	R		I	2004
169	Linde Frigera s.r.o.	Německo	ostatní	34	692	T					2004
170	HARTMANN - RICO a.s.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
171	Monroe Czechia s.r.o.	USA	automobilový	13	289	T	J	R		I	2004
172	Alcan Děčín Extrusions s.r.o.	Švýcarsko	ostatní	12	0	T					2004
173	Brose CZ spol. s r.o.	Německo	automobilový	44	150	T	J	R			2004
174	greiner packaging, s.r.o.	ČR	guma + plasty	30	320	T	J	R		I	2004
175	Laird Technologies s.r.o.	Velká Británie	elektro	32	190	T				I	2004
176	Sarnamotive Bohemia s.r.o.	Švýcarsko	automobilový	12	64	T					2004
177	Siemens Elektromotory s.r.o.	Německo	automobilový	43	50	T					2004
178	VIZA AUTO CZ, s.r.o.	Španělsko	automobilový	14	250	T					2004
179	Continental HT Tyres, s.r.o.	Německo	guma + plasty	78	430	T					2004
180	Steel Center Europe, s.r.o.	Japonsko	strojírenský	15	60	T					2004
181	Linde Sokolovská s.r.o.	Německo	chemie + farmacie	65	2	T					2004
182	Meister Moravia s.r.o.	Belgie	automobilový	12	47	T					2004
183	Nachi Czech s.r.o.	Japonsko	automobilový	13	31	T	J	R			2004
184	TPCA	Francie	automobilový	671	3 000	T	J	R	L	I	2004
185	Daikin Industries	Belgie	elektro	98	430	T					2004
186	WITTE Nejdeck spol. s r.o.	Německo	automobilový	23	440	T	J	R			2004
187	Honeywell, spol. s r.o.	USA	strojírenský	13	326	T	J	R			2004

188	Inteplast CZ s.r.o.	Španělsko	guma + plasty	10	35	T	J	R			2004
189	Mi-King s.r.o.	Japonsko	kovozpracující	22	48	T	J	R			2004
190	SEMPERFLEX OPTIMIT	Rakousko	guma + plasty	17	50	T					2004
191	KRONOSPAN OSB	Kypr	dřevozpracující	102	52	T					2004
192	Viroplastic CZ s.r.o.	Itálie	guma + plasty	9	28	T	J	R		I	2004
193	Eberspächer spol. s r.o.	Německo	automobilový	21	150	T					2005
194	FEROX, a.s.	USA	strojírenský	10	45	T					2005
195	LINDE + WIEMANN CZ	Německo	automobilový	9	50	T	J	R			2005
196	Orfus s.r.o.	Nizozemí	strojírenský	6	31	T	J	R			2005
197	Parker Hannifin Industrial	Německo	strojírenský	15	350		J	R			2005
198	Pierburg s.r.o.	Německo	automobilový	21	50	T	J	R			2005
199	Pramet Tools, s.r.o.	Švédsko	strojírenský	15	61	T					2005
200	SIAD Czech spol. s r.o.	Itálie	chemie + farmacie	25	45	T					2005
201	Wienerberger cihelna	Rakousko	ostatní	30	57	T	J	R			2005
202	Siemens Autom. systémy	Německo	automobilový	15	355		J				2005
203	ASMO Czech s.r.o.	Japonsko	automobilový	14	122	T	J	R		I	2005
204	GRUPO ANTOLIN TURNOV	Španělsko	automobilový	35	220	T					2005
205	KONE Industrial	Nizozemí	strojírenský	19	65	T	J	R			2005
206	MATTHEY s.r.o.	Francie	automobilový	19	100	T	J	R			2005
207	Oiles Czech Manufacturing	Japonsko	automobilový	4	35	T	J	R			2005
208	CIE PLASTY CZ. s.r.o.	Španělsko	automobilový	16	60	T	J	R			2005
209	STAVMEK s.r.o.	Belgie	strojírenský	19	237	T				I	2005
210	Cutisin, s.r.o.	ČR	potravinářský	40	75	T					2005
211	Kappa Packaging Olomouc	Nizozemí	papírenský	15	54	T	J	R			2005
212	Toyo Radiator Czech s.r.o.	Japonsko	strojírenský	13	70	T	J	R		I	2005
213	Bang & Olufsen s.r.o.	Dánsko	elektro	65	200	T	J	R		I	2005
214	KYB Manufacturing Czech	Japonsko	automobilový	30	214	T	J	R			2005
215	Panasonic AVC Networks	Velká Británie	elektro	46	551	T					2005
216	BOMAR, spol. s r.o.	Rakousko	strojírenský	8	90	T	J	R		I	2005
217	KOPOS KOLÍN, a.s.	ČR	ostatní	11	20	T	J				2005
218	PEGAS - NW a.s.	ČR	chemie + farmacie	53	35	T	J				2005
219	Hayes Lemmerz Alukola		Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.								
220	RWE SCHOTT Solar CR	Německo	ostatní	55	322	T	J	R			2005
221	ŠKODA AUTO a.s.	Německo	automobilový	238	2150	T				I	2005
222	Benteler Automotive	Německo	automobilový	60	352	T	J	R			2005
223	Mondi Coating Czech a.s.	ČR	papírenský	21	30	T	J	R			2005
224	Saint-Gobain Sekurit CR	Německo	automobilový	14	108	T					2005
225	BLATA, s.r.o.		Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.								
226	Gondella CZ s.r.o.	Belgie	ostatní	11	30	T					2005
227	Mikron Chomutov s.r.o.	Velká Británie	guma + plasty	6	105	T	J	R			2005
228	Plastipak Czech Republic	USA	guma + plasty	17	23	T					2005
229	Stora Enso Timber Ždírec	Rakousko	dřevozpracující	14	0	T					2005
230	Technistone, a.s.	USA	ostatní	14	60	T					2005
231	Keramický a betonový blok	ČR	ostatní	10	15	T	J	R			2005
232	S. P. of W., a.s.	ČR	chemie + farmacie	70	50	T	J	R			2005
233	Mubea, spol. s r.o.	Švýcarsko	automobilový	15	106	T	J	R			2005
234	OLHO - Technik Czech s.r.o.	Německo	elektro	32	181	T	J	R		I	2005
235	Mora Aerospace, a.s.	ČR	automobilový	47	400	T	J	R			2005
236	BOSCH DIESEL s.r.o.	Nizozemí	automobilový	126	368	T					2005
237	WAGON AUTOMOTIVE	Lucembursko	automobilový	15	40	T					2005
238	TRUSTFIN-VANGUARD, a.s.	USA	strojírenský	7	300	T	J				2005
239	F.X. MEILLER Slaný s.r.o.	ČR	automobilový	11	120	T	J	R			2005
240	Stant Manufacturing s.r.o.	Velká Británie	automobilový	4	67	T	J	R			2005
241	Erich Jaeger, s.r.o.	Německo	automobilový	6	290	T	J	R		I	2005
242	Moravia Timber s.r.o.	Rakousko	dřevozpracující	8	85	T	J	R			2005
243	Bekaert Bohumín s.r.o.	Belgie	kovozpracující	7	27	T	J	R			2005
244	Fresenius HemoCare CZ	Německo	chemie + farmacie	10	151	T					2005
245	OV Media s.r.o.	Německo	papírenský	15	75	T					2005
246	Arla Plast s.r.o.	Švédsko	guma + plasty	14	17	T	J	R			2005
247	Elkamet s.r.o.	Německo	guma + plasty	14	50	T					2005
248	AGROSTROJ Pelhřimov, a.s.	ČR	strojírenský	17	160	T					2005
249	METAL Ústí n.L., a.s.	Německo	strojírenský	32	50	T	J	R			2005
250	Lohman & Rauscher s.r.o.	Rakousko	chemie + farmacie	52	166	T	J	R			2005
251	Cembrit CZ, a.s.	Dánsko	ostatní	32	38	T	J	R			2006
252	S.T.I. CZ s.r.o.	Itálie	strojírenský	9	50	T	J	R			2006

253	Nová Mosilana, a.s.	Nizozemí	textilní	10	210	T		R			2006
254	Fibertex, a.s.	Dánsko	textilní	34	170	T					2006
255	ONTEX CZ s.r.o.	Francie	ostatní	9	38	T					2006
256	BACHL, spol. s r.o.	Německo	guma + plasty	12	30	T					2006
257	Kyocera Solar Europe s.r.o.	Německo	elektro	27	347	T	J	R			2006
258	Lear Corporation Czech s.r.o.	USA	automobilový	16	342	T	J	R			2006
259	DEHTOCHEMA BITUMAT	ČR	chemie + farmacie	17	52	T		R			2006
260	KIEKERT - CS, s.r.o.	Německo	strojírenský	35	1 130	T					2006
261	Průmyslový lihovar	ČR	chemie + farmacie	55	86	T	J	R			2006
262	KSR Industrial, s.r.o.	Kanada	automobilový	11	120	T		R			2006
263	WANZL spol. s r.o.	Německo	strojírenský	12	100	T					2006
264	Cooper-Standard Automotive	Velká Británie	automobilový	14	70	T					2006
265	PRECHEZA a.s.	ČR	chemie + farmacie	25	0	T					2006
266	Linde Pohony s.r.o.	Německo	strojírenský	31	69	T		R			2006
267	Daikin Device CR s.r.o.	Japonsko	strojírenský	145	807	T	J	R			2006
268	Iveco Czech Republic, a.s.	ČR	automobilový	21	400	T					2006
269	Muramoto Manufacturing	Japonsko	elektro	14	67	T					2006
270	Svoboda Press a.s.	Lucembursko	papírenský	12	18	T					2006
271	Mehler Engineered Products	Německo	textilní	24	68	T					2006
272	DURA Automotive CZ s.r.o.	Portugalsko	automobilový	17	56	T					2006
273	Řetězárna a.s.	ČR	kovozpracující	6	14	T					2006
274	Treboplast s.r.o.	Španělsko	guma + plasty	7	36	T	J	R	I		2006
275	OTIS Escalators s.r.o.	Německo	strojírenský	14	180	T	J	R			2006
276	Gates Hydraulics s.r.o.	Velká Británie	guma + plasty	23	195	T	J	R			2006
277	ADW Bio, a.s.	ČR	chemie + farmacie	30	36	T	J	R			2006
278	FTE automotive Czechia	Německo	automobilový	46	588	T	J	R			2006
279	HAAS FERTIGBAU	Německo	dřevozpracující	13	250	T					2006
280	Jihočeský zemědělský lihovar	Lucembursko	chemie + farmacie	53	40	T					2006
281	JSP International, s.r.o.	Japonsko	guma + plasty	49	179	T					2006
282	KORFIL a.s.	ČR	chemie + farmacie	58	76	T		R			2006
283	Tivall CZ, s.r.o.	Izrael	potravinářský	131	300	T	J	R			2006
284	Auto-Kabel Krupka, s.r.o.	Německo	automobilový	9	200	T	J	R	I		2006
285	BenQ Technologies Czech	Tchaj-wan	elektro	11	280	T		R			2006
286	Kimberly-Clark	USA	ostatní	55	190	T		R			2006
287	Knauf Insulation, spol. s r.o.	Francie	guma + plasty	131	150	T	J	R			2006
288	Měď Povrly a.s.	ČR	kovozpracující	13	30	T	J	R			2006
289	CARBORUNDUM ELECTRITE	ČR	ostatní	18	18	T					2006
290	CIE METAL CZ, s.r.o.	Španělsko	automobilový	31	140	T		R			2006
291	Donaldson Industrial CR	Nizozemí	strojírenský	15	95	T	J				2006
292	InTiCom Components	Německo	elektro	50	258	T					2006
293	Javořice, a.s.	ČR	dřevozpracující	21	0	T					2006
294	Letoplast s.r.o.	Belgie	guma + plasty	9	105	T					2006
295	OSRAM Bruntál spol. s r.o.	Německo	elektro	13	115	T	J	R			2006
296	Sandvik Precision Tubes	Švédsko	strojírenský	19	84	T	J	R			2006
297	Semperflex Optimis s.r.o.	Rakousko	guma + plasty	11	45	T					2006
298	THIMM Obaly, k.s.	Německo	papírenský	17	44	T					2006
299	WILDEN CZECH spol. s r.o.	Německo	guma + plasty	16	210	T					2006
300	ADC Czech Republic, s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
301	CTS Czech Republic s.r.o.	Nizozemí	elektro	22	162	T	J	R			2006
302	Erdrich Umformtechnik s.r.o.	Německo	kovozpracující	34	61	T	J	R			2006
303	HF-Czechforge s.r.o.	Německo	strojírenský	15	61	T	J	R		I	2006
304	Kraft Foods CR s.r.o.	USA	potravinářský	16	12	T	J				2006
305	Masterfoods, kom. spol.	Nizozemí	potravinářský	20	8	T					2006
306	Ohmori Technos Czech s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
307	SEVEROTISK spol. s r.o.	Německo	papírenský	47	45	T	J	R			2006
308	TRUMPF Liberec, spol. s r.o.	Německo	strojírenský	20	64	T					2006
309	Vítkovické slévárny	ČR	kovozpracující	17	58	T	J	R			2006
310	Zanini CZ, s.r.o.	Španělsko	automobilový	10	55	T	J				2006
311	Toyoda Gosei Czech, s.r.o.	Japonsko	automobilový	12	207	T	J				2006
312	DAIDO METAL CZECH s.r.o.	Japonsko	strojírenský	18	91	T		R			2006
313	Graziano Trasmissioni Czech	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
314	Magna Cartech spol. s r.o.	Rakousko	kovozpracující	18	30	T					2006
315	Parker-Hannifin s.r.o.	Německo	guma + plasty	11	110	T					2006
316	Röchling Automotive	Německo	guma + plasty	10	68	T	J	R		I	2006
317	SOMA spol. s r.o.	ČR	strojírenský	9	20	T					2006

318	ŠKODA TRANSPORTATION	ČR	automobilový	57	399	T					2006
319	Rondo obaly s.r.o.	Švýcarsko	papírenský	10	58	T					2006
320	ELBEL s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
321	Plzeňský Prazdroj, a.s.	ČR	potravinářský	67	0	T					2006
322	ŠKODA POWER a.s.	ČR	strojírenský	36	53	T					2006
323	Lindner Türen - Fassaden	Německo	ostatní	33	114	T		R			2006
324	Technolen technický textil	Německo	textilní	17	60	T					2006
325	Changhong Europe Electric	Čína	elektro	9	300	T					2006
326	Behr Czech s.r.o.	Německo	automobilový	53	60	T					2006
327	ČKD VAGONKA, a.s.	ČR	automobilový	12	108	T	J	R			2006
328	RECYDE CZ s.r.o.	Španělsko	automobilový	8	60	T	J	R		I	2006
329	Humpolecké strojírný	ČR	strojírenský	8	84	T					2006
330	TEDOM s.r.o.	ČR	automobilový	8	210	T	J	R			2006
331	MORAVIAPRESS a.s.	Rakousko	papírenský	25	18	T					2006
332	Automotive Lighting s.r.o.	Německo	automobilový	106	632	T					2006
333	RONAL CR s.r.o.	Švýcarsko	automobilový	79	500	T					2006
334	UNILEVER ČR, spol. s r.o.	Nizozemí	potravinářský	31	130	T					2006
335	Tessitura Monti Cekia s.r.o.	Itálie	textilní	12	20	T					2006
336	SCHOTT CR, a.s.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
337	AGC Automotive Czech a.s.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
338	VÍTKOVICE CYLINDERS	ČR	kovozpracující	41	114	T	J				2006
339	Ostravské opravny a strojírný	ČR	strojírenský	18	170	T					2006
340	Glaverbel Czech a.s.	Nizozemí	ostatní	115	71	T	J	R			2006
341	GOLDBECK Prefabeton s.r.o.	Německo	ostatní	12	60	T					2006
342	FINIDR, s.r.o.	ČR	ostatní	20	186	T	J	R			2006
343	Slévárny Třinec, a.s.	ČR	kovozpracující	9	56	T	J				2006
344	Miele technika s.r.o.	ČR	elektro	18	70	T		R			2006
345	Advanced Plastics s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
346	Siemens Electric Machines	Německo	elektro	17	109	T	J	R			2006
347	Emerson Climate Technologies	Nizozemí	elektro	33	253	T		R			2006
348	EKOL, spol. s r.o.	ČR	strojírenský	15	62	T		R			2006
349	Behr Ostrava s.r.o.	Německo	automobilový	32	541	T	J	R			2006
350	Muramoto Manufacturing	ČR	strojírenský	38	210	T					2006
351	EMS-PATVAG s.r.o.	Švýcarsko	automobilový	39	195	T		R			2006
352	SQS Vláknová optika a.s.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
353	TRW - DAS a.s.	Německo	automobilový	28	100	T					2006
354	Faurecia Automotive CR	Německo	automobilový	94	1 056	T					2006
355	Rieger Automotive	Švýcarsko	automobilový	10	60	T	J	R			2006
356	ALUKROM, s.r.o.	Španělsko	kovozpracující	9	69	T					2006
357	Playmobil CZ spol. s r.o.	Německo	guma + plasty	10	65	T					2006
358	SUNGWOO HITECH s.r.o.	Korea	automobilový	105	1 041	T	J	R		I	2006
359	SCHNEEBERGER s.r.o.	Švýcarsko	strojírenský	22	60	T				I	2006
360	MAIER CZ, s.r.o.	Španělsko	automobilový	9	158	T		R			2006
361	Faurecia Exhaust Systems	Francie	automobilový	10	100	T					2006
362	DGS Druckguss Systeme	ČR	ostatní	8	30	T	J	R			2006
363	Briggs & Stratton	USA	strojírenský	51	130	T	J	R			2006
364	Nippon Kayaku CZ, s.r.o.	Japonsko	automobilový	16	38	T		R			2006
365	MANN + HUMMEL (CZ)	Německo	automobilový	25	180	T	J	R			2006
366	ŠKODA TRANSPORTATION	ČR	automobilový	33	80	T					2006
367	Vítkovice Heavy Machinery	ČR	kovozpracující	38	9	T					2006
368	Brose CZ spol. s r.o.	Německo	automobilový	30	200	T	J	R			2006
369	Leitinger Bio Pellets Paskov	Rakousko	ostatní	8	10	T	J	R			2006
370	Benteler Automotive Rumburk	Německo	automobilový	7	23	T	J	R			2006
371	Kemmerich Czech s.r.o.	Německo	automobilový	12	105	T	J	R			2006
372	Nejdecká česárna vlny a.s.	Velká Británie	textilní	11	30	T					2006
373	INDET SAFETY SYSTEMS	Japonsko	automobilový	33	118	T		R			2006
374	Synthon s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
375	Faerch Plast s.r.o.	Dánsko	guma + plasty	95	360	T					2006
376	Hitachi Home Electronics	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
377	PLAKOR CZECH s.r.o.	Korea	automobilový	72	504	T	J	R			2006
378	Baumann Springs s.r.o.	Švýcarsko	strojírenský	5	74	T	J	R			2006
379	IPS Alpha Technology Europe	Japonsko	elektro	120	2 100	T	J	R			2006
380	CROMODORA WHEELS s.r.o.	Itálie	automobilový	34	300	T	J	R			2006
381	Hill's Pet Nutrition	USA	potravinářský	103	123	T		R	L		2006
382	UMDASCH Shop - Concept	Rakousko	ostatní	8	157	T					2006

383	Ringier Print Praha a.s.	ČR	ostatní	31	144	T	J	R		2006
384	BOHEMIA PRINT a.s.	ČR	ostatní	9	5	T	J			2006
385	Agroetanol TTD, a.s.	ČR	chemie + farmacie	36	42	T				2006
386	CHRIST CAR WASH s.r.o.	Německo	strojírenský	10	47	T				2006
387	Faurecia Components Písek	Francie	automobilový	62	670	T				2006
388	AISIN AI CZECH s.r.o.	Japonsko	automobilový	75	305	T		R		2006
389	Vinterio s.r.o.	Německo	ostatní	20	150	T				2006
390	WALMARK, a.s.	ČR	chemie + farmacie	31	65	T	J	R		2006
391	Engel strojírenská spol. s r.o	Rakousko	strojírenský	21	170	T		R		2006
392	Lucas Varity s.r.o.	Německo	automobilový	81	270	T				2006
393	Ros Czech s.r.o.	Německo	guma + plasty	7	43	T	J	R		2006
394	AKT plastická technologie	Německo	guma + plasty	9	80	T				2006
395	Wienerberger cihelna Brozany	Nizozemí	ostatní	40	60	T	J			2006
396	Czech LANA, s.r.o.	Španělsko	ostatní	16	43	T				2006
397	Flexfill s.r.o.	USA	chemie + farmacie	15	77	T	J	R		2006
398	STARCAM s.r.o.	Německo	automobilový	20	104	T	J	R		2006
399	NORTH VIDEO s.r.o.	ČR	ostatní	9	52	T	J	R		2006
400	ITAB Shop Concept CZ, a.s.	Švédsko	ostatní	13	100	T				2007
401	Meopta - optika, a.s.	ČR	strojírenský	23	220	T				2007
402	Quaprotek Manufacturing k.s.	Německo	strojírenský	10	100	T				2007
403	LE & CO - Ing. Jiří Lenc	ČR	potravinářský	16	29	T				2007
404	Pekárna Hruška spol. s r.o.	ČR	potravinářský	12	98	T	J			2007
405	IMG Bohemia, s.r.o.	ČR	guma + plasty	6	16	T	J	R		2007
406	BIOLÍH Kolín, a.s.		Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.							
407	MITAS a.s.	ČR	guma + plasty	14	30	T				2007
408	Recyde Ždánice s.r.o.	Španělsko	strojírenský	11	38	T	J	R		2007
409	ŽDB Group a.s.	Nizozemí	ostatní	39	100	T	J			2007
410	ROCKWOOL, a.s.	Dánsko	ostatní	18	14	T	J	R		2007
411	Aisin Europe Manufatcuring	Belgie	automobilový	32	169	T				2007
412	PROFROST a.s.	ČR	potravinářský	11	65	T				2007
413	Bosch Rexroth, spol. s r.o.	Německo	elektro	11	70	T		R		2007
414	Pramet Tools, s.r.o.	Švédsko	strojírenský	25	272	T				2007
415	Etagra, s.r.o.	ČR	chemie + farmacie	61	70	T		R		2007
416	Šroubárna Kyjov, spol. s r.o.	ČR	kovozpracující	8	15	T				2007
417	SHANGHAI MALING	Čína	potravinářský	10	200	T	J	R		2007
418	Schlote-Automotive Czech	Německo	kovozpracující	12	40	T				2007
419	PWO UNITOOLS CZ a.s.	Německo	strojírenský	20	52	T	J	R		2007
420	ALPS Electric Czech, s.r.o.	Japonsko	automobilový	11	200	T				2007
421	Westvaco Svitavy s.r.o.	Španělsko	ostatní	29	102	T				2007
422	Mayweg CZ spol. s r.o.	Německo	strojírenský	4	53	T	J	R		2007
423	Mondí Packaging Paper	Nizozemí	papírenský	63	6	T	J	R		2007
424	Bekaert Petrovice s.r.o.	ČR	kovozpracující	4	11	T				2007
425	Catalytic Solutions Czechia	USA	automobilový	9	86	T	J	R		2007
426	Mubea IT Spring Wire s.r.o.	Německo	automobilový	46	136	T		R		2007
427	Juta a.s.	ČR	guma + plasty	127	388	T				2007
428	Personna International CZ	USA	guma + plasty	12	391	T	J	R		2007
429	PREOL, a.s.	ČR	chemie + farmacie	91	72	T	J	R		2007
430	Pekárna Zelená louka, a.s.	ČR	potravinářský	19	116	T				2007
431	KORADO, a.s.	ČR	strojírenský	39	125	T				2007
432	Banta Global Turnkey, s.r.o.	USA	elektro	19	300	T		R		2007
433	LONZA BIOTEC s.r.o.	Nizozemí	chemie + farmacie	37	15	T				2007
434	REHAU, s.r.o.	Německo	guma + plasty	13	128	T	J	R		2007
435	Ravensburger Karton s.r.o.	Německo	guma + plasty	8	65	T	J	R		2007
436	Contratex s.r.o.	Německo	textilní	9	100	T				2007
437	KRONOSPAN CR, spol. s r.o.	Kypr	dřevozpracující	66	0	T				2007
438	Matador-Dongwon CZ, s.r.o.	Korea	automobilový	18	196	T	J	R		2007
439	VEBA, textilní závody a.s.	ČR	textilní	12	79	T				2007
440	Wistron InfoComm (Czech)	Tchaj-wan	elektro	11	603	T		R		2007
441	Arjowiggins Czech Republic	Francie	ostatní	10	130	T				2007
442	Vitkovice Recycling a.s.	ČR	kovozpracující	11	18	T				2007
443	BATZ CZECH, s.r.o.	Španělsko	automobilový	13	114	T	J	R		2007
444	Wikov MGI a.s.	ČR	strojírenský	32	173	T				2007
445	RUBE OIL, s.r.o.	ČR	chemie + farmacie	20	25	T				2007
446	Aoyama Automotive Fasteners	Japonsko	strojírenský	16	140	T	J	R		2007
447	s.n.o.p. cz a.s.	Francie	automobilový	11	150	T	J	R		2007

448	Europahaus-Holzindustries	Německo	dřevozpracující	23	530	T	J	R	L		2007
449	Suchánek & Walraven, s.r.o.	Nizozemí	strojírenský	13	259	T					2007
450	JTEKT Automotive Czech	Japonsko	automobilový	28	115	T					2007
451	SEJONG Czech s.r.o.	Korea	automobilový	21	270	T	J	R			2007
452	Rodenstock ČR s.r.o.	Německo	elektro	11	52	T					2007
453	KOVOLIS HEDVIKOV a.s.	ČR	automobilový	13	45	T					2007
454	ŠKODA AUTO a.s.	Německo	automobilový	66	500	T					2007
455	FORMPLAST PURKERT	ČR	guma + plasty	8	40	T					2008
456	Styrotrade, s.r.o.	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
457	DONALDSON	Nizozemí	automobilový	20	143	T	J				2008
458	RETAL Czech a.s.	Kypr	guma + plasty	23	20	T					2008
459	HELUZ s.r.o.	ČR	ostatní	37	50	T	J	R			2008
460	JTEKT Automotive Czech	Francie	automobilový	18	130	T					2008
461	Kofola a.s.	ČR	potravinářský	27	79	T					2008
462	STANDARD GRANITE s.r.o.	ČR	ostatní	11	50	T					2008
463	Wienerberger cihelna	Rakousko	ostatní	36	39	T	J	R			2008
464	RAI MOST s.r.o.	Nizozemí	guma + plasty	41	369	T	J	R			2008
465	Hyundai Motor Manufacturing	Korea	automobilový	1 402	3 514	T	J	R	L		2008
466	KAMAX s.r.o.	Německo	strojírenský	17	45	T					2008
467	PHA Czech s.r.o.	Korea	automobilový	8	120	T	J	R			2008
468	ELFE, s.r.o.	ČR	strojírenský	7	98	T	J	R			2008
469	Nitto Denko Czech s.r.o.	Japonsko	elektro	37	156	T		R		I	2008
470	Novibra Boskovice s.r.o.	Švýcarsko	strojírenský	14	41	T					2008
471	SIAG CZ, s.r.o.	Německo	strojírenský	11	50	T					2008
472	Gerresheimer Wilden Czech	Německo	guma + plasty	15	189	T					2008
473	Graziano Trasmissioni	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
474	TATRA, a.s.	ČR	automobilový	63	163	T		R			2008
475	BAUMIT, spol. s r.o.	Rakousko	ostatní	17	45	T	J	R			2008
476	IMG Bohemia, s.r.o.	ČR	guma + plasty	11	30	T	J	R			2008
477	Kingspan, a.s.	Nizozemí	ostatní	29	60	T					2008
478	TSR Czech Republic s.r.o.	Německo	ostatní	15	19	T					2008
479	Brose CZ spol. s r.o.	Německo	automobilový	82	245	T					2008
480	ABnote Czech s.r.o.	Slovensko	guma + plasty	8	25	T	J	R			2008
481	Haselmeier s.r.o.	Švýcarsko	chemie + farmacie	8	204	T					2008
482	DONGHEE Czech s.r.o.	Korea	automobilový	33	238	T	J	R			2008
483	Styroprofile, a.s.	ČR	guma + plasty	12	110	T	J				2008
484	KSM Castings CZ a.s.	Německo	automobilový	17	121	T					2008
485	BOSCH DIESEL s.r.o.	Nizozemí	automobilový	57	0	T					2008
486	STROJÍRNÝ POLDI, a.s.	ČR	strojírenský	7	57	T					2008
487	ACERBIS CZECH s.r.o.	Itálie	guma + plasty	6	56	T					2008
488	KOVOVÝROBA HOFFMANN	ČR	strojírenský	17	39	T					2008
489	PLIVA - Lachema a.s.	Nizozemí	chemie + farmacie	23	131	T		R			2008
490	Rieter CZ a.s.	Švýcarsko	automobilový	68	129	T					2008
491	Karlovarské minerální vody	Nizozemí	potravinářský	23	30	T					2008
492	FUJIKOKI CZECH s.r.o.	Japonsko	automobilový	3	20	T	J	R			2008
493	AKUMA, a.s.	Itálie	elektro	11	38	T					2008
494	LINET spol. s r.o.	Německo	chemie + farmacie	18	475	T					2008
495	Eden Europe, s.r.o.	Velká Británie	kovozpracující	11	78	T					2008
496	TONDACH Česká republika	Rakousko	ostatní	32	36	T					2008
497	IDEAL AUTOMOTIVE Bor	Německo	automobilový	13	70	T					2008
498	Knürr s.r.o.	Německo	strojírenský	6	62	T					2008
499	SILON s.r.o.	Německo	chemie + farmacie	12	48	T					2008
500	Qisda Czech s.r.o.	Tchaj-wan	elektro	49	600	T		R			2008
501	Autocraft Industries CZ s.r.o.	USA	strojírenský	6	59	T	J	R			2008
502	Pivovar Litovel a.s.	ČR	potravinářský	8	9	T					2008
503	SLADOVNY SOUFFLET ČR	Francie	potravinářský	23	0	T					2008
504	INNO-COMP Bohemia, s.r.o.	Švýcarsko	chemie + farmacie	14	45	T	J	R			2008
505	Dietfurt, s.r.o.	Itálie	textilní	8	60	T					2008
506	Butadien Kralupy a.s.	ČR	ropný	65	25	T					2008
507	BONATRANS GROUP a.s.	Nizozemí	strojírenský	46	72	T	J	R			2008
508	Pivovar ZUBR a.s.	ČR	potravinářský	9	10	T					2008
509	Fatra, a.s.	ČR	guma + plasty	17	45	T					2008
510	SHANGHAI MALING	Čína	potravinářský	17	200	T	J	R			2008
511	ZKL Brno, a.s.	ČR	strojírenský	26	87	T					2008
512	Behr Thermot-tronik Czech	Německo	automobilový	35	188	T					2008

513	Tawesco s.r.o.	ČR	automobilový	29	70	T		R			2008
514	ALFUN a.s.	ČR	kovozpracující	5	10	T					2008
515	Simona Plast-Technik s.r.o.	Německo	guma + plasty	24	69	T	J	R			2008
516	A. Pöttinger, spol. s r.o.	Rakousko	strojírenský	48	140	T					2008
517	Guardian Automotive Czechia	Lucembursko	guma + plasty	71	485	T	J	R			2008
518	IG Watteeuw ČR s.r.o.	Belgie	strojírenský	17	210	T					2008
519	Dymos Czech Republic s.r.o.	Korea	automobilový	34	422	T	J	R			2008
520	HYSKO CZECH s.r.o.	Korea	automobilový	23	70	T	J	R			2008
521	Mobis Automotive Czech s.r.o.	Korea	automobilový	61	840	T	J	R			2008
522	ALCAN PACKAGING	Francie	guma + plasty	18	104	T					2008
523	HOPPE s.r.o.	Švýcarsko	kovozpracující	5	20	T	J	R			2008
524	Alca plast, s.r.o.	ČR	guma + plasty	7	25	T					2008
525	WAVIN Ekoplastik s.r.o.	Nizozemí	guma + plasty	16	20	T					2008
526	Kovárna "VIVA" Zlín	ČR	kovozpracující	7	57	T					2008
527	JOPP Automotive s.r.o.	Německo	automobilový	8	55	T					2008
528	Honeywell Aerospace	ČR	automobilový	24	400	T					2008
529	ELECTROPOLI-GALVIA	Francie	strojírenský	6	53	T	J	R			2008
530	AFSI Europe s.r.o.	USA	automobilový	33	181	T	J	R		I	2008
531	VRANOVSKÉ STROJÍRNY	Pobídky nebyly z různých důvodů čerpány.									
532	ŠKODA AUTO a.s.	Nizozemí	automobilový	70	799	T				I	2008
533	KOVOSVIT MAS, a.s.	ČR	strojírenský	53	29	T					2008
534	GENERAL BOTTLERS CR	Lucembursko	potravinářský	8	0	T					2008
535	Brück AM spol. s r.o.	Německo	strojírenský	27	20	T					2008
536	Edwards, s.r.o.	Velká Británie	strojírenský	13	68	T		R			2008
537	IVAX Pharmaceuticals s.r.o.	Nizozemí	chemie + farmacie	56	280	T					2008
538	OSTROJ a.s.	ČR	strojírenský	9	162	T					2008
539	Rigips, s.r.o.	Velká Británie	chemie + farmacie	6	59	T					2008
540	Tafonco a.s.	ČR	ostatní	23	84	T					2008
541	apt Cheb s.r.o.	Německo	kovozpracující	95	300	T					2008
542	SYNTHOS PBR s.r.o.	Polsko	chemie + farmacie	144	88	T					2008
543	EvoBus Bohemia s.r.o.	Německo	automobilový	6	10	T					2008
544	Iveco Czech Republic, a.s.	Francie	automobilový	9	450	T					2008
545	Mubea Transmission	Německo	automobilový	62	214	T					2008
546	LISI AUTOMOTIVE FORM a.s.	Francie	automobilový	10	0	T			L		2008
547	EuWe Eugen Wexler ČR	Německo	automobilový	12	81	T					2008
548	A.I.T. Wire Formnig&Metal	Německo	automobilový	3	200	T	J	R			2008
549	RI OKNA a.s.	ČR	guma + plasty	15	120	T	J	R			2008
550	S.A.R.T. production, s.r.o.	ČR	strojírenský	14	90	T					2008
551	DART, s.r.o.	Belgie	potravinářský	19	36	T					2008
552	Bock Czech Kältemaschinen	Německo	strojírenský	12	37	T					2008
553	Taforge a.s.	ČR	automobilový	21	44	T					2008
554	PA Resins Ostrava s.r.o.	Kypr	chemie + farmacie	11	26	T	J	R			2008
555	Galvanoplast Fischer Bohemia	Německo	guma + plasty	9	102	T					2008
556	Trelleborg Lesina, s.r.o.	Švédsko	chemie + farmacie	7	30	T					2008
557	CzechPak Manufacturing	USA	potravinářský	18	85	T	J	R			2008
558	CS-BETON s.r.o.	ČR	ostatní	6	15	T					2008
559	ITT Holdings Czech Republic	Lucembursko	strojírenský	22	339	T	J	R			2008
560	DEZA, a.s.	ČR	chemie + farmacie	9	0	T					2008
561	VUCHZ, a.s.	ČR	strojírenský	6	20	T					2008
562	Erdrich Umformtechnik s.r.o.	Německo	automobilový	19	48	T	J	R			2008
563	ZPA Pečky, a.s.	ČR	strojírenský	10	20	T					2008
564	LESS & TIMBER s.r.o.	ČR	dřevozpracující	53	251	T					2008
565	Austin Detonator Assembly	Nizozemí	chemie + farmacie	10	118	T					2008
566	SLADOVNY SOUFFLET ČR	Francie	potravinářský	12	0	T					2008
567	DT - Výhybkárna a strojírna	ČR	kovozpracující	7	40	T					2008
568	Panasonic Autom.Systems	Japonsko	elektro	40	274	T					2008
569	PEGAS - NS a.s.	ČR	textilní	65	40	T	J				2009
570	PÓROBETON Ostrava a.s.	ČR	ostatní	5	22	T	J	R			2009
571	VÍTKOVICE HAMMERING a.s.	ČR	strojírenský	70	86	T	J				2009
572	UNIPETROL RPA, s.r.o.	ČR	chemie + farmacie	32	16	T					2009
573	Hanwha L&C Czech, s.r.o.	Korea	automobilový	23	99	T			L		2009
574	Isolit - Bravo, spol. s r.o.	ČR	guma + plasty	6	14	T					2009
575	Lear Corporation Czech	Lucembursko	automobilový	20	70	T					2009
576	GRUPO ANTOLIN OSTAVA	Španělsko	automobilový	9	150	T	J	R			2009
577	Rover Czech s.r.o.	Itálie	guma + plasty	4	27	T					2009

578	KÖGEL, a.s.	Německo	automobilový	25	59	T					2009
579	CIE Praga Louny, a.s.	Španělsko	automobilový	31	60	T					2009
580	ArvinMeritor LVS Liberec a.s.	Francie	automobilový	6	125	T					2009
581	Frýdlantské strojířny	ČR	ostatní	20	150	T					2009
582	Hope Global Europe, s.r.o.	USA	automobilový	6	40	T					2009
583	Pars nova a.s.	ČR	strojířenský	28	120	T					2009
584	LASSELSBERGER, s.r.o.	Rakousko	ostatní	11	0	T					2009
585	Pivovar HOLBA, a.s.	ČR	potravinářský	10	5	T					2009
586	CIDEM Hranice, a.s.	ČR	ostatní	6	0	T					2009
587	KU uzeniny, s.r.o.	ČR	potravinářský	24	350	T					2009
588	Foxconn Technology CZ	Nizozemí	elektro	129	6 400	T					2009
589	BONATRANS GROUP a.s.	Nizozemí	strojířenský	25	57	T	J	R			2009
590	MZ CZECH s.r.o.	Španělsko	strojířenský	13	75	T					2009
591	STROJMETAL KAMENICE	ČR	ostatní	10	23	T					2009
592	GZ Digital Media, a.s.	Kypr	ostatní	16	32	T					2009
593	Wiegel Hradec Králové	Německo	ostatní	14	80	T					2009
594	PRECHEZA a.s.	ČR	chemie + farmacie	222	0	T					2009
595	KOSTAL CR, spol s r.o.	Německo	automobilový	567	200	T					2009
596	DOPLA PAP a.s.	Itálie	ostatní	374	32	T					2009
597	Schmelzer s.r.o.	Německo	strojířenský	114	0	T					2009
598	Glanzstoff High Tech Fibres	Rakousko	elektro	459	82	T					2009

Pramen: CzechInvest <<http://www.czechinvest.org/data/files/3-udulene-investicni-pobidky-investment-incentives-granted-1438-cz.xls>> [cit. 2009-12-11]

Summary

FOREIGN DIRECT INVESTMENT AND ITS IMPACT ON THE ECONOMY OF CZECH REPUBLIC

This work deals with foreign direct investments (FDI) and investment incentives in the Czech Republic.

Investment incentives are very often presented as instrument of economic policy for stimulation of investment activity as well as job creation. Almost every country in former socialistic block exploits it for attracting foreign direct investment. It evokes many disputes about their efficiency. Protagonists of these „classical investment incentives“ defend them as way for solving structural problems in affected regions. The others claim, that it is very often only waste of public expenditures.

The Czech Republic started to use them in 1998 to support an inflow of foreign direct investments. The Czech Republic expected from FDI restructuring of an industry, new technologies and know-how, higher productivity and economic growth. As started, investment incentives were accessible mainly to big foreign enterprises and therefore they disturb free market functioning, because they privilege reduced quantity of subjects against the rest, which contribute greatly to incentives through their taxes.

In the Czech Republic FDI offer higher level of wages and productivity of labour than the Czech firms. On the other hand FDI are directed mainly into the middle technological intensiveness, so technology transfer could not be so high. Furthermore FDI influence Balance of Payments by increasing profit repatriation.

Every country of Central European Region provides the investment incentives, so investment incentives lose their purpose as a comparative advantage. The solutions of this situation should be an international agreement, which would limit or even ban the investment incentives.

In the first chapter the term of the foreign direct investments and motives and criteria of foreign investors while choosing a host country are defined.

In the second chapter the development of the foreign direct investments in the Czech Republic in individual years is characterized.

In the third chapter investment incentives as a part of the economic policy of the government are analyzed and in the second part of this chapter present investment incentives described.

In the fourth chapter the influences of the foreign direct investments upon the economy of the Czech Republic are analyzed, that is to say both the positive ones and the negative ones.

In the fifth and the last chapter influence of investment incentives and FDI upon the unemployment are analyzed.

The goal of my work is to appraise the influences of the foreign direct investments in context with their development and the investment incentives and to judge whether it will pay to stimulate the foreign direct investments.

Keywords:

foreign direct investments, investment incentives

Klíčová slova:

přímé zahraniční investice, investiční pobídky